

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő: Dr. MARTON ERNŐ

אורי קליט (מורה חדש)
עתה יומי בלתי מפלגתי בשפה ההוגרית
העורכה ד"ר נ. מרטון
העורך האחראי דוד שו
המירל: מורה חדש בע"מ. ת"א. הנוב 11

XLVII. EVFOLYAM 170. sz. n.
Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA
Felelős szerkesztő: SCHÖN DEZSO
Kiadó: Mizrách Chádás Ltd., Tel-Aviv.
Hanegev 11. - POB. 831
Telefon: 30011.

Anglia kérésére

A Biztonsági Tanács tárgyal a rhodesiai petróleum-blokádról

Kötelezővé teszik a kőolaj szállítmányok megakadályozását — A Joanna-5 testvérhajója nem megy Beirába

New-York, (UPI, Reuter, IFP). — Izraeli idő szerint tegnap éjjel 11 órakor Anglia kérésére összeült New Yorkban az UNO Biztonsági Tanácsa, hogy a rhodesiai kőolajszállítás válságáról tárgyaljon. Hír szerint Anglia határozati javaslatot készült benyújtani, hogy a Biztonsági Tanács kötelezze a tagállamokat, akadályozzák meg kőolaj továbbítását Rhodésziába. Az angol javaslat követeléssel fordul Portugáliához, hogy akadályozza meg kőolaj eljuttatását Mozambique gyarmaton keresztül Rhodésziába. A Mozambique területén lévő Beira kikötőben van ugyanis annak a csővezetéknek a vége, amely a tengeri kijárával nem rendelkező Rhodésziába vezet.

Az angol határozati javaslat, amely tegnap éjszaka a Biztonsági Tanács elé került, felhívással fordul még mindazon országokhoz, amelyeknek tartályhajói kőolajat visznek Mozambique felé, hogy térjenek el Beira kikötőjétől és ne vessenek horgonyt ebben a városban. Végsőül az angolok azt kérik a Biztonsági Tanácstól, hogy hatalmazza fel a Mozambique vizei körül cirkáló angol flottagegységeket, akár erőszak útján is mindazon tankerhajók feltartóztatására, melyek Rhodésziának szánt kőolajjal Beira felé haladnak. Időközben tovább Beira kikötője előtt vesztegel a „Joanna-5” nevű görög tar-

tályhajó, amely panamai zászló alatt érkezett oda. Ez ideig még nem kezdődött meg a több mint 18 ezer tonna kőolaj szivattyúzása. Athénben a görög külügyminiszter kijelentette, hogy ígéretet kapott a „Jo-

Irák vezérkari főnöke Moszkvában fegyvervásárlásról fog tárgyalni

„Amerika és Anglia is hajlandók Iráknak fegyvert szállítani”

Beirut, (Reuter). — Abdul Rachman Aref tábornok, az iraki hadsereg vezérkari főnöke, Aref marsall államelnök öccse, hétfőn Moszkvába utazik, hogy fegyvervásárlásról tárgyaljon. Abdul Aziz el Kálaj hadügyminiszter az egyik bagdadi lap-

nak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy az iraki kormány mérlegeli fegyver és hadfelszerelés beszerzésének lehetőségét az Egyesült Államok, Anglia és keleteurópai országok kormányaitól is, amelyek fegyver-eladási javaslatot tettek Iráknak.

Az iraki hadsereg túlnyomórészt szovjet fegyverekkel van felszerelve. Kaszem tábornok uralma idején Irák nagyméretű szovjet katonai segílyt kapott, amely jelentős mértékben lecsökkent a kurd lázadás kiújulásával.

Szaigonban tovább tüntetnek Ki tábornok és Amerika ellen

A buddhista vezetők nem tudják megfékezni híveiket

Szaigon (UPI, Reuter). Szaigonban tegnap ismét heves tüntetések zajlottak le Ngujen Kao Ki kormánya ellen. A rendőrség és az ejtőernyősök könnyfakasztó gázbombákat alkalmaztak a felhevült — nagyrészt diákokból álló — buddhista tüntetők ellen, akik a délvietnami főváros pagodája előtt gyülekeztek. Amikor az ejtőernyősöknek nem sikerült feltartóztatni a pagodából kiözönlő diákok rohamát, a katonai alakulatok lángszórót vetettek be, de a fiatal buddhista tüntetők egy hordó vizet zudítottak a lángszóróra. Ugyanakkor kitépték több rendőr kezéből a gázbombát, és megrohmozták azokat a tüntető kocsikat is, amelyekből vörösre festett vizet fecskendeztek, hogy így jelöljék meg a tüntetésben résztvevőket.

A tüntetésekre azok után került sor, hogy a buddhisták vezetői nyugalomra szólították fel híveiket, mert lehetőséget akarnak adni Ki kormányának, hogy ígéretét betartva 4-6 hónapon belül népszavazást hajtson végre a kormányhatalomnak polgári kezekbe való átadása végett.

Véres összecsapások Hongkongban

Hongkong, (UPI) — Hongkongban tegnap már harmadik napja folytak a szenvedélyes zavargások, amelyek során a rendőrség löfegyverét is használta a rend helyreállítására. Tegnap ezer főnyi tömeg feltartóztatta az autóbuszokat és a taxikat, a rendőroket pedig közáppal árasztotta el. A tüntetők az ellen tiltakoztak, hogy egy magáncég birtokában lévő kompvállalat, amelynek hajói Hongkong szigetét Kowloonnal köti össze, egy amerikai centnek megfelelő összeggel emelte a viteldíjat.

TÁRSAS ÉS EGYÉNI UTAZÁSOK

BUDAPESTRE

KIMÉLJE MEG MAGÁT A KÉNYELMETLEN UTAZÁSTÓL,

REPÜLJÖN EL-AL GÉPPEL

Indulás reggel 8.30 órakor
Erkezés délelőtt 12.45 órakor

IL. 925.- + \$ 51.50
Utazási adó bennfoglaltatik

Argovtours

TEL-AVIV, IBN GVIROL 31., TEL. 235234

TREBISOV ÉS KÖRNYÉKE

MARTIRJAI 777

elhurcolásának és tömegpusztulásának 24-ik

ÁZKÁRÁJÁT

1966 április 17-én יום השואה, vasárnap d. u. 3-kor tartjuk Jeruzsálemben, a Cion-hegyi „Pusztulás Pin-céjében”.

Az intéző bizottság

Fájdalommal tudatjuk, hogy drága édesanyám

Gerő Miksané (JOLAN)

Rámát-Gán — Körösladány

április 6-án, szerdán, hosszú szenvedés után, 87 éves korában elhunyt. — Csendben eltemettük.
Gyászolják: leánya, Ulmer Elvira, veje: László, unokája: Jóska, testvérei, a rokonok és barátok.

Felejthetetlen, drága jó feleségem, édesanyánk, testvérünk, rokonunk

FENICHEL LILI

Názáret-Ilit — Nagyenyed

április 13-án, szerdán d. u. 1/2 5 órakor tartjuk a názáret-iliti temetőben. Indulás külön autóbusszal 1/4 5 órakor a rehov Tabor 97. sikuntól.
A GYÁSZOLÓ CSALAD

Felejthetetlen férjem, édesapánk, nagyapánk,

Hajdu Géza

sírkőavatása

április 13-án, szerdán délután 4 órakor lesz a Haifa-khayat-beachi temetőben. Találkozás 3.45-kor a temető bejáratánál.
Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik gyászunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek.
A GYÁSZOLÓ CSALAD

ANNAK AKI
A LEGJOBBAT
VÁLASZTJA:
TIME

Nívója - nemzetközi.
Minősége - nemzetközi.
Ez a TIME, a Dubek csodás cigarettája. Amerikai keverék, modern filter, King Size és diszes, forgó fedelű doboz.

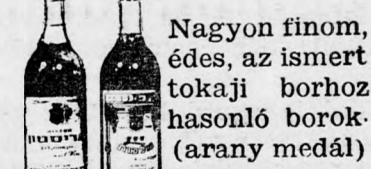
VÁLASZTA A LEGJOBBAT SZIVJON TIME CIGARETTAT

Az angliai választások eredménye nem lepte meg...

a közönséget, mert mindenki megjósolta a „Labour” győzelmét. A nemzetközi Dichter intézet 1966-os izraeli közvélemény kutatásának eredménye sem hozott meglepetést: az idén is az „Ec Házajit” „Extra” C. D. olaja nyerte az első helyet. Ennek több oka is van: kitűnő finomsága, kiváló íze, tiszta színe és tápértéke — mindezek, elsőrendűvé teszik mindenféle főzési célra. Értékető tehát, miért mondja mindenki: a C. D. olaj páratlan.

Malchut Ariston

Nagyon finom, édes, az ismert tokaji borhoz hasonló borok (arany medál)

ANAV pincészet, Jeruzsálem

AS A LEGKITÜNBŐB KÖSER FELVÁGOTT AZ ORSZÁGBAN

Gyujtogatás és félmillió váltóhamisítás gyanújával letartóztatták dr. Rubint

Rubin Sándor tagadja bűnösségét — A rendőrség szerint része volt a gyujtogatásban — Hamisított váltókkal és csekkkel félmilliót vett fel?

A rendőrség ma állítja a járásbíró elé dr. Rubin Sándort, a tel-avivi Rubint's Cosmeticum tulajdonosát vizsgálati fogság elrendelése végett. Dr. Rubint tegnapelőtt tartóztatta le a rendőrség csalásokkal és szélhámosokkal foglalkozó ügyosztálya, miután azzal gyanúsította, hogy félmillió font összegű váltó és csekkhamisítást követett el és része volt kozmetikai intézetének a felgyújtásában is.

„Alapítalak rágalommal illelnek és akik ezt tették, fejlelni fognak tettükért” — mondotta az 59 éves dr. Rubin az egyik estlapi munkatársának.

A rendőrség azzal gyanúsítja a Pinks-utca 2 alatti Rubint's Cosmeticum tulajdonosát, hogy része volt az intézetében az év február 11-én, pénteken este végbent gyujtogatásban. Ennél a tüznel halalos égési sebeket szenvedett az ugyancsak magyar származású Arje Efrati, aki néhány nappal később az Ichilov kórházban belehalt sebeibe. A rendőrségi vizsgálata időközben kiderítette, hogy a Rubint's Cosmeticum-ban kitört tüzet gyujtogatás idézte elő. A Mááriv tegnapi közleménye szerint a rendőrség laboratóriumi vizsgálata azt is kimutatta, hogy

dr. Rubin kozmetikai intézetében olyan spray-t találtak, amelybe gyulékony anyagot kevertek.

A Temesvárról alijázott dr. Rubin letartóztatása hatalmas szenzációt keltett a magyar jisiv körében is. A kozmetikai szakértő ugyan is már Erdélyben élénk cionista tevékenységet fejtett ki és delegátusként is részt vett a cionista kongresszuson. Az országba érkezve szintén közéleti tevékenységet fejtett ki, kozmetikai szalonjának vezetésével párhuzamosan.

Maga Rubin nem volt különösebben meglepődve, amikor szerda reggel megjelentek lakásán a rendőrségek, hogy letartóztassák. Barátainak már előzőleg azt mondta, hogy meggyőződése szerint a rendőrség letartóztatására készül és a több, mint 800.000 fontra biztosított Rubint's Cosmeticum felgyújtásával, valamint pénzügyi kicsalásával készült el megvádolni. Rubin a maga részéről azonban továbbra is a leghatározottabban cáfolja a neki tulajdonított bűncselekményeket.

A kozmetikai intézet tulajdonosa, jogi képviselője, Mose Lehrer útnan ezt közölte:

„Már maga az a tény, miszerint a rendőrség csak most, két hónappal a tűz után tartóztatta le, arra utal, hogy ez nem más, mint bosszú és kísérelt alaptalan vádakot felhozni ellenem. Tény és való, hogy a rendőrség nem talált semmiféle bizonyítékot ellenem.”

A rendőrség közleménye szerint fennáll a gyanu, hogy dr. Rubin

fiktív jótállók nevével ellátott váltókat terjesztett

és nem létező személyek nevére számlákat nyitott különböző bankokban. A nyomozók azt gyanítják, hogy kerek félmillió fontra rug a különböző váltó és csekkhamisítások által szerzett pénzügy. Mint közölték,

A „Száhár” teherhajó Japánban összeütközött egy japán hajóval

A hajó sérülése nem súlyos — Senki sem sebesült meg

Tokió, (Reuter). — A Száhár nevű izraeli teherhajó tegnap reggel Japán nyugati részén fekvő Kobe kikötő bejáratánál összeütközött egy nagyobb teherhajóval, amelynek következtében az izraeli hajó baloldalán közel 6 méter hosszú és 3-4 méter széles léket kapott. A 40 fős személyzetű izraeli hajó legénysége közül senki sem sérült meg.

A 4898 tonnás Száhár teherhajó, amely a CIM társaság tulajdonát képezi, a 7321 tonnás Hampton nevű japán teherhajóval ütközött össze. A Reuter szerint

további letartóztatások várhatók

a nagystíli ügyben. Maga dr. Rubin egyébként, akit kozmetikai intézetének leégése óta csak egyetlen egyszer, február 13-án rendelték be a rendőrségre kihallgatásra, az elmúlt hetek folyamán 870 ezer fontra rugó biztosítási követeléseit próbálta érvényesíteni. Időközben azonban különböző intézmények foglalást értek el a várható biztosítási összegre.

Ráchel Mizráchit Davosba küldik szemműtetre

A Dán-Kármel alkalmazottai gyűjtötték össze az utiköltséget

Példás kollegialitásról tettek tanúságot a haifai Dan Kármel szálló alkalmazottai, akik összeadták az utiköltséget egyik munkatársuk, a 18 éves Ráchel Mizráchi számára, hogy Svájcba utazhasson egy rendkívül bonyolult szem műtét végrehajtására. Ráchel Mizráchi szenttiberkuzisban szenved és az orvosok megállapították, hogy ezt a betegséget az izraeli klíma miatt itt nem lehet gyógyítani. Vicki Salem asszony, a szálloda helyettes igazgatója gyűjtést rendezett a szegény-

sorsú lány részére és összeköttetésbe lépett dr. Bloch-nal, az ismert svájci szem-specialistával, aki vállalta, hogy davosi szanatóriumban teljesen ingyen elvégzi a bonyolult operációt és két éven át gondoskodni fog a lányról, akinek Svájcban kell maradnia.

Az El-Al kedvezményes jegyet bocsátott Ráchel Mizráchi rendelkezésére, a jegy árát és az utifelszerelésre szükséges összeget a szálloda alkalmazottai adták össze.

Bíró Pál igazgatása alatt külön utasszállító ágat létesít a CIM

Négy hajó, 16 millió költségvetés, reális üzleti politika

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — Meír Geron, a CIM társaság új vezérigazgatója, a Sálom hajó fedelzetén tegnap tartotta meg első sajtókonferenciáját, amelyen bejelentette, hogy a társaság utasszállító osztályát egy különálló gazdasági egység keretében szervezik újja és megfelelő tervezéssel, racionális üzleti és személyzeti politikájával, 1967 végéig rentábilis vállalattá akarják kifejleszteni. Az újjászervezett utasszállító osztály négy

személyhajóval (Sálom, Molelet, Jeruzsálem és Theodor Herzl) és 16 millió dollár évi önálló költségvetéssel fog rendelkezni. Igazgatója Bíró Pál, a társaság veterán szakembere lesz és az osztály július elsején kezdi meg működését.

Az igazgatóság nem tervezi az utasszállítási osztály megszüntetését, vagy hajó-állományának további csökkentését — hangsúlyozta Geron, közölvé, hogy a négy hajó közül háromnak a menetrendjét már 1967 végéig kidolgozták, míg a Herzl hajó esetleges beadásáról folyamatban vannak a tárgyalások.

A Sálom hajó jelenlegi körülmények befejezése után a nyári szezonban négy menetrendszerű fordulót tesz meg Haifa és New York között, és az őszi nagyünnepk idején újabb luxuskörútra indul ki Amerikából, amelyre a férőhelyek 70 százalékát már lefoglalták. A téli szezonban a Sálom 3 vagy 4 körutat bonyolít le New York és a Karibi-szigetek között. A Molelet és a Jeruzsálem hajókat a Pódközi-tengeri vonalon állítják be állandó szolgáltatásra. A Herzl hajó programját még nem dolgozták ki.

Bíró igazgató közölte, hogy az újjászervezett osztály minden presztiziskérdést félretéve kizárólag a reális üzleti politikára kívánja összpontosítani erőfeszítéseit és konstataulta, hogy a személyzet selekciója következtében, a kiszolgálás már is lényegesen feljavult a CIM személyhajóin.

HIREK

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

HAVONTA 9.— IL

Tel-Aviv, POB. 831.

(Kéziratokat nem örlünk meg és azok visszaküldését nem vállaljuk.)

Fiókiadóhivatalok:

HAIFA:

G r u n b e r g e r,

Shapira 13, tel. 62453

Irodai órák után:

telefon: 527010.

JERUZSALEM:

L a n d a u

E r d ó s

Javez: 7. Tel. 23046.

További letartóztatások a tel-avivi városházán. A tel-avivi városházi közvilágítási osztályon kipattant visszaélésekkel kapcsolatosan szerdán este további két tisztviselőt tartóztattak le a rendőrség. A 40 és 48 éves tisztviselőket, akiknek nevét nem közlik, azzal gyanúsították, hogy tevékeny részük volt a raktárkönyvek meghamisításában.

P É N Z T
előlegezünk ékszerre és más értéktárgyakra.
Lombard Lálol
T.-A. Allenby 84. III. em.

Légszakkal megsebesítették. A luddi uton lévő Salhevet mozi előtt áldogált Dávid Cházán 14 éves fiú, amikor megsebesült egy légszaka golyójától. Dávid Cházán a kiakasztott képeket nézte, amikor melléje lépett egy 17 éves fiú, akinek kezében légszaka volt. Ez a fiú játszani kezdett a fegyverrel, amely elsült és megsebesítette Dávid Cházánt.

Legszébb női tászkák Evától. Tel-Aviv, Allenby-út 90. - Készítői árak.

AZ ELEGANS HÖLGYEK SZÖRME SZALONJA
KAHÁN és GERVAI
T. A., BEN JEHUDA 40
Telefon: 249311

Beér-Séván működnek a betörők. Az ékszerlovajoknak jó zsákmányuk akadt az ünnepnapokon Beér-Séván. Betörők jártak Amnon Is-Sálom lakásában, ahonnan 5 ezer font értékű ékszer loptak el. A betörést április 3-6 között követték el, amikor Is-Salom rokonai látogatósan volt. A betörők zsákmánya ebben a lakásban néhány értékes szobrocskából, elefántcsontberakásos cigarettafőzőből, különböző aranyékszerekből és egy légszaktól állott. Ugyanakkor Benjamin Müller lakásából 2093 font értékű ékszer loptak el a betörők, akik a nyitvafelejtett ajtón hatoltak be a lakásba.

MINDEN RÉSZLETRE
Ruhá, cipő nők, férfiak és gyermekek részére, bútor, kerékpár, ékszer, szőnyeg, függöny — dekoratív is, — villamosági cikkek, frizsider, gyerek-kocsi és ágy, paplan, ágynemű stb.
MERKÁZ HÁTASLUMIM
TEL-AVIV, Allenby 84, III. emelet
telefon 612808

Keresztretjvény pályázatunk nyertesei
1. Himmler: Igy néztek ki a magyar nemzet sírásói c. könyvét az 1586 sz. keresztretjvény megjelölt Mihal Rudolf, Báb-Jám, Rechov Anilewicz 24.
2. Abádi: Bál után c. könyvét az 1587 sz. keresztretjvény megjelölt közl Surányi István, Jeruzsálem, Bájtj Vögán, sikon hiszáchon, block 3/5.
3. S. Maugham: Minden hiába című művét az 1588 sz. keresztretjvény megjelölt közl Fenichel Mirjám, Tel-Aviv, Maoz-Aviv, Bné Efráim 217, nyerték. A könyvet havonta egyszer postán küldjük.

Az autóban hagyta ékszerét. Rosa Mannerfried svéd turistánő feljelentést tett a rendőrségen, hogy a herzliai Saron hotel mellett parkoló autójából, a csütörtökre virradó éjszaka ismeretlen tettesek 10 ezer font értékű ékszer loptak el. A turistánő elmondta, hogy az ékszerek többsége drágakövekkel volt kirakva és a tolvajok magukkal vittek még 200 font készpénzt is.

„Exodus” a legnagyobb könyvsiker! Bárhova, (Magyarországra is) elküldjük. „Hadash”-nál, Nesz Ciona u. négy.

Ha ÉKSZERT és ÓRÁT vásárol forduljon bizalommal hozzám
SCHWARTZ E.
(Temesvár)
Tel-Aviv, King George 16.
Telefon 624748

Százféle színház-elméleti, rendezési szakkönyv. Magyar könyvet a világ minden részébe szllit Gondos könyvkereskedés, Haifa, Bét Hákránó.

— Szabadlábba kerültek a haifai járásbírók tisztviselői. A bíróság óvadék ellenében szabadlábba helyezte a haifai járásbírószám három alacsonyrangú tisztviselőjét, akiket azzal gyanúsítanak, hogy megvesztegetést fogadtak el a jelenleg ideggyógyintézetben ápolt Smuel Gurevits ügyvédől. A rendőrség beleegyezett, hogy Becáiel Mordovicst és Cvi Heftmann, egyenként ezer font óvadék ellenében szabadlábba helyezték, de ellenzete Avrahám Kohen szabadonbocsátását. A bíróság végülis 2 ezer font óvadék ellenében szabadlábba helyezte Kohent.

Egyébként a rendőrség ismét letartóztatta Dávid Mevorach bírósági altisztet, aki az idézések kihordásával foglalkozott. Mevorach ugyanis a kitűzött határidőn belül nem tudta letenni az 5 ezer font óvadékot.

Igazi szerencse, hogy megtaláltam a „Tarbut” kölcsönkönyvtárat, ott kapni a legjobb könyveket. Tel-Aviv, Hásaron-u. 21. Tácháná Merkázínál (Merkáz Háaváz ház).

ARANYKOR KLUB
Április 13-án, szerdán este 8 órák a Kis Oheiben, Bellinson 6.
dal-fesztivál
DAL, ZENE, VIGSÁG
2 órán át.
Felépnek: Bonda Kató és Julia Weiss Bella, Rosenfeld Zsigmond, Schwartz Viktor, Tábori Dov.
Zongoránál: Fred.
Konferál: Leichter Ely
Rendező: Löwenberg Jenő.
Költséghozzájárulás 2.50.—

Már 50 ezer látogató járt a virágkiállításra. Tegnapig 50 ezer látogatója volt a haifai nemzetközi virágkiállításnak. A svájci és chilei nagykövetek családtagjaikkal és a követségi alkalmazottakkal együtt jelentek meg a kiállításra, ahol a haifai városháza vendégül látta a város által adott települések lakóit, közöttük a Holt-tenger partján lévő Ejn-Gev telepeseit és ezek családtagjait. A virágkiállítás igazgatója bejelentette, hogy friss virágok érkeztek külföldről repülőgépen, amelyeket még a péntekre virradó éjszaka kicséráltak.

Grosz Eliezer tanár héber kurzusai április 12-én, pészách után nyílnak meg újra. Jelentkezni Tel Aviban, Rechov Hájárkon 48 (Allenby sarok), naponta, kedd kivételével 5-7 óra között. Rámát Gánban, Merkáz iskola, Szédort Lámán 1, (bejárat a Herzl-u. 71 sarokán), hétfőn este 7.30-9 és kedden 5-7 óra között. Bné Brábrán, Rechov Doniel 3 (Rechov Jerusolájm sarokán), az ovóházban, minden csütörtök este 7.30-10 óra között. Kirját Onón, a Nir iskolában, vasárnap este 7.30-10 óra között.

ÁSKELON ÉS KÖRNYÉKE!
Ilyen még nem volt!
„ÁSKELON MULAT” zenés kabaré-est.
RÓZSA KATÓ
művészegetése, a V.A.C.A.K. közreműködésével. HOLNAP, szombat este 8 órákor.
Afridár, Bét Háam.
Rendezi:
Rózska Kató.
Az estet bevezeti:
Dr. Baumann István, az áskeloni HOH elnöke.
Pénztárnnyitás 6.30 órákor.

Mose Una és Rimon kapták a Sapira díjat, dr. Zehávi dícséretben részesült. A Hápoél Hámizráchi tel-avivi székházában tegnap osztották ki a Mose Chájim Sapira belügyminiszter nevével viselő vallási, irodalmi és vallásos cionista irodalmi díjakat. A 2 ezer fontos Sapira díjat az idén Mose Una Kneszet képviselő és Jákov Rimon költők között osztották meg. Mose Una a „Sutfut Sel Emet” című cionistatárgyművét kapta a díjat. A zsüri ezenkívül dícséretben részesítette dr. Zehávi Cvit, a napokban megjelent „Chátám Szofertól Herzlig” című történelmi munkájáért.

IR-SÁI PESZACH
tart előadást „a modern művészet jövője” c. apr. 12-én, kedd este 8-ór, Ibn Gvirol 68. IV. em. tartandó
klubestünkön.
amelyre ezúton hívjuk meg tagjainkat és barátainkat. Előtte aktuális revü. Beléptudj nincs.
A Liberális Párt Magyar Tagozata

Tengerésztszizeket avattak

Haifa, (Az Uj Kelet tudósítójától). — Unnepélyes szertartás keretében a haditengerészet több fiatal kadettjét avatták tisztizé tegnap délután a Kison kikötőben lévő izraeli hajógyár területén. A kikötő hadmenőjében a haditengerészet különböző egységei asszisztáltak a látványos parádénál, amelynek kezdetén az Ejlát torpedóromboló 16 diszlovést adott le Jicchák Rabin tábornok vezérkari főnök tiszteletére. Az ujdonsült hadnagyokat, akik a 13-ik tisztiképző tanfolyam végzettjei, a vezérkari főnök és S. Erel tábornok, a haditengerészet parancsnoka köszöntötték.

MALRAUX május közepén jön

Walter Ejtán nagykövet a csütörtökre virradó éjszaka hazaérkezett, hogy előkészítse André Malraux francia művelődésügyi miniszter májusban esedékes izraeli látogatását. Walter Ejtán, aki két hétig maradt Izraelben, a hivatalos ügyek kivül rövid szabadságon is lesz. A nagykövet elmondta a repülőtéren, hogy Malraux látogatása május közepére van tervezve, azonban a pontos időpontról és a látogatás részleteiről a francia kormány a közeli napokban fog kiadni részletes hivatalos jelentést. Az ITIM hírügynökség tudósítója közölte, hogy Malraux látogatása mindenképpen hivatalos lesz. Ugyanezzel a repülőgéppel érkezett Izraelbe dr. Rolf Pauls nyugatnémet nagykövet felesége, aki gyógykezeltetés céljából néhány hónapot Németországban töltött. — Paulsné a férje várta a repülőtéren.

ARANYKOR KLUB
Április 17-én kirándulás **MASZADARA**
a zsidó hősiesség most kitaszított csodás emlékéhez.
Vezető: Smuel Ben Cvi
Helyjeg: 17.— font.
Április 20-án:
JERUZSALEMBE
utazunk: Jád Vásem, Egeytemi város, Hollyland, Herzl-hegy, Múzeum.
Helyjeg: 9.50.
Vezető: Izráel Jenő
Jelentkezés naponta délelőtt 9-10-ig, vasárnap, kedd és csütörtökön délután is 5-8-ig Guttman Armin főtitkárnál.

Idejében készítse elő külföldi utazását!
Mindenki igényének és anyagi lehetőségének megfelelő társasutazások repülön és hajón:
EURÓPÁBA ★ SKANDINÁV ORSZÁGOKBA
★ USA-ba ★ TAVOLKELETRE
Látogasson ezidén MAGYARORSZÁGRA:
(gyógyfürdők: Lukácsfürdő, Héviz, Balatonfüred, Hajdu szoboszló; nyári szabadegyetem, — atlétika Európa Bajnokság —; másutazásoknak rendkívüli kedvezményéek)
CSEHSZLOVÁKIA világhírű gyógyfürdőibe:
Karlshad, Ma.ienbad, Pöstýn.
ROMÁNIA ★ BULGÁRIA ★ SZOVJETUNIO
FÖLDKÖZITENGERI társas hajókirándulások.
LONDONI FUTBALLVILÁGBAJNOKSÁGRA
égyéni és csoportos utazások
Bármilyen utazási ügyével forduljon bizalommal

CITOUR
utazási irodához.
T.A., BRENNER 2.
(Allenby sarok)
Tel: 625959, 611755.
Magyarul beszélünk!

1966. APRILIS 8.

ד' ניסן תשכ"ו

Németországi levél

MENEKÜLTEK, ELÜZÖTTEK

Írta: Dr. Herczeg Emil

A háború, illetve a különböző embercsoportok közötti konfliktusok véres megoldása egyidős az emberiséggel és ha egyáltalán aktuális Marx Károly valamelyik tézisével még vitába szállni, én kétségbe vonnám, hogy a szocializmus győzelme világsíkon eltünteti a történelem porondjáról ezt a rémet.

Nemrég olvastam, hogy egy román történész állítólag 10 ezer háborút számolt össze, amelyet a történelem valamilyen formában nyilvántart.

Minden háború egy győztes és egy legyőzött csoportot, törzset, vagy népet tart számon, de a csatákban elesett embereken kívül, ezek a véres események sokszor elviselhetetlen szenvedést jelentettek a háborúban aktívan nem résztvevő tömegek részére is.

A legyőzött ország sorsa a legtöbbször nagyon keserű volt. A győzők rombolási dühének falvak, városok és pótolhatatlan történelmi emlékművek estek áldozatul. Így pusztították el a XII-ik században i.e. a dór hódítók a virágzó Mykenet, 146-ban a rómaiak felszántották Karthágó romjait, 455-ben i.u. a vandálok kifosztották és lerombolták Rómát és a XVI-ik században a törökök felrobbantották az Akropoliszt. Azért idézem pontosan az évszámokat, mert ki akartam domborítani, hogy az anyagi javak pusztulásáról pontosan beszámol minden történelemtudó, de a tömegek, az egyén határtalan szenvedéseiről alig emlékszik meg egy-egy történész.

A legjobb esetben, ha a győző nagyon kegyes és nagyvonalú volt, akkor a legyőzött nép megúsza a vereséget anyagi javai elrablásával, de a legtöbbször a munkabíró emberekre az életfogytiglani rabszolgasors várt, vagy legalább a kitelepítés.

A mi történelmünk is két ilyen tömeges tragédiát ismer; 587-ben i.e., amikor Nebukadnecár a nép nagyrészét a babilonai fogságba hurcolta és 70-ben i.u., amikor Titus „deportálta” a zsidókat Rómába.

A félelem ezektől a rettenetes következményektől sokszor egész népcsoportokat mozgatót el a szülőföldjéről és ha sikerült életben maradniok úgy hazatlanokká, földönfutókká váltak.

Ezek a tragédiák a háborúk kísérői, valamennyire már természetes és megszokott következményeknek számítanak. Mindnyájan tanultuk a középiskolában a tömör latin mondatot, amellyel Brennus a legyőzöttek sorsát kifejezte: Vae Victis! (Jaj a legyőzötteknek!).

Csak hogy a régmúlt idők legyőzött népeiről, illetve az egyén tragédiájáról keveset tudunk, mások voltak a kapcsolatok a népek között, más síkon mozgott a világpolitika. Az internacionális szervezettek, mint a Vöröskereszt, a Népszövetség és újabb az UNO, a mi századunk születtei és ezzel magyarázható, hogy a mi századunkban törődnek először azokkal az embercsoportokkal, amelyek nem vettek aktívan, fegyverrel a kézben részt a háborúban. Mégis ők a nagy szenvedők. De ehhez a szervezési kérdéshez, a mi századunkban még egy új elem társul: a tömegek informálása, a propaganda. Az elmúlt századok érdektelen, informálatlan és tunya tömege a győzöktől való félelmében elmenekült, noha tudta, hogy semmi más büne nincs, mint az, hogy népe elvesztette a háborút és ezért esetleg neki is laknia kell. A mi századunkban a sajtó, a rádió és az egész propagandagépezet igyekezett befolyásolni a front mögötti passzív lakosságot, amely politikailag aktív tömeggé vált. Ezek az angazsált tömegek rendszerint nem azért hagyták el szülőföldjüket, mert országuk elvesztette a háborút, hanem azért, mert politikailag a „másik oldalon” állottak és harcoltak.

Ilyen megfontolások alapján valóban nehéz a Nyugat-Németországban élő tíz millió úgynevezett „menekültet” egy kategóriába sorolni. A német nyelvet igazán nem lehet kifejezésekben szegény nyelvnek nevezni, mégis érdekes, hogy hi-

valatosan 10 millió „elüzöttről” (Vertriebener) beszélnek és a menekült (Flüchtling) elnevezés sohasem fordul elő ennek a kategóriának az említésénél. Kíváncsiságból még az Encyclopædia Britannica-ban is utánanéztem, ott viszont helyesen „german refugees”-ről írnak. Ez az egész elvándorlás viszont a mi szemünk előtt folyt le és nagyon jól tudjuk, hogy ez nem felel meg a valóságnak. Románia 750 ezer német (szász) lakosa közül több, mint 400 ezer él ma Nyugat-Németországban. Jól tudjuk, hogy kis része a háború után, legálisan, útlevéllel hagyta el Romániát, de a legnagyobb része, egyszerre a német csapatokkal, saját akaratából hagyta el falvait, városait és vonult Nyugatra. Ugyanez a helyzet a szudéta-németekkel, a lengyelországi németekkel. De a mai Oder-Neisse vonalon túlról, a Lengyelország által megszállt Szielőziából, Pomerániából és Kelet-Poroszországból is tömegesen vándoroltak el (biztosan nem ok nélkül és nem azért, mert a lelkiismeretük mindig tisztá volt...) a németek. Ezek az aktívan elvándorolt tömegek viszont nem elüzöttek, hanem menekültek, ugyanúgy ahogyan a 2 és félmillió Kelet-Németországból származó német szintén menekült. Azt is tudjuk, hogy Csehországból, Jugoszláviából és Lengyelországból is sok németet elüzöttek, de ez nem változott a lényegen.

A tény, hogy ma 10 millió elüzöttről beszélnek, semmiesetre sem alapszik egy tévedésen és nem is tételezhető fel, hogy azok a szervek, amelyek ezt a fogalmat forgalomba hozták, ne ismernék a nüanszbeli különbségeket.

A magyarázat elég egyszerű: 10 millió menekülttel nincs mit kezdeni, ezekből nem lehet semmilyen politikai tőkét kovácsolni, de 10 millió elüzöttről — igen.

Ezzel a tömeggel a német kormányban egy külön minisztérium foglalkozik (Ministerium für Vertriebene), ezek a tömegek „Landsmannschaftokban” vannak szervezve és a tetőszervezetük elnöke, Jaksch Wenzel tagja a nyugatnémet parlamentnek (igaz, mint szociáldemokrata képviselő). Könyveket adnak ki részükre és néhány nagyvárosban most épp egy dokumentumfilmet vetítenek a régi hazáról.

Egyik háború utáni német kormány vagy miniszter sem nyilatkozott világosan oda, hogy a most Lengyelországhoz tartozó kelet-német területeket visszakövetelné, de minden alkalommal megállapítják, hogy a potsdami szerződés nem békeszerződés, márpedig a végleges határmegvonások csakis békeszerződés keretében történhetnek. Ahhoz viszont, hogy a problémát tényleg tartsák, „elüzöttekre” van szükség, egy olyan kategóriára, amely egy esetleges kedvező konstellációban kéznél van, felléphet, követelhet. A menekült nem alkalmas erre a szerepre. Természetesen az „elüzöttek” két kategóriája létezik: Olyan, aki egykori német területéről származik (ma Lengyelország) és ez a politikailag érdekesebb tömeg, és olyan, aki mint német kisebbség, más országban élt. Ez utóbbi kategóriánál főleg az elvesztett, illetve kizsájtított javakat hangoztatják.

Azok száma viszont, akik az Oder-Neisse vonaltól keletre fekvő területek visszacsatolásáról álmodnak, napról napra csökken. Egyrészt a német lakosság helyébe lengyelek költöztek, hiszen a Szovjetunió a háború után egy majdnem ugyanolyan nagyságú területet hasított le Lengyelországból és az ottani lakosságot egyszerűen áttelepítették. Senki sem hiszi tehát, hogy ezt a lakosságot el lehet űzni. Másrészt a győztes nagyhatalmak soha sem szorgalmazták ezen területek visszacsatolását és a német kormány állandóan attól fél, hogy De Gaulle, bizonyos szovjet koncesszióért hajlandó lesz elismerni az Oder-Neisse vonalat, mint végleges határt. Éppen ezért a negatív eredményeknek is örülnek és megkönnyebbülve és hálásan nyugtázzák, ahányszor Amerika hajlandó

olyan értelemben nyilatkozni, hogy a határrendezés egy békeszerződés problémája. Visszacsatolásról viszont amerikai részről sem beszélnek soha.

A volt népi csoportok visszatelepítése, vagy anyagi kártalanítása legalább olyan kilátástalan, mint az előbbi kérdés. Egyrészt azokban a kelet-európai országokban kommunista rendszerek vannak uralmon és ezek hallani sem akarnak semmilyen kártalanításról, másrészt a kelet-európai népeknek még túl élénken él az emlékeztében a német népcsoportok államellenes, áruló, ellenséges magatartása. Minden kelet-európai államban, amelyben német népcsoport élt, megvolt a maga kicsi „Führer”-je és ezeknek a viselkedését nem felejtette el és nem bocsátotta meg egy gazdánép sem.

Németország nem engedhette meg magának, hogy az arab országok mintájára, ezt a tömeget izolálja, külön telepítse, mozgási szabadságát korlátozza. Ez a 10 millió ember ugyanolyan polgár, mint akármelyik más nyugatnémet lakos — minden megkülönböztetés nélkül. Ennek tulajdonítható, hogy másképpen reagálnak, mint az arabok. Nagyon sok újságíró, rádió és televízió adást olvastam, illetve hallottam erről a kérdéssel és mindebből egy nagyon világos és egyöntetű álláspont kristályosodik ki.

Az öreg generáció egyrésze érzelmileg — érthető módon — visszavágyik a régi hazájába, nem tudta megszokni az új környezetet, az új szokásokat és sokat emlegeti az elhagyott anyagi javakat. A fiatalok viszont egytől-egyig beidegződtek az új környezetükbe, itt nőttek fel, itt vannak a barátaik, itt házasodtak és itt alapítottak egzisztenciát. Az ő számukra a régi haza üres fogalom. Ők már nem vesznek részt a „Landsmannschaftokban” és hallani sem akarnak arról, hogy valaha is elhagyják Nyugat-Németországot. Ezt a tömeget már nem lehet manővrozni és 10 év múlva — ha még egyáltalán léteznek majd ilyen szervezetek — már senkit sem fognak képviselni.

Ezzel a helyzettel mindinkább számolniuk kell a hivatalos tényezőknek is. Az utolsó időben két nagyon érdekes kezdeményezésnek voltunk tanúi.

Az evangélikus egyház egy emlékiratban kifejtette, hogy véget kell vetni a régi ellenségeskedésnek és megoldást kell találni a lengyel néppel való együttélésre.

A katolikus egyház részt szeretett volna venni a lengyel katolikus egyház 100 éves fennállásának az ünnepén, hogy ebben a keretben megkísérelje a csatabárd elásását.

Az első emlékirat körül nagyon élénk vita folyt, az érdekelt vezetők árulónak bélyegzték az egyház álláspontját, nem hivott beavatkozásnak politikai ügyekben, de a józan emberek helyeselték a kezdeményezést.

A katolikus egyház közeledési kísérletét, lengyel politikai körök hiúsították.

SZINES KOCKÁK

NYUGAT-NÉMETORSZAG

A bajor országgyűlésben vita támadt Lola Montez körül, aki 118 évvel ezelőtt I. Lajos király szeretője volt. Az egyik képviselő szajhaként aposztrofálta Lola Montezt. Mindjárt megvédte a becsületét Wilhelm Hoegner szociáldemokrata képviselő, volt miniszterelnök, aki ezt mondta:

— Királyok, fejedelmek szeretőit maitresseknek szokták hívni, aminek a szószórinti fordítása: uralkodóné, vagy mesternő. Uralkodóné az azért hívták, mert uralkodott a királyon és mes-

meg, a saját kardinálisukat, Visinszkyt bélyegzték árulónak, mert egyáltalán felvette a kapcsolatot a németekkel. Azóta korlátozták mozgási szabadságát, nem engedélyezték új utját és megtiltották a német katolikus püspökök részvételét egy lengyel népnéppélyen.

Néhány héttel ezelőtt viszont maga az elüzöttek minisztere, Gradel nyilatkozott: olyan értelemben, hogy az elvesztett háború bizonyos áldozatokat és engedményeket követel a német nép részéről is a lengyelek javára. A reakció ugyanazon szervezetek vezetői részéről élesen ellátó volt, sokan viszont józannak és reálisnak neveztek ezt az álláspontot.

Az „elüzöttek” szervezeteinek vezetői és funkcionáriusai görcsösen ragaszkodnak a régi szólamokhoz, egyrészt, mert ez életük tartalma és célja, másrészt, mert ez a politika a kenyérük. Noha a kormány csak árnyékból támogatja ezeket az embereket és szervezeteket, nem hiszem, hogy létezik egyetlen komoly és reálisan gondolkodó politikus, aki járható utat tudna ajánlani ezen területek visszaszerzése ügyében.

Nagyon sok józan ember viszont igyekszik a tényeket a mult eseményeinek prizmáján keresztül megvizsgálni és a helyes megvilágításba helyezni. Nemrég jelent meg egy fiatal német író, Will Tremper „Késés Marienbornban” című regénye, amelyben egy fiatal keletnémet szökési kísérletéről ír. A fiatal ember egy amerikai katonai vonatban bújkál el, amelyik Nyugat-Berlinből Frankfurtba megy és a szokástól eltérően, egy percre megáll egy kelet-német állomáson. Ekkor kerül fel a fiatal ember a vonatra. Az amerikai vonatparancsnok, szintén fiatal ember, tudomást szerez a német jelenlétéről és dacára annak, hogy az oroszok feltartóztatják a szerelvényt, tagadja, hogy egy idegen volna a vonaton és nem hajlandó kiadni a szökevényt. A saját magával vívott harcban a szolgálati szabályzat és megállapodások ellen, úgy véli, hogy a humánus álláspontot kell képviselnie. Egy amerikai újságíró, aki végigküzdötte a háborút, vitába szállt a vonatparancsnokkal és ez a vita a könyv lényeges mondanivalója.

Az újságíró kifejti, hogy Németország kettéosztásában, bizonyos területek elvesztésében csak a németek maguk a hibásak. Az egyéni tragédiákon túl, az egész népeknek kell vállalnia az általa kirobbantott és elvesztett háborúért a konzekvenciákat. Az egyén sorsa sokszor szomorú, de a volt üldözöttek sorsa sokkal tragikusabb, mert ezek minden ok és bűn nélkül szenvedtek, és milliók estek áldozatul. Nyugat-Németország ma, 20 évvel az elvesztett háború után, jólétben és bőségben él, de valamilyen árat csak követel a történelem a gyilkolásért, vagy akárcsak a gyávaságért és nemtörődomségért.

Igen, valamilyen árat kell fizetni és aki a mai Nyugat-Németországban körüléz, úgy látja, hogy az „üldözöttek” sokat hangoztatott szomorú sorsa — nem is olyan szomorú. Itt nincsen szó rabszolgaságról, de még deportálásról vagy koncentrációs táborról sem. Ez a sokat említett „szomorú sors” nincsen semmilyen arányban a rengeteg szenvedéssel, amit a nemzetiszocialista Németország a világ népeire zúdított.

állapotban való hajtásért bírósági eljárást indítottak ellené.

Az újságíró tiltakozott a gyanúsítás ellen. Házvezetőnője tanuvallomást tett, hogy gazdája indulás elől csak narancsszörpöt ivott, oda is helyezte a megmaradt fél üveg itókat a bíró asztalára.

A bíró megkóstolta a bűnjelt. Azután a biztonság kedvéért még egy kortyolt belőle, majd törvényszéki szakértővel vizsgálta meg az üveg tartalmát. Megállapították, hogy a narancsszörp, mely már hosszú ideje állt az újságíró élesztőjében, erjedésnek indult és magasfokú alkoholos itallá változott át.

A bíró — az enyhítő körülmények figyelembevételével — felmentette a vádlottat.

Bolondok hajója

Regény

Írta: KATHERINE ANNE PORTER
Fordította: RONA ILONA

84.

Elsa előtt most már kibontakozott a rettegett, borzalmas jövő. Vakon mosolygott apjára, és elkezdte a partit.

★

Arne Hansen leült egy nyugágyba, maga mellé tett a földre egy üveg sört, széles válla megroggyant, szemöldöke valóságos bozontba meredt, orra nyerge fölött Amparót bámulta, aki először Manolóval táncolt, majd valamelyik hóbortos diákkal, de rá egyetlenegyszer sem nézett egész este. A harmadik táncnál, mikor német keringőt játszott a zene, odament hozzá. Eppen Manolo mellett állt, és legyezte magát. Manolo tapintatosan elpárolgott, és Hansen erősen megmarkolta a lány könyökét, ahogy tánc közben szokta. Amparo egy szót sem vesztegetett rá. Olyan dühösen kitépte magát a kezéből, hogy a legyezőjét is leejtette, amit a férfi észre sem vett, Amparo hajolt le érte. Hansen másodszor is feléje nyúlt, Amparo pedig Hansen lábába mélyesztette a sarkát, amint hirtelen felállt, és feje búbját beverte az állába, úgyhogy a férfi a nyelvét hárapott.

— Ejnye, nézze, mit csinált — mondta vádolón. Oriás zsebkenőt húzott elő, s ahányszor nyelvéhez nyomkodta, mindig vörös petty képződött rajta.

— Akkor hagyjon békén! — kiáltott rá dühösen Amparo. — Ma este nem vonzok az azt a bűdös, lomha testét magammal. Különben is dolgozom, mindjárt kezdődik a tombola, menjen oda, üljön le a söréhez, és hagyjon nekem békét.

— Négy jegyet vettem — emlékeztette Hansen, benyúlt az inge zsebébe, és előhúzta a letépett szelvényeket.

— Hogyne, négyet, maga zsupori dög — gúnyolódott Amparo —, négyet! — Azzal kiköpött, pontosan a kabátja ujjá mellé.

— Ezt még visszaszívná — fenyegetőzött Hansen méltósággal. — Ezt megkeserüli! — Azzal visszaült a székébe, és még két üveg sört rendelt.

A diák, amint elkapta Jenny derekát és kezét, elkezdte irányítani, körbeforgatni, kartávolságra ellökni magától, ütemre visszahúzni — aztán úgy magához szorította, hogy elakadt a lélegzete, majd megint eltaszította. Jenny azt hitte, most már csak az következik, hogy a lábánál fogva dobja ki, és fejjel lefelé megpöregti. Kifulladt és szabadkozott. — Én a közelharcot szeretem — mondta vidáman. — Inkább lábujjhegyen pörögjünk. Mire való ez az akrobatamutatóvány?

A fiút hála hozta a bók. — Ó — szólalt meg váratlanul, valami angolnak nevezhető nyelven —, lábujjhegyen? Igy? — s elkezdte forgatni, mint a pörgettyűt.

— Dehogy — mondta Jenny —, nem, ez nekem sok! — Azzal kitépte magát a fiú karjából, és mosolygva, vidáman búcsút intett neki. Mindketten nevettek, és Jenny Freytaghoz menekült.

A férfi fensőbbesége, nagyon is német mosolyával tisztelte meg. — Mondja csak — kezdte a beszélgetést —, maga biztosan tudja, miért vonzódnak szívük szerint a nők a gengszterekhez, a maquereaux-hoz és csatornatöltelékhez? Mire való ez a furcsa női vonzódás az ocsmánysághoz? La nostalgie de la boue?

— Ocsmányság? — kérdezte értetlenül Jenny. Sár? Hisz ez csak egy középosztályból való, hangoskodó orvostanhallgató! Lehet bosszantó, de ugyan mi volna benne ocsmányság?

— Tiszteletlenül táncolt magával, mintha csúfolódna — válaszolt nyersen Freytag.

— Lehetséges — felelt egyszerűen Jenny —, csak hogy az az ő dolga, nem az enyém!

— Nincs magában büszkeség? — kérdezte szigorúan a férfi, mert már belefáradt a próbálkozásokba, hogy megértse ezt a különös lányt: szinte semmi sincs benne, amit ő nőben kíván, és mégis izgatja, állandó nemi vágyat ébreszt, amelyet eddig nem ismert... pusztá kéjvágyat, melyben nyoma sincs melegségnak vagy gyöngédségnek. Tulajdonképpen nem is kedveli.

— Nem sok — ismerte be Jenny. — De maga is veszekedni akar velem? Ne tegye, abból igazán elegendem van!

Freytag látta, hogy ez valóban rossz kezdet olyan estén, melyhez bizonyos reményeket fűz, s azonnal hangnemet változtatott. — Ne törődjön velem — mondta —, talán csak egy kicsit féltékeny vagyok. Táncoljunk egyet, mielőtt elkezdjük a veszekedést. Mit törődünk mi azzal, mi a véleménye rólunk ezeknek a hóbortos spanyoloknak?

★

David végigette a desszertet, a kávéja mellé megivott egy likórt, és elszívott egy cigarettát, aztán kényelmesen sétált a bár felé, s azt remélte, Jenny észreveszi majd, milyen nyugodt. Csakhogy Jenny nem volt látható, ilyenformán Dennyhez szegődött a bárban, melynek egyik kisasztalát már lefoglalták Baumgartnerék a csemetjükkel. Huttenék közösen ittak egy pa-

lack bort, Bébé lábuknál feküdt, és szemmel láthatóan kiheverte már gyászos kalandját.

David többször eltűnődött, mi módon állapotodott meg Dennyhez való viszonya az ivócimboraságnál, ami korlátozott, de kellemes kapcsolat. Ugy látta, Denny tud inni akárkivel, vagy egyedül is, mindegy — neki azonban az a legfőbb baja, hogy tulajdonképpen nem szeret senkit, csak hébe-hóba Jennyt, őt is napról napra kevésbé, és azért érzi jól magát Dennyvel, legalábbis úgy gondolta, mert számára voltaképpen nem is létezik, legfeljebb csak olyanformán, mint egy rakás közhely és pállott száju vidéki előítélet. Átlátott rajta, és nem talált benne semmi érdekeset. Ültek egymás mellett és ittak, mindegyik a maga csöndjébe mélyedt, egymáshoz semmiben sem hasonlóan, bár a látszat cimboraságra mutatott.

A negyedik whiskynél tartottak, mikor David tunya hangon és kissé már nehezen forgó nyelvvel megjegyezte: — Ahányszor kinézek, mindig éppen akkor megy arra Freytaggal. Megint itt van — és odaintett —, ott mennek.

Denny féloldalt dőlt a bárszéken, és cinkosan David felé fordította a képét. — Nem akarok személyeskedni — mondta komolyan —, sohasé avatkozom senki ügyeibe, de értse meg, ha én futnék ezzel a nővel, én a csontját összetörném. Nem mintha az én dolgom volna, csak úgy mondom, hogy ez magát átvágja.

David kissé meghatódott, mert kótyagos arcán felfedezte a magányosságot, és jóindulatú együttérzéssel hallgatta, ha nem is Dennyt, inkább a szavait. — Ó, nincs semmi baj. Tudom én jól, magát is hol szorítja a cipő. Az a Pastora. Hajtórött matrózok vagyunk egy mentőcsónakban — mondta őszintén. A belsejében vékony huzalok húzódtak, aztán egyszerre elernyedtek. Könnyebbéget érzett a bordái alatt, már nem is volt dühös magára, mikor a hangját hallotta, hogy mint a hüllye úgy beszél Dennyvel, az pedig másképpen se tud... tulajdonképpen még élvezte is — Mindnyájunknak megvan a maga baja — folytatta nagyvonalúan —, de maga is megtalálja majd a kiutat.

— Én beutat kereselek — mondta Denny pikánsan. — A kiút könnyű. Én megmondom magának úgy, ahogy van. Máris sokkal többet kivasalt belőlem, mint amennyit rászántam. Úgyesen dolgozik. És most megpróbál átírni. De én megmondom magának, én még ma éjszaka dűlőre viszem a dolgot. Nem lesz semmi zűr a világon, nem lesz zűrje belőle, csak neki. Majd én megmutatom neki. Ugy, ahogy mondom.

David elgondolkozott ezen, aztán együttérzően megjegyezte: — Hát, ha ilyen nő fogott ki, nem csodálom, hogy élesztőt szed.

Denny dühös lett, de nem sértődött meg. — Hogy jön ide az élesztő? — kérdezte. — Ki beszél itt élesztőről? — Elkezdte taszigálni Davidet, az pedig elhúzódt a keze ügyéből. — Na gyerünk — mondta Denny —, férfi maga vagy puhány? Na gyerünk. Most mutassa meg. Verje ki a fogát.

— Pastorát? — kérdezte David. — Miért nem veri ki maga? Az a maga dolga.

— Hát — mondta elgondolkozva Denny —, nem éppen. Még adok neki egy kis időt, hátha rendezi a dolgot. Jobban szeretném jó karban, nem kékre-zöldre verve... Mindig azt mondom, beleválok gyerekeknek több a gondja a nőkel. Ez a helyzet nálam is. De maga már egyszer bedolgozta magát ennél a Jennynél. Azzal együtt, ha velem futna, én már rég laposra vertem volna.

David némi erőfeszítéssel az arcába meredő puffadt arca irányította rövidlátó szemét, és mivel megállapította magában, hogy Denny most már javában személyeskedik, határozottan kijelentette:

— De szerencsére nem magával fut — és aztán mintha benne is ebben a pillanatban világosodott volna meg, hozzátette: — Nem fut ő senkivel. Sajátmagától fut.

Maga is meglepődött ezen a kijelentésen, s nyomban érezte, hogy új igazság határát lépte át, és máris nyugodtan tekintett vissza régi, hamis reményeire. Rövid fellelkesültsége ismét borongásra vált, mikor a táncosok gyorsan pörögve átkeringöztek a bárban, közöttük Pastora a diákjával, és Jenny Freytaggal. David a bápult felé fordult, és eltaszította a két poharat.

— Megint — mondta. — De míg itt keringenek, legalább tudjuk, hol vannak.

— Aha. Meg hogy mit csinálnak, azt is — felelt Denny, és olyan kajánul vigyorgott, hogy a képére se lehetett ráismerni.

★

A fiatal házaspár karonfogva, lassú léptekkel sétált a hajó szélétől védett oldalán, félrevonultan a táncolóktól. Megálltak, s utat engedtek a morcos szöke fiúnak, hogy elhaladjon a tolókosíval. A szerencsétlen, kísérteties haldokló a plédek és pokrócok között egy kis Bibliát lapozgatott reszketeg ujjjaival. Mikor a közelükbe ért, rájuk vetette megszálott tekintetét, felémelte reszkető kezét, s meg akarta érinteni a fiatalasszonyt. Férje érezte, hogy megborzong és hozzásimul.

— Isten áldása kísérje önöket, és tegye gyümölcsözővé házasságukat — mondta Herr Graf.

— Köszönöm, uram — felelt a férj, mert meg kellett adnia a korának járó tiszteletet. Mozdulatlanul álltak, míg a fiú dühös képpel eltolta a kocsit mellettük, tudomást sem véve róluk.

A fiatalasszony még mindig reszketett, és szorosan simulott férjéhez. — Ugy hangzott, mint az átok! Istene, csaknem hozzám ért!

Férje a házastársi gyöngédség, türelem, megnyugtató és irányítás új hangján szólalt meg, s ez mindkettőjüket gyönyörűséggel töltötte el:

— Nagyon jól tudod, hogy nincs átok. Mit árthat ez nekünk? Nyomorult haldokló szegény... és csak jót kívánt nekünk. Elég szomorú, hogy öreg és beteg...

Az asszony érzékeny szívű volt és megbánta nyomban kiméretlenségét. Becsületesen bevallotta magának, hogy irtózik az öregségtől, a rútuságtól, a betegségtől, de legjobban a haláltól, pedig ez az egyedüli menekülés a többi rémség elől. Magához tért és megnyugodott, vidámnak, egészségesnek és halhatatlannak érezte magát. — Remélem, fiatalon halunk meg — mondta álmodozó hangon.

Férje megállt az árboc tövében, átölelte és egy kicsit megrázta.

— Fiatalon meghalni? Dehogyan, nem halunk meg soha. Együtt élünk a világ végéig! — Boldogan egymásra nevettek, nem éreztek lehetetlent, és lopva, bűntudattal csókolóztak össze, hátha meglátja őket valaki.

★

Johann későn érkezett a vacsorához, úgyszólván senki sem volt már az étteremben. Elszalasztotta a légömböket, a papírcsákót, minden egyebet, senki sem ült le mellé. Azért késett el, mert nagybátyja éppen ezt az időt választotta ki egy köhögési rohamra, és majd megfulladt. Johann illatos sötét lélegeztetőt be vele, hideg vízzel mosta az arcát, újsággal legyezte, és remélte, hogy belehal.

Ehelyett azonban viszonylag jó erőben tülesett rajta, és kérte, Johann fűrössze meg, éltöztesse tisztába tetőtől talpig, üljön mellette, segítsen neki vacsorázni, s még utána a fedélzeti levegőzészhez is ragaszkodott... A vén szemforgató úgy tesz, mintha csak friss levegő lenné neki, pedig igazában a táncosokat akarja nézni, zenét hallgatni, utána meg prédikálni, milyen bűnös dolog mindez.

Mire Johann bekapta vacsoráját és kiment a fedélzetre, Concha már táncolt. Táncosa válla felett integetett neki, s olyan pillantást vetett rá, amitől a kő is megolvadt volna; de Johann nagyon jól tudta, hogy pénz nélkül sohasem környékezheti meg. Mikor az előbb a táncolók mellett tolt a nagybátyját, látta, hogy más-al táncol, ránez az öregre, keresztet vet, jobb kezével félreérthetetlenül int, azzal továbblibeg.

Johann lassanként eljutott a kétségbeesett elhatározásig: lesz pénze, nem tölt tovább egyetlen napot sem ezzel az önző, zsupori vénemberrel, aki csak játszsza a szentet, pedig maga az ördög. Véget vet ennek a rabszolgaságnak, megszabadul, mindegy, hogyan... Ennek vége, vége — mondta magában, s valahányszor ez a gondolat kezdte foglalkoztatni, a remület rázta, szinte a szívverése is elállt, mindegy, mégis megteszi.

Még egyszer kéri tőle a pénzt, hiszen tartozik... Még egy cselédnek is többet fizetne! Ha megtagadja, hát akkor... akkor átkutatja a kabint, majd csak megtalálja. Ugy tudta, nagybátyja az ágy fejénél, a matrac alatt tartja a tárcáját. Megvárja, míg a bácsi elalszik, beadja neki az altatót, megkeresi a pénzt és elveszi...

Hirtelen mozdulattal betolta a kocsit az ajtón, és megindult vele a kabin felé...

— Hova mész, öcsém? — nyöszörögte Herr Graf.

— Mit gondolsz? Vissza abba a koszos lyukba. Ideje, hogy lefeküdj!

— Fordulj vissza, Johann, nem akarok még aludni!

— De a kereké nagyot zökkenek lefelé a lépcsőn, Johann makaesul hallgatott, és Herr Graf hozzátette: — Isten nemcsak jó, hanem igazságos is. Megint csak azt mondom, az ő kezére bízok, Johann!

— Bizzál csak — felelt megvetően Johann —, úgysem tehetsz mást.

Durván áttaszította a kereké székét a kabinajtón. Benn most is égett a rosszul ernenyőzött villany, mint éjjel-nappal mindig. Megérezte a befűlést, undorító bűzt, s majdnem megingott az elhatározása, a remület hideg verítéke verte ki egész testét. Nem mert eltűnődni egy pillanatig sem, fordított egyet a széken, és meggörnyedt, mint aki neki akar ugri Herr Grafnak.

— Most azonnal adsz nekem pénzt, vagy különben... — s szinte feldoklott — hol a pénz? Hol rejtegeted, te nyomorult vénség? Még megmenekülhetsz! Hol a pénz?

— Ne olyan hangosan, Johann. Nem akarom, hogy idegenek fülebe jusson a gyalázatod. Már vártam ezt — mondta nyugodtan, bár a nyálka fojtogatta. — A következő lépésed ez a kárhozat felé! A pénz a helyén van...

— Add ide! — kiáltott rá kétségbeesetten Johann. — Nem bánom, adjál keveset, de adj. Elveszem, megöllek, ha nem adsz pénzt! — Behajlított ujjal emelte rá kezét, mintha két karommal esne nagybátyja torának.

(Folytatása következik)

ZE

Tudott dolgot Kahan-...
ki e nevet ne...
igen nagyra...
gével, az úgy...
szel. Amikor...
Kahan Nátán...
lád fejét, tula...
re olyan büsz...
dolkozás után...
molsággal ig...
— Több ok...
1. Családunk...
vándorolt ki...
2. Nem akad...
műves, és 3...
tött közülünk...
ságot.
Nos, Borsá

Borsán...
számára egy...
téma volt az...
el is mondom...
Amikor B...
golt a borsai...
nem volt gaz...
Örökkévaló...
„L'Adonáj há...
Örökkévaló...
betölti” — m...
költő és ezek...
Bál Sém sze...
találta a Gaz...
Igaz, Bál S...
zsoláros be...
— nem volt t...
volt gözfüre...
dülönanyag...
z és faipar...
marosi szálf...
kötötték a t...
szállítanak...
földre. A só...
az üres tuta...
el a Tisza...
városokban...
vehetetlené...
kereket.
A telekk...
életbeléptetés...
kérdés: kié...
szere ketter...
toltak rá: az...
ség. A falu...
jogra hivat...
tár képvisel...
sekből idézte...
rósságra ker...
pernek nev...
végtelenség...
előbb a mag...
mán világ...
összes fóru...
bukaresti S...
tekintés vég...
aktákat a...
szállításhoz...
szükség.
Oriás, sz...
tellen vagy...
tárgyát. Ma...
nek nevezet...
600 ezer ka...
tett ki. A...
erdőt, han...
aranybányá...
Külföldi szá...
éves tervet...
melynek az...
hogy minde...
nek egy biz...
fát — és ny...
Hetven év...
előlről kez...
ben a fák is...
sűdtek.

Ak...
1930-ban...
Borsán. Ké...
első, amely...
ket és a...
ket gyujto...
sodik, amé...
borította l...
az esemény...
rátérnek, t...
a Pollák-F...
féle trium...
hosszú évt...
nyította a...
Pollák...
„self-made...
eredeti tip...
rában Bo...
majd Groe...
délyi fakit...
lett vállalk...
ményen de...
ge a kant...
nappal s...
6 érdemu...
kal és fu

ZENDÜLÉS A PIETROSZ ALJÁN

— 1930 NYARÁN KEZDŐDÖTT A BORSAI ZSIDÓK SZÁMÁRA A VÉSZKORSZAK —

Tudott dolog, hogy a szilveszteri Kahan-család — van-e neki nevet nem ismeri? — igen nagyra volt előkelőséggel, az úgynevezett jicheszelek. Amikor megkérdezték Kahan Nátán Samut, a család fejét, tulajdonképpen milyen olyan büszke, rövid gondolkodás után, de halálos komolysággal így felelt: — Több okom is van rá: 1. Családunkból senki sem vándorolt ki Amerikába; — 2. Nem akadt közöttünk kézműves, és 3. Senki sem kötött közülünk szerelmi házasságot. Nos, Borsán más volt az

értékcsúcsa. Első helyen a tudás és a kifogástalan életmód állott. A munka nem volt szűgyen, sőt, egyes ágakban, úgy mint a famanipulációban, a szén- és mészégetésben, a havasi sajt készítésében — nem is beszélve a szűcs, a kovács, a halinaszövés és a mángorlós mesterségéről — a keresztény szomszédok is túltettek. A hagyományos sadchen-nek pedig nem sok dolga akadt, mert szerelmi házasság (köztünk maradjon a szó...) a legjobb családokban is előfordult...

Irta: Schön Dezső

ban nagy fantázia rejlik. Megvásárolta hát a zsidó központtól mintegy 10 km-re fekvő, Fontina néven ismert forrásokat és hozzáfogott egy modern fürdőtelep kiépítéséhez. Ez a hely később Borsafüred néven került rá a térképre. Borsafüred fejlődésének az első világháború vetett véget. A munkát később sem folytatták, mert Pollák Juda-Meir a háború és a forradalom zűrzavarában elvesztette a galut szilárdaságába vetett hitét. Képzelték

dóság lába alatt, hogy a Balfour-deklarációval új lehetőségek nyíltak meg és, hogy a palesztinai telepítés — tehát a máramarosi falu terve is — mindennél fontosabb. A borsai zsidók elhatározták, hogy a falualapítási terv ügyében küldöttséget menesztenek Palesztinába. Eredetileg úgy tervezték, hogy a triumvirátus, azaz Pollák Juda-Meir, Fruchter Herz és Moskovics Mose lesz a delegációban, de Fruchter Herz közbejött akadályok miatt lemondott az útról. Helyébe egy Paszternák nevű felsőráni zsidó került. Egyidejűleg kooptálták Isaksohn havasmezői rabbit, ami az akciónak általános máramarosi jellegű kölcsönzött. Megbízhatóval és jókívánásokkal bővelgően ellátva, 1926 tavaszán útra kelték.

Slomo, aki Felső-Visóig ment, az Adler-nemzetség atyja. Fruchter Herz mesterének tekintette Pollák Juda Meirt. Miként mestere, ő is saját erejéből küzdötte fel magát. Minthogy kitűnően tudott magyarul, előbb községi irnok lett, majd fivérével, Fruchter Jicchákkal együtt megvette Reb Bencion Fisch fűrészmalmát. A huszas évek derekán már a megye legtekintélyesebb fatermelői közé tartozott. Komplikált és

vitás ügyekben egyébként egész Máramarosból hozzá fordultak tanácsért. Noha hivatalosan a vízicsi rebe híve volt, az udvarban tett egy-egy látogatásáról sohasem lehetett tudni, hogyan jött létre: saját kezdeményezéséből, vagy a rebe meghívására. Nehéz döntések előtt, a rebe órákra bezárkózott szobájába és Fruchter Herz-cel vitatta meg a problémákat.

Az ezeréves per avagy: Kié az erdő?

Borsán — zsidó és gój számára egyaránt — örök téma volt az erdő. Nyomban el is mondom, hogy miért. Amikor Bál Sém barágot a borsai erdőkben, még nem volt gazdája. Illetve az Örökkévaló volt a gazda. „L'Adonáj háarec umloá, az Örökkévaló a föld és ami betölti” — mondja a zoltárköltő és ezekben az erdőkben Bál Sém szerencsésen megtalálta a Gazdát. Igaz, Bál Sém idején — a zoltáros bejegyzésen kívül — nem volt teletkönyv. Nem volt gőzfűrés és vasúti gördülőanyag, modern építkezés és faipar sem. A máramarosi szálfákban csak azért kötötték a tutajt, hogy söt szállításnak rajtuk az Alföldre. A só kirakása után az üres tutajokat úgy adták el a Tisza partján elterülő városokban, mint a hasznavehetetlenné vált, fakó szekeret.

A közbirtokossági erdők alján zsidó szülők arról álmodtak, hogy leányokkal nagy partit fognak csinálni. „Van mire fel — mondták — ott a nagy hozomány, a közbirtokossági erdő”. Két jogerős ítélet is volt, egy magyar és egy román, de az ítélet végrehajtására nem került sor. Ötvenéves pereskedés után is tabu volt, törvény szerint nem lehetett hozzányúltni. Azok a lányok pedig, akik a közbirtokosság tudatában az erdő felosztására vártak, pártában maradtak és máramarosi nyelven szólvá „szomorúan fonták ősz hajfürtjeiket...”

POLLÁK JUDA-MEIR

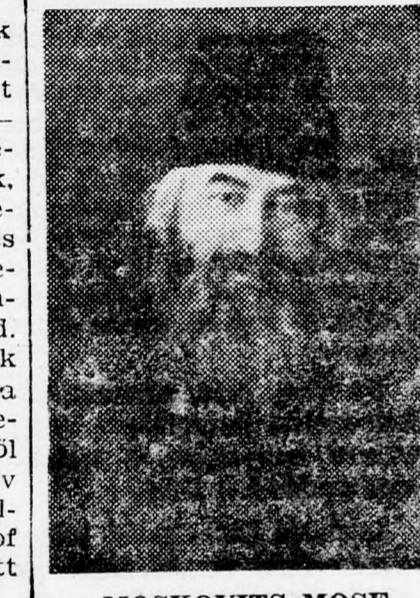
Arról álmodott, hogy a máramarosi zsidók élén falut alapít Erec Jiszráelben

tét utopiztikusnak tűnő tervek foglalkoztatták: arról álmodott, hogy máramarosi zsidók falut építenek Palesztinában és ebben a munkában a borsai zsidók járnak majd az élen. (Zárójelben: Az 1910-es visszacsatolás után Borsa nagy attrakció lett. A 2305 méter magas Pietroszt, az ország legmagasabb hegyét Horthy-csúcsnak nevezték el, Borsafüredet pedig, ahol modern pályákat építettek, a téli sportok országos központjának deklarálták.)

Chászid-zsidó számára nincs meghátrálás...

Borsa sok tekintetben elütött a máramarosi átlagtól. A különbség már abban is megnyilvánult, hogy zsidók és románok külön-külön laktak. Ez a magyarázata annak, hogy földrajzi értelemben is zsidó Borsáról beszélünk. A lényeges különbséget pedig így fogalmazhatjuk meg: Borsán magas volt a talmudtudósok aránya, ugyanakkor a cionista tudat mélyebb volt, mint bárhol a megyében. Ennek a sajátos

látta életcélját, nem volt meghátrálás. Már az apja, Reb Dávid Moskovits naszodi rabbi is ezen az úton haladt. „Raglé M'vászér” című könyve, amely 1921-ben jelent meg Kolozsváron, bombaként hatott, éveken át a naszodi rabbi নেতől visszhangzott az egész ország. Kollégái ászeroiták, vallási bojkott alá helyezték, üldözték. A mai napig sem értem, honnan vett egy sokgyermekes chászid rabbi erőt és bátorságot ahhoz, hogy szembeálljon az egész világgal, — elsősorban pedig saját világgal. Amikor belefáradt a harcba, alijázott: a tel-avivi rabbinátus tagja lett és gazdag irodalmi munkásságot fejtett ki. Legkisebb fiát a felszabadító háborúban veszítette el. 1959-ben hunyt el, 91 éves korban.

MOSKOVITS MOSE

Az ifjúság úgy csüngött rajta, mit egy csodarabbin

Moskovits Mose társtulajdonos volt apósa fűrészmalmában, de igazában csak a cionizmus érdekeite. A Pietrosz alján Jeruzsálem életét élte. Mindig voltak friss információi, állandóan izgul és lelkesedett, örökösen volt oka a felháborodásra. Az ifjúság úgy csüngött rajta, mint egy csodarabbin. Moskovits Mose a nagy Magidokra emlékeztető szónok volt, aki hallgatóit magával ragadta. Pártját, a Mizrahit cionista kongresszusokon képviselte. Személyes barátság fűzte Kuk főrabbihoz, akinek tanát és életszemléletét hűségeen magyarázta a borsai zsidóknak.

„Katasztrófális hiba volt a zsidó-román összetűzés...”

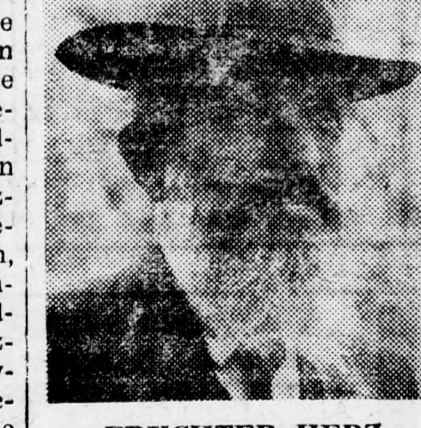
Az első borsai tűz, amelyet jelentéktelen incidens okozott, 1930 májusában tört ki. Az incidens körül annak idején hosszú és szenvedélyes viták folytak, világra szóló per is lett belőle. Még a 36 éves távlatból sem tudnám megmondani, melyik pártnak volt igazna. Semmi értelme most azon spekulálni, mi lett volna, ha... Ha a borsai zsidók nem törődnek Constantin Danila-val, ha hagyják futni, ha néhány forrófejű fiatalember nem zavarja meg előadását... De menjünk csak sorjában.

ka. Rozsdásodtak a gattelek. Rendelésre még csak kilátás sem volt. A bankok és a terménykereskedők beszüntették a hitelt. Igaz, a többi fatermelő vidékeken is ugyanaz volt a helyzet, a krízis mégis Borsát érintette a legérzékenyebben, mert a község lakossága az idők folyamán áttért az erdőmunkára és a kevés, sovány földet csak immel-ámmal dolgozta meg. Munka és hitel hiján a parasztság éhezett. Senki sem gondolt akkor állami beavatkozásra, jóléti politikára, — hiszen Amerikának is csak később jött meg az esze...

Fruchter Herz pályafutása

Fruchter Herz, a triumvirátus második tagja, a 18-as forradalom idején, aránylag igen fiatalon került az éle. Az általános zűrzavar közepette nagyfokú szervezési készségről és taktikai tudásról tett tanúságot. Megalakította a nemzetőrséget, amely tulajdonképpen a borsai zsidók önvédelmi szerve volt. Zárolta a községben lévő pálinkakészletet, este 8-tól reggel 6-ig pedig kimenési tilalmat rendelt el. Tudva azt, hogy Borsa éveken át hadszíntér volt és a tízezer főnyi parasztság kezében rengeteg fegyver van, tárgyalásokat kezdett a zsidókkal vezetőivel. Az eredmény nem maradt el: miközben a frontokról és a fogolytáborokból hazatérő elkésereedett katonák meggyeszerre fosztogattak, gyűjtögtattak és erőszakoskodtak, Borsán a román csapatok bevonulása a nemzetőrség uralta a helyzetet.

benne: jellemében, igazságszeretében, bölcsességében. A Fruchter-család borsai gyökerei a 18-ik század közepéig nyúlnak vissza. A szájhagyomány három testvérről tud, akik a nagybátyjuk, Reb Smelke nikolsburgi

FRUCHTER HERZ

Komplikált és vitás ügyekben egész Máramarosból hozzá fordultak tanácsért

Constantin Danila, egy 25-26 év körüli regáti fiatalember a közoktatásügyi minisztérium megbízásából az erdélyi falvakat járta és hazafias előadásokat tartott. Rendszerint az iskolákban beszélt. Dicsérte a román nyelvű multját, magasztalta a nemzetet és vezéreit. Hallgatóit a román nép kulturális fölényéről igyekezett meggyőzni.

Az előadás napján Fruchter Herz történetesen nem volt Borsán. A fiatalembernek az ő tudta és beleegyezése nélkül mentek el az előadásra. Másnap kétségbe esetten hallotta, hogy zsidók és románok között összetűzésre került a sor. — Fruchter súlyos hibát látott abban, hogy zsidó részről egyáltalán figyelmet szenteltek Danila jelenlétének és előadásának. „Az összetűzés — mondta — katasztrófális hiba, függetlenül attól, hogy ki kezdte és miért kezdte, függetlenül attól, hogy mind össze egy bevert ablakról és néhány ponforól van szó.”

Akit a vagyon nem elégített ki...

1930-ban ütött ki a tűz Borsán. Két tűz is volt: az első, amely a szenvedélyeket és a pusztító ösztönöket gyújtotta fel és a második, amely a zsidó falut borította lángba. De mielőtt az események ismertetésére rátérnék, be kell mutatnom a Pollák-Fruchter-Moskovics féle triumvirátust, amely hosszú évtizedeken át irányította a borsai zsidóságot. Pollák Juda-Meir — a „self-made man” érdekes és eredeti típusa — fiatal korában Borsán fuvarozott, majd Groedel báró egyik erdélyi fakitermelési üzemében lett vállalkozó. Évekig keményen dolgozott. A felesége a kantint vezette, éjjelnappal sütött, főzött, míg ő erdőmunkásokkal, lovakkal és fuvarosokkal vesző-

dött. Megszedte magát és visszatért Borsára. De Pollák Juda-Meir már nem volt a régi. Miután elérte célját, rájött arra, hogy a vagyon nem elégíti ki, tudásban is pótolni akarta azt, amit fiatal korában elmulasztott. Ezért a talmudtudós és szabadságharcos Rabbí Akiba mintájára életel delén hozzálátott a tanulásához és néhány év alatt meglepő eredményeket ért el: sikerült feltornáznia magát a talmid-cháchámok sorába. Borsára visszatérve Pollák Juda-Meir újfajta kereseti lehetőségek után kutatott. Ugy érezte, hogy a magaslatti levegőben, a páratlan szépségű vidékben, és nem utolsósorban pedig az ásványokban gazdag források-

Később konszolidálódtak a dolgok, de a borsai zsidók továbbra is Fruchter Herzet tekintették a község fejének. Választások alkalmával még csak ellenjelöltet sem állítottak neki. Ő képviselte a borsai zsidókat a községi és megyei tanácsban is. Biztak

rabi tanácsára vágtak neki az útnak. Máramarosba érve, Reb Mordecháj, az idősebb testvér, Szelistyeni telepedett le és később felvette a Stern nevet. A középső testvér, Reb Avrahám Borsán telepedett le és a Fruchter nevet kapta. A legfiatalabb, Reb

Fruchter Herz nemcsak a pillanatnyi helyzetet, hanem a borsai paraszt lelket is (Folytatás a 8. oldalon)

Négyszáz évvel ezelőtt alakult meg a tibériási zsidó állam

Amint befejeződik a négy-
száz évvel ezelőtt Maran Jo-
zsef Károly által Cfáton írott
Sulchan Aruch év — Don Jo-
zsef Naszi, a naxosi herceg
által 400 évvel ezelőtt alapí-
tott Tibériási Állam emlékét
ünnepljük meg.

Don Jozsef Naszi, a rövid-
életű tibériási állam megre-
mentője üstökösként világo-
totta be az akkori inkvizíció
gálat sötét országúтайait. A
középkor zsidó történelme
nem ismer hozzá hasonló ala-
kot, akitől a pápa, a királyok,
hercegek, grófok, miniszte-
rek és diplomaták egyaránt
féltek és esedeztek kegyeért.

Születésének pontos dátum-
át homály fedi, csak azt
tudjuk, hogy Liszabonban szü-
letett. Grätz és Dubnov 1520-
at jelölik meg születése évé-
nek, minden közelebbi dátum
nélkül. Gyermekkorában vesz-
tette el marannus szüleit és
nőjét, Donna Grácia, vala-
mint annak férjét, Francisko
Mendes, a Mendes bankház
megalapítójának otthonában
— ennek leszármazottja Men-
des France volt francia mi-
niszterelnök is — nevelkedett.
Azután, hogy Mendes nemsó-
kára meghalt, a fiatal Don
Jozsef, akkor még a Juan
Miguel portugál névre halga-
tott, teljesen nővére, Donna
Grácia befolyása alá került.
Később, a társadalmi ranglét-
rén egyre magasabbra jutó
Don Jozsef halála jelöl, nem
egyszer mentette meg Donna
Grácia és családtagjainak
életét és vagyonát az inkvizí-
ció karmai közül.

Don Jozsef ivási életutjának
elbeszélését egy is ne-
vezhetnénk: Hol volt, hol
nem volt...

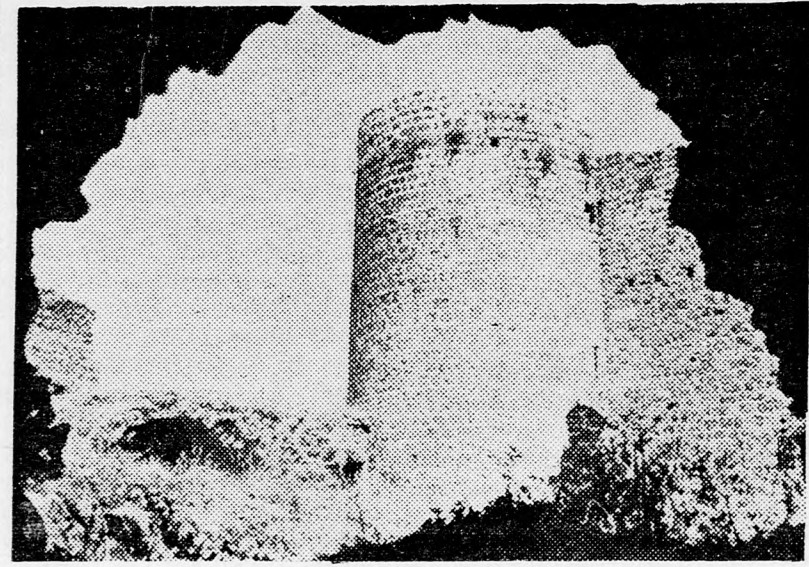
Volt egyszer egy marannus
zsidó, aki fellázadt a kereszt-
ellen, abban az időben amikor
annak „fényénél” a katolikus
Európában magyarára kerül-
tek testvéreink tízezrei.

Ez a fiatal marannus elha-
tározta, hogy megbosszulja
magát testvérei megaláztatá-
sáért és vértanúságáért. Meg-
mutatta, hogy őt, zsidó ösők
marannus árnyját nem lehet
megalázni és térdreknyszeri-
teni. A hontalan, országjáról-
országra vándorló, bolygó zsi-
dó háborút hirdetett a min-
denható pápa ellen, a neki

* Irta: Galili G. Ervin *

tartozó IX-ik Károly francia
császár hajón levő árut elko-
boztatta, testvére Mária ki-
rálynő gonosz terveit kivédte
és a köztársasági Velence
szénatásával is felvette a
harcot.

A török szultánnal való ba-
rátsága folytán Naxos herce-
ge lett, 12 sziget kormányzó-

A TIBERIÁSI ERŐDTMENY ROMJAI

jaként keresztények felett is
uralkodott, Ciprus királyának
címét is megkapta. Élete fő-
művére azonban a neki aján-
dekozott tibériási önálló zsidó
állammal tette a koronát. Tal-
án nem is nagyon tuloznak,
ha azt mondjuk, hogy ő való-
sította meg — ha csak rövid
pár évre is — első alkalom-
mal a Harmadik Zsidó Állam-
ot.

De amíg idáig eljutott, so-
kat kellett harcolnia a világ
akkori nagyságai, a katoli-
kus uralkodók ellen.

A fiatal Don Jozsef Naszi
szíve mélyen mindig zsidónak
érezte magát s epedve várta
a pillanatot, hogy abbahagy-
hassa a kétszínű játékot és
visszatérhessen ősei hitére.

Tudta, hogy álmát csak
ugy valósíthatja meg, ha ki-
kerül a katolikus portugál
király uralmának fennható-
sága alól.

Megalakul a rendes - bankház

Különböző cselekkel és
megvesztegetésekkel 1536-
ban előbb Londonba, majd
egy évvel később Antwerpen-
be tette át székhelyét. Ant-
werpen akkoriban a világ
egyik legfontosabb városa
volt.

A spanyol és portugál
gyarmatokról Antwerpen ki-
kötőjén át szállították az
árut. A város akkor már is-
mert volt tőzsdéjéről. A fi-
atal Don Jozsef, 1537-ben ala-
pitotta az ottani Mendes
bankházat, nagybátyjával.

A pénzügyi világban nagy-
on is otthonos fiatalember
vezetése alatt a bank egyre
nagyobb teret hódított nem-
csak Antwerpenben, hanem
az akkori Európában, de fő-
leg Franciaországban.

Antwerpenben nem ismer-
ték a Mendes család valódi
multját. Ilyen körülmények
között a legfelsőbb körök, sőt
még a királyi palota is meg-
nyílt előttük. Az elegáns dá-
ma, Donna Grácia itt mint
Beátricia De-Luna portugál
előkelőség, jó fellépésű uno-
kaöccse mint nemes szere-
pelt, s V. Károly spanyol ki-
rály huga, Mária, valamint
annak unokaöccse, Maximilian
is kegyeikbe fogadták.

A család ismét zsidó lesz

Donna Gráciával együtt el-
határozták, hogy a muzul-
mán félhold országába teszik
a székhelyüket, ahol Don
Jozsef visszatér ősei hitéhez
s mint zsidó, házasságot köt
nagyneje leányával, Reine-
val.

Törökországba már nem
mint üldözött, marannus érke-
zett. Bankháza egyre hatal-

Sőt, a két fiatalember annyira
összebarátkozott, hogy
Maximilian a királyi estélyek
re, valamint vadászataira is
magával vitte új barátját.

Don Jozsef ekkor még kat-
olikusként adta ki magát. A
kapzsi Mária csak később
fordult a gazdag Mendes ház,
illetve nagy vagyona ellen.

Később Donna Grácia jobbnak
látta Antwerpen elhagyá-
sát. Ismét Don Jozsefnek
kellett közreműködni, hogy
a Mendes család — a tizen-
hatodik század Rothschildjai
— áthajóztak a köztársasági
Velencebe.

A velencei Mendes palota
a marannusok és menekültek
központjává vált. Itt törhe-
tt ki belőlük minden vá-
gyuk a zsidósághoz való vis-
zátérésre. Azt azonban tud-
ták, hogy ehhez a katolikus
Európát el kell hagyniok.

Don Jozsef, aki itt is nagy
szerepre tett szert, a velencei
szénatástól egy lakatlan szig-
etet kért az inkvizíció kar-
mai elől menekülő testvérei
számára. Miután különböző
ürügyekkel kérését elutasít-
tották úgy látta, hogy vég-
céljukhoz csakis Törökorszá-
gon keresztül tudnak jutni.

masabb lett, már Lengyelor-
szágban is volt fiókja. Hajóit
pedig Azsia és Afrika kikötő-
ibe is eljuttatták.

Donna Grácia nagy szemé-
lyzetten 1553-ban nemes
urhölgyként vonult be Kon-
stantinápolyba, ahol Don Jo-
zsef már várta. Most érezte
először a Mendes család, hogy
vége a katolikus uralom fe-
nyegéseinek és itt a zsidó-
barát második Szulimán vé-
delme alatt állnak.

Itt tért vissza ősei hitére
Don Jozsef Naszi, s itt már
chupa alatt házasságot un-
magával vitte új barátját.

Don Jozsef Naszi, aki va-
lamikor Mária hercegnő ke-
gyeibe férköztött, most a szul-
tán legbizalmas emberévé
vált. Azonkívül fíának, Sza-
limnak lett a barátja. A szul-

ján levő villájában, az ajtáit
diszító mezuzák alatt kopog-
tattak a katolikus diploma-
ták.

A Mendesek befolyása már
olyan nagy volt, hogy a szul-
tán ultimátumot intézett a
zsidófaló IV. Pál pápához. E-
szerint amennyiben az inkvi-
ziós véstörvénysszék Enku-
ma város zsidóit máglyára
küldené, hasonló sors érne a
Törökországban élő kereszté-
nyeket. Az ultimátum véte-
le után szabadon bocsátották
a bebörtönzötteket. Azonban
azt a huszonnégyet, akik nem
akarták az egyetlen üdvözítő
vallást felvenni, IV. Pál élve
elégítettet. Egyes verziók
szerint, a huszonnégyet, egy
aszony volt. E brutális cse-
lekedet után, Don Jozsef Na-
szi bojkottot hirdetett Enku-
ma olasz kikötőre. Egy zsidó
sem kereskedhetett a város-
sal.

Politikai befolyása még
jobbán érezte hatását, ami-
kor Szulimán halála után an-
nak fia és Don Jozsef Naszi
barátja, második Szalim lé-
pett trónra.

Ez volt karrierjének igazi
aranykorszaka. Szalim első
cselekedete volt, hogy Don
Jozsef Naszit, Naxos herce-
gévé nevezte ki s ezzel egy-
idejűleg az Égei-tenger szig-
etét, a mellette levő többi
apró szigettel neki ajándé-
kozta. Európa uralkodói, a
szultánnal tárgyalnak, min-
den ilyen alkalommal érez-
hették zsidó tanácsosának je-
lenlétét, döntő befolyását.

Don Jozsef tanácsára elfoglalják Ciprust

Amikor a katolikusok ellen
háború kitört, Naxos her-
cege Törökország barátságá-
ról biztosította a reformisták
vezetőit, a II. Fülöp elleni há-
borúban. Don Jozsef Naszi
kezdemenyezésére szálltak
meg a török csapatok a ve-
lencei köztársasághoz tartó-
zó Ciprust. 1570-ben elfogla-
ták a famagasztai erődt.
Igy bosszulta meg magát,
amiért annak idején a Men-
des család nótárait Velen-
cében letartóztatták s csak a
szultán háborús fenyegetésé-
re engedték szabadon.

Hírve ekkor már olyan
nagy volt, hogy mikor II. Ma-
ximilian német császár szemé-
lyes követét a török ha-
dak Magyarország fölötti
győzelmé után a szultánhoz
küldte, egyúttal ajándékkal
kedveskedett a zsidó herceg-
nek is.

Zigmund-August lengyel
király „öfenségének” tituló-
lta a zsidó herceget, akit ér-
tesített, hogy a tőle kapott
kölcsönt mielőbb megfizeti.
Addig is Don Jozsef Naszi
Lengyelországban élő testvérei
a „jobb” bánásmódban érez-
hették királyuk elkötelezett-
ségét — a fennmaradt levél
tanúsága szerint.

A naxosi herceg nem felejt-
ette el a francia királynak
adott kölcsönét sem, amit az
eddig vonatkozott visszafizet-
ni annak idején. Most meg-
fizette.

SZOBAFESTÉS

mázolás, dekoráció
a legújabb modellek kifő-
gástanúságban. Haifán és
könyvben vállalatok
KLEIN LASZLO
(Nagyváradról)
AKKO, Ben Ami 33.

Vásároljon közvetlenül a kárpitosnál

**DUPLA-, SAROK- ES SZALONSZAPAK,
FOTELEK KÉSZEN ES RENDELÉSRE
KÖPF LAZAR és FIA FEL- AVIV
Gordon-u. 29.**

SZÓRME UDONSAGOK

SZMUK & HILD סמוך והילד
a legújabb modellek, nagy választékban.
T.-A., Nesz-Cioná u. 8., telefon: 59732. (Muğrabinál)

ber nyomdáját is. Erre szük-
ség volt, mert a szomszédos
országokban a „szeretet val-
lásának” nevében nem egy-
szer kerültek máglyára a
Talmud és más szent irat-
ok is.

Don Jozsef Naszi, avagy
most már a naxosi herceg di-
csőségét a neki ajándékozott
„tibériási állam” tetőzte be.

Miután a szétszórtásban
elő nép egyes rétegeiben az a
hit járta, hogy a megváltás-
nak Tibériásból kell jönnie, a
zsidóság öröme határtalan
volt. Tibériáson kívül a kör-
nyező hét kis várost is meg-
kapta a naxosi herceg.

Jozsef Hákohén az „Emek
Habacha” (Siralom-völgye)
címműveben írja, hogy
Don Jozsef Naszi maga he-
lyett helytartóként R. Jozsef
Ben Adrit küldte a Kineret-
parti városba, hogy azt a ma-
is látható fallal vetesse kö-
rül.

A király papi bért is fize-
tett. Ezenkívül két levelet
küldött a damaszkuszi, va-
lamint a cfái basáknak és
segítségüket kérte Tibériás
felépítésében.

Don Jozsef Naszi nem fe-
ledkezett meg a tibériási la-
kosság foglalkoztatásáról
sem. Hogy selyem gyártásá-
hoz hernyókat tenyészthesse-
nek, azok etetéséhez a Kineret
partján szederfákat ültet-
tetett. Az új állam varázsa
annyira megkapta Portugá-
lia királyjének Oliveri ne-
vű városát, hogy állását ott-
hagyva Tibériásra költözött,
ahol júnásztöröket oktatott
a gyapjú ésszerű felhasználá-
sáért.

Don Jozsef Naszi hajóhada
megkezdte az akkori „olék”
szállítását, akik főleg Velen-
céből, valamint Ankotából
jöttek. Ő maga pedig külön-
böző terveket készített, hogy
megélhetést teremtsen az új
állam szabad polgárainak.

A város építő munkások
között egyszerre csak zen-
dőnek jelei mutatkoztak, mire
R. Jozsef ben Adri a damaszkuszi
basához fordult segítségért.
A basa katonáit küldte
a zendülés leverésére. Ezen-
kívül az otlakó arabok is a
legnagyobb eréllyel tiltakoz-
tak Tibériás állama ellen, a
miben az iszlám végét lát-
ták.

„Miért nem alijjázott Don Jozsef?”

Erre főképpen a szultán más-
dik tanácsosa, a katolikusról
muzulmán hitre áttért Mo-
hamed Szokoli nagyvezír, —
aki minden fontos lépését
igyekezett elgáncsolni, — ő
adott okot. A nagyvezírnek
ebben segítségére volt a ve-
lencei állampolgárságu zsidó
Slomo Askenázi, aki a leg-
nagyobb mértékben ellenezte
Don Jozsef Naszi, Velence-
ellenes politikáját.

Dr. Harozén védőiratában
azt is megemlíti, hogy a
naxosi hercegséggel kapott
szigeteket is a keresztény
Koronel vezette, miután fenti
okokra való tekintettel D. J.
N. oda sem mehetett.

A herceg halála után özve-
gyétől, Reinétől az új szultán
elvette hatalmas vagyonát.
Mindössze a magánpalotáját
és 90 ezer arany dukátot ha-
gyott neki. Ebből az összeg-
ből finanszírozta férje héber
nyomdáját. A pénzből később
jesivákat segélyezett és segí-
tette az Európából menekült
zsidókat.

Május 3-án, a Tibériáson
rendező négy százéves ju-
bileumon ismét felelevenítik a
zsidó herceg életútját, mely-
nek fordulatai regényíró tol-
lára méltóak. A gáluti évez-
redek történetének sajátos
életútját járta meg népünk
tehetséges fia. Büszkén élezt-
jük emlékét.

Pelach-Tikván kora reggel házhoz kapja

UJ KELET

ha előfizet
megbizottunknál:
**ALIJA KÖNYVTÁR,
Mohilever-u. 11.**

PÉSZÁCHI HUMOR

A ZSIDÓ KATONÁK
ÉS A PÉSZÁCHI PASZULY

A moholivi r. Smuél so-
kat törődött Izráel ifjával,
akik katonai szolgálatot tel-
jesítettek és megkülönböz-
tetett szeretettel viseltettek
írántuk. Rituiális könyhát lé-
tesített számukra és szomb-
aton, valamint ünnepponon
a saját asztalához is mindig
meghívott néhányat közt-
lük.

Egyszer pészách előtt fel-
keverte a hitközség gond-
nok és keserűen panaszol-
ta:

— Rabbi, az idén száraz-
ság volt, a drágaság napról
napra nő, a város zsidói
nem tudják beszerezni a pé-
száchi szükségleteiket. Mit
tegyünk?

— Ha így van — mondta
a rabbi —, összehívom a
rabbitanácsot és megenged-
jük a bab használatát az
ünnepen.

— Rabbi — hálálkodik a
gondnok —, az Eg áldja
meg érte. Emészttet a gond,
honnán veszem elő a ren-
geteg pénzt a katonák el-
látására. Most már meg-
nyugodtam, majd esznek
babot.

— Micsoda? — fortlyant
fel a rabbi. — Abból nem
lesz semmi! En és maga és
az egész város ehetünk ba-
bot pészáchkor, de a zsidó
katonákat kötelesek meg-
gyunk pészáchi ételkekkel és
ünnepi jó falatokkal ellátni,
mint a bőség éveiben.

AKI A HALOTTAT IS IRIGYL

A zsidó néphit szerint, a-
ki niszán hónapban hal meg,
afőlött a gyehenna tüzeinek
nincs hatalma.

Szure Rajze pészách heté-
ben kimegy a piacra, az
úton egy nemzsidó temetési
menettel találja magát szem-
ben. Hirtelen kifakad:

— Te, drága jó Terem-
tőm, hát nem mindegy lett
volna nekem, ha inkább egy
zsidót ért volna a te ke-
gyed, hogy niszán hónap-
ban haljon meg!...

SZTÁLIN SZELEME

Annak ellenére, hogy Ni-
kita Chruscsev mindent el-
követett Sztálin nyomainak
eltörésére — átkeresztelte
a róla elnevezett városokat,
átíratta a szovjet történelem
könyveket, hogy leicsinyítse
Sztálin szerepét kébékben
és háborúban, sőt még be-
balzsamozott tetemeit is ki-
telepítette a moszkvai Vörös-
térrel — mindazonáltal a né-
hai diktátor szelleme vala-
hogy továbbra is kísérti a
Szovjetuniót. Valójában, ép-
pen Sztálin Chruscsev hirtelen
elhomályosulása óta, mintha
a Kremel új urainak és szá-
mos alattvalójuknak az lenne
az érzése, hogy Sztálin
megsem lehetett olyan rossz
és talán a desztalinizációs
folyamat kissé túllött a cé-
lon.

A múlt héten, az állam-
főrfi, aki huszonkilenc esz-
tendőn át vaskézrel kormá-
nyozta egész Oroszországot,
ismét szenvedélyes vita tár-
gya volt a nemzetpolitikai
és szellemi elitejé körében.
Attól tartva, hogy a kom-
munista párt most megnyíló
kongresszusán komoly kezdé-
ményezések készülnek Sztá-
linnak legalábbis részleges
rehabilitálására, 25 vezető
szovjet tudós, író és művész,
tiltakozó levelet intézett Leo-
nid Brezsnyev pártfőnökhöz
Sztálin képeinek újrafestése
ellen. A tiltakozó levél alá-
írói között van Igor Tamim,
Nobel-díjas tudós, Ivan Maj-
szkij volt angliai nagykövet,
Maja Pilsztszkaja, a Bolsoj
prima-ballerinája és Viktor
Nekrasov és Valentin Kata-
jev — mindketten Sztálin-
díjas írók.

As
FIALA KA
Ta

Mindnyáj-
tak és meg-
emelték té-
nyákat a
ziadus pári-
dül Chanel
térdiszítő
a többiek
ruhákhoz
középig éri-
bátok és i-
tellszínű c-
bécipót i-
hez az ing-
vagy trapéz-
hez a páriz-
kik közül
is groteszk
másik túlz-
tözekben.
A sok i-
kintve, az i-

1. rajz. I-
szövet egy-
ruhával. H-
tő tűzés is-
és a kiská-
dell).

2. rajz. I-
tung koszt-
és manzse-
bő ujjakká-

Közel e-
Bow-
vid idő-
hatja ez-
kötélezet-
SHLEP
és díjme-
Nyitva

Asszonyoknak és figyelmes férjeknek...

(A vásárló és a kereskedő szolgálatában)

FIALA KATÓ:

Tavaszi divat 1966

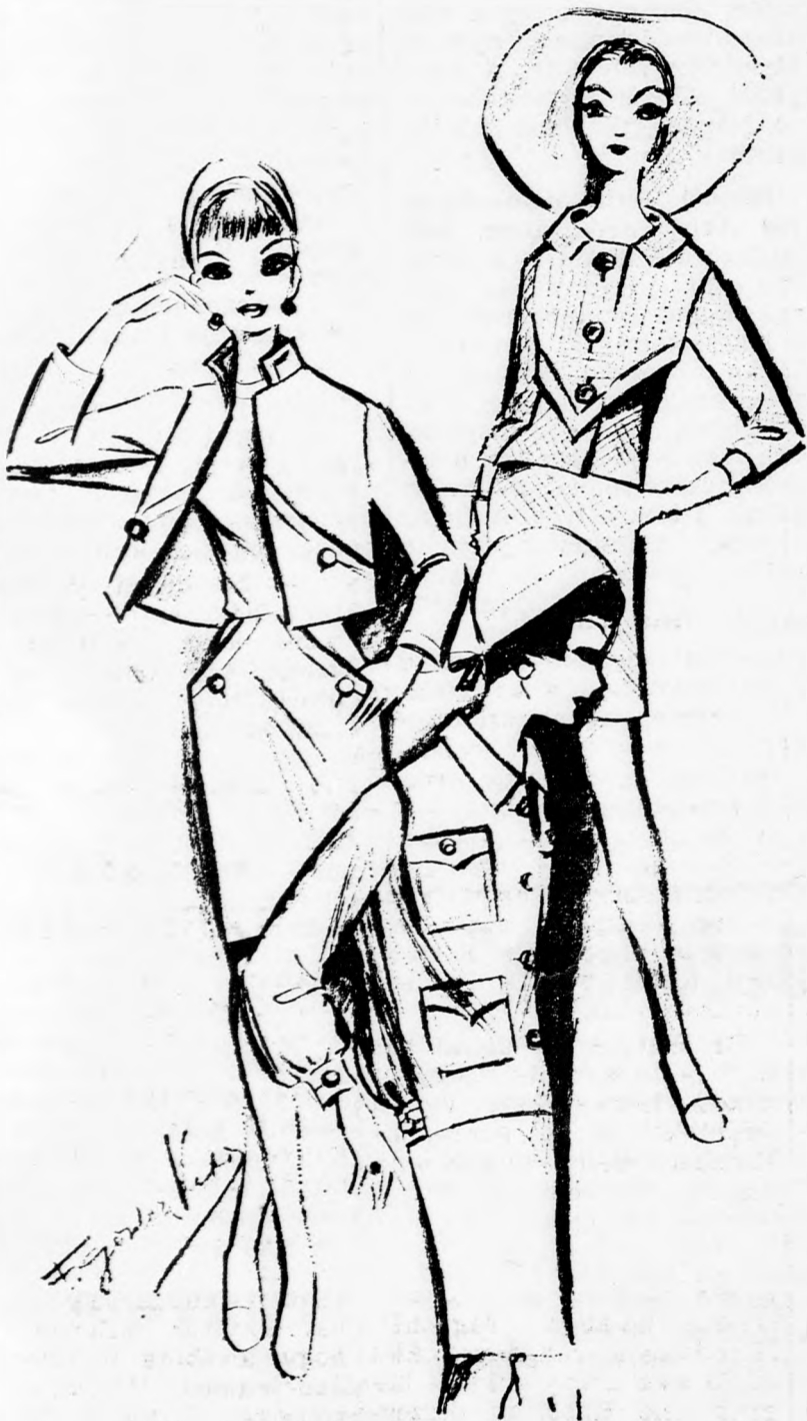
Mindnyájan egyet gondolnak és még egy jó darabbal emelték térd fölé a szoknyákat a merész és fantáziadus párizsi szabók. Egyedül Chanel maradt a „csak” térdig érő szoknyánál, míg a többieknél kinőtt gyermekruhákhoz hasonlóan, combközépig érnek a ruhák, kabátok és kosztümök. Paszellszerű csipkeharisnyát és bébicípőt is viselnek ezekhez az ingeres egyenes, vagy trapézvonalú modellekhez a párizsi manóknak, akik közül még a legszebbek is groteszkül hatnak egymáshoz túlzottan merész öltözékben.

A sok furcsaságtól eltekintve, az 1966-os tavaszi di-

vat minden eddig felülmúl a színkombinációk frissességében és merészségében: a francia tricolor, a piros-fehér-sötétkék összeállítás, az élénk citromsárga, salátazöld, rózsaszín, türkiz, narancssárga égő, harsogó árnyalatok nem félnek már egymástól, mert a színektől megértezedett divattervezők olyan tetszetősen rakják egymás mellé azokat.

Sok figyelmet szentel minden párizsi kollekció az együtt eseknek, melyek néha három, sőt négy részből állnak és különböző alkalmakra öltöztetnek. Érdekesnél érdekesebb kivágásokat mutatnak a kis ruhákhoz, de ezekről legközelebb számolunk be.

(Folytatjuk)

1. rajz. Élénkpiros gyapjuszövet együttes, ujj nélküli ruhával. Háromszögletben futó tűzés ismétlődik a ruhán és a kiskabátban (Dior modell).

2. rajz. Sárga selyemshantung kosztüm bluzos háttal és manzsettával összefogott bő ujjakkal, alatta viselt ki-

vágott ruhával (Nina Ricci modell).

3. rajz. Rózsaszínű kockás gabardineből készült kosztüm. A hegyes szabásvonalu, szélesen letűzött, háromszög alakú felsőrész egyenesen fektetett anyagból szabott, míg a többi részek „sré” szabással készültek (Pierre Cardin modell).

FOGYJON LE a kívánt helyen

gyógyszerek, diéta, vagy torna nélkül

Közel egymillió nő viselte világszerte a Stephanie Bowman fogyasztó fehéreműjét és foyott le rövid idő alatt a kívánt helyen. Most már Ön is kaphatja ezen fogyasztó fehéreműt. Kérjen prospektust, kötelezettség nélkül:

„SHLEIFTEX” T.A., Sd. Rothschild 37., tel. 621238
és díjmentesen küldünk prospektust.
Nyitva d. e. 10-1, d. u. 4-7-ig.

Kizárólag nőknek...

ÜRSISAK

A Braniff International Airlines társaság az ürsisokhoz hasonló kalapot rendszeresített légikiszasszonyai számára. A reklám-célokat szolgáló akció sajtótájékoztatót adott, hogy akármilyen csinos is egy stewardess, a férfiak figyelmét jobban magára vonja, ha napjaink legdivatosabb kérdésére, az úrutazásra emlékezteti őket.

HAZASSÁGSZÉDELGÉS

A kieli bíróság előtt 29 éves férfi állt vádlotként, mert nagy arányokban követte el a házasságszédelgés bűncselekményét. A vádlott kitűnően megfogalmazott házassági hirdetést tett közzé a lapokban, s 865 választ kapott. 134 válaszoló azt ajánlotta, hogy elterjtsék a házasságkötő férfiak, akinek nem voltak komoly nősülési szándékai. De vasszorgalommal látogatta a hölgyeket, örök boldogságot ígért, s annak fejében szép előlegeket vett fel. Öt hónapi börtönrre ítélték.

SZALON

Alfredo di Stefano, a világ egyik legnépszerűbb futballistája nem akar edző lenni öregségére. Házasságot kötött egy kitűnő képvisítési, de szegény madridi

kometikusnővel, s a spanyol főváros legelőkelőbb negyedében kozmetikai szalonot nyitott. A vállalkozást egyelőre az asszony vezeti, s di Stefano még a barcelonai Real Club színeiben rugja a bőrt. Az a terve, hogy ő is kitanulja a kozmetikát, s rövidesen átveszi a kis szalon vezetését.

ÓRA

Londonban, az Earls Court-ban nemzetközi óra és ékszer-kiállítást rendeztek, és a legnagyobb sikere a törhetetlen karóráknak volt. A rendezőség reklámfőnöke keresett — és talált — egy 190 kilós férfit, akinek az volt a produkciója, hogy ráült az órára, aztán próbálta szettaposni — sikertelenül. Allitóltag még pontosan jár is a törhetetlen óra.

REPÜLÉS

Emberj erővel hajtott egy személyes repülőgép — ezzel kísérleteznek most a szakemberek világszerte. Legutóbb Tokióban volt egy bemutató, ahol az új csodagéppel 5 méter repült 30 centi magasan egy japán pilóta.

ÖTÖSIKER

A délafrikai East London városában ötösikereket szült egy néger asszony. Anya és gyermekei egészségesek.

Nemzetközi lakáskiállítás

Párizs mellett, pontosabban Porte de Versailles-ben rendezik meg az idén, júniusban az első nemzetközi lakáskiállítás-

tást. A rendezők negyven ezer négyzetméteren mutatják be a lakáskultúrában mutatkozó új törekvéseket, stílusirányokat.

Böbeszédűség — mint tudományos téma

Dr. Standberg svéd etnográfus tanulmányt írt arról, hogy mennyire beszédesek az egyes népek. A kutató szerint a finn nép a legszótlanabb, utánuk a kanadaiak következnek. A világ legbő-

beszédűbb népei az olaszok, a brazilok és a mexikóiak. Azt nem közli dr. Standberg, hogy az asszonyok és a férfiak beszélhetnének együtt vizsgálta-e, mielőtt nyilvánosságra hozta következtetéseit.

Kereskedelem és pszichológia

Egy londoni mérleg-üzlet kirakatában a következő felírás olvasható:

Kedves vevő! Ha a nálunk vásárolt mérleg nem mutatja pontosan a súlyt, rugjon bele kétszer-háromszor jó erősen. Ettől ugyan a mérleg nem lesz jobb, de az Ön lelke megkönnyebbül...

Hongkongi garancia

Egy hongkongi művirág-cég illatosított árut hoz forgalomba. Reklámja szerint garancia-levelet kap minden

vevő, amely szerint a művirág hat hónapig megtartja mesterséges illatát.

Anyasági rekord

Jeannine Boubled asszony esete lázba hozta a francia orvosi köröket, s a világ-visszhang sem maradt el: a Párizs környéki hölgy 27 hónap alatt hat gyermeknek adott életet. 1963-ban két fiút szült, aztán 10 hónappal később ismét ikrei szü-

lettek, s további 10 hónap múlva harmadszor is két gyermeknek adott életet. — Mind a hat gyerek és a fiatal mama egészségesek.

A papa is. A család további rohamos bővülésére minden bizonnyal számítani lehet.

Német Romeo és Julia

A klasszikus történet modern változata játszódott le a németországi Mühlendorfbán. A fiú 18 éves volt, a lány 15. A tehervonat alá vetették magukat.

A két szerelmes közösen írta meg a búcsúlevelet. Azért választották az öngyilkos ságot, mert a fiú és a lány szülei élesen elleneztek a házasságukat.

badna lenni — írják a búcsú levélben. — Azért határoztuk el, hogy ilyen demonstratív módon leszünk öngyilkosok, mert fel akarjuk hívni a közvélemény figyelmét az ügyre: senki ne szóljon bele a fiatalok házassági terveibe!

5 PERC TUDOMÁNY — ASSZONYOKNAK

ZÖLDSEGTÁROLÁS NEDVES LEVEGŐBEN

Egy kanadai tudományos intézetben kidolgozták a zöldség tárolásának legújabb módszerét. A lényeg, hogy olyan teremben tárolják az árut, amelynek kétoldós fala van, s közötté állandóan levegő áramlik, amely elvonja a hőt a tárolt zöldségtől, de nem okoz kiszáradást. Ellenkezőleg. A légtér relatív páratartalma eléri a 95-100%-ot. A hőmérséklet valamivel a fagyponthoz van. Az új módszer a legtöbb gyümölcs tárolására is alkalmas.

PORALAKU CITROM

Az amerikai földművelésügyi minisztérium kutatóintézetében sikerült a citrusfélék levének beszárítására egy sokkal jobb módszert kidolgozni az eddigi eljárásánál. A lényeg, hogy a sűrítmenyt stabilabbá

verik és 5 C fok hőmérsékleten lukacsos tálcáskán, átfújt levegővel szárítják. Ezt követően a habot fűtött, később hideg hengerekkel vezetik át. Előbb összenyomják, majd porrá alakul. Az így porított narancslé 1% nedvességet, a citromlé pedig 1.4% nedvességet tartalmaz. Szállításra, raktározásra jóval egyszerűbb, mint a folyékony sűrítmenyeké.

ÚJ CSONTHORMON

A londoni orvostovábbképző intézet kutatói a pajzsmirigy olyan új hormonját fedezték fel, amelynek kimutatható hatása van a vér kalciumszintjének alakulására. Az új hormon felfedezése új megvilágításba helyezi a csontok fiziológiáját és biokémiáját, s talán magyarázattal szolgál majd néhány csontbetegség eredetéről nézve is. A kutatókat folytatják.

PARIZSI LEVÉL:

Tanár úr, vagy Don Juan?

Egy párizsi foto-kiállítás nagy sikere volt egy művészi felvételnek. Az volt a címe: „Férfi a pultnál”. Egy hangulatos bisztróban készült a felvétel, s az előtérben kitűnő megjelenésű férfi áll, előtte szendvics, nagy pohár, s mellette egy jökepű fehérmép, aki rajongó tekintettel figyeli, amint eszik-iszik a partnere.

Olyan nagy sikere volt a képnek, hogy felhasználták Jacques Prevert, ismert nevű költő egyik szép versének illusztrálására, aztán később ismét felbukkant a sajtóban, egy hetilap hasábjain. Egy antialkoholista szemlémet cikket illusztrált. Hetek múlva egy újabb magazinnal látott napvilágot a felvétel. Egy olyan cikk mellé tördelték, ahol a cikk író keményen bírálja az érett férfiakat, akik kihasználják anyagi lehetőségeiket, s fiatal tapasztalatlan

lánykákat csábítanak el. Ennek a cikknek címe „Tömött bukszájú ál-Don Juanok” volt.

Es ez a cikk egyetlen a modell kezébe került.

Kiderült, hogy egy párizsi festő-iskola rajztanára az illető — derék, tisztességes családapá civilben —, aki egyik délből leszaladt az ebédszünetben az egyik bisztróba, evett néhány szendvicset és ivott egy pohár vörösbort. Jelen volt egyik „nudnyik” tanítványa, egy fiatal leány, aki hozzáült, s szóval tartotta.

Ezt a jelenetet fényképezte le a fotóművész — az alanyok nem is tudnak róla. A felháborodott tanárember most beperelte a fotóst és a képet lekötözték újságok kiadóit. A leány nem csatlakozott a perhez, de nagyon örül az ingyen-reklámnak.

Női szfokabátok. Eredeti angol terylene szoknyák. Szuperelasztik női nadrágok. Ballonselyem (fis-fis) esőköpenyek és más hasznos ajándékok küldése Romániába

BINDER KONFEKCIO MUHELY
Tel-Aviv, Náchlát-Benjámín 21, tel. 623081.

Moszkvai randevu

Sajátságos együttműködés valósul meg a tavasszal a két hatalmi több. Nyugat és Kelet között. A londoni állatkertből Moszkvába szállított repülőgépen pár napra Chi-chit, a pandamackót. Az uticél: szerelem. Ugyan- is a moszkvai állatkertben él An-An, a himóriás, aki a tervek szerint megtermékenyíti a londoni gyerekek kedvencét, és biztosítja a pandamackó-utánpótlást. — A ritka állatból egyébként összesen 12 példány él a világ állatkertjeiben.

A BOUTIQUE női divatüzlet vezetője hazatért külföldi újtárol

A közelmúltban tért haza külföldi újtárol Bachrach Andi, a tel-avaiv Boutique női divatüzlet tulajdonosa. — Az útja során európai divatközpontokban tanulmányozta a tavaszi-nyári divatot, s igen sokat vásárolt is.

A választékáról eddig is híres volt a Boutique, s most tovább bővült, amint erről máris meggyőződhetett az üzlet törzsközönsége. Akik történetesen nem ismerik a céget, helyesen tessék, ha a tavaszi bevásárlás előtt megtekintik az új, külföldről hozott modelleket. Boutique címe: Tel-Aviv, Ben Jehuda 47. (h. s.)

ORTOPÉD-SPECIALISTA V Á M O S
Betétek gipszmintára, mindegy cipőbőz bortható, gumiharisnyák
Éjjel-nappal viselhető **SERVKÖTŐK** • Fűzők
TEL-AVIV, DIZENGOFF 155 • TELEFON 227234

Héber szó, héber írás

Szivesebben vettük volna, ha az angol mandátum idején erőteljesebben mélyítették volna el történelmi hazánkban a Shakespeare-kultuszt, mint az amugyis meglévő arab-zsidó ellentétet.

Izrael népe és az angol imperializmus közötti ellentétet ez a tragikus félreértés növelte.

Mi kerestük az angol gentlemant — és helyette megjelent egy savanyú gyarmati tisztviselő, aki született kispolgári szűrkességét és unalmasságát Rábbán Gámliél földjén „keleti romantikában” akarta feloldani, amit csak az araboknál találhatott meg. Ugy látszik elfelejtették feleltessé kioktatni, hogy Jesájahu és Jirmijahu próféták nem voltak „romantikusok”. De Jézust, Pétert, Mátyást is vajmi nehezen lehet elképzelni, hogy derék hódítóknak akartak volna szórakoztatásképpen — „keleti ornamentikául” szolgálni. Amint hogy Dózsa György, Petőfi Sándor, Ady Endre, József Attila sem voltak hajlandók arra, hogy cifra szűrből, fokossal a kezükben üldögéljenek a bugaci csárdában egy üveg rabvallatú savanyú vinó mellett, bizonyítva, milyen színes, romantikus nép a magyar.

140 m² UDVAR

1/3 része tetővel fedve, széles kapubejárattal, vas-, fa- és abeszterkedelmi vállalat részére alkalmas.

kulcspengéért átadó

Tel-Aviv, Kikár Hámosávot mellett. Tel. 615-124.

A Függetlenség Napján avatják fel Kfár Glücksonban, a dr. Marton-házban az erdélyi somér-szervezet emléktermét

Megirtuk annakidején, hogy az egykori, erdélyi Somér-szervezet tagjai elhatározták: „Jád Hámosáv” néven emléktérmet rendeznek be Kfár Glücksonban, a dr. Marton Ernő emlékére emelt kultúrházban, ahol elhelyezik egykori tevékenységük dokumentumait, s ott rendezik majd meg időről-időre a találkozóikat.

Az emléktérmet elkészült, s felavatására a Függetlenség Napján kerül sor. Dél-

Irta: Gervai Sándor

Jó lett volna ezt az angol mandátum urainak észbe tartani, — mert így jobban értették volna azt a népet, amelynek újjászületéséhez, igenis hozzájárultak a Shakespeareak, Byronok és Balfourok. De mindent elrontottak — a Bevinek és a hozzájáruló „arab romantikától” elbűvölt real-politikusok.

Uristen! Hát ennyire lenézték népünket az angolok?...

Evtizedekig voltak itt hazánkban és semmi segítséget nem nyújtottak ahhoz, hogy ezen a földön Shakespeare-kultusz fejlődjön ki. Kire nézve szegyen, hogy csak néhány rendőrlaktanya jelzi, hogy itt voltak huszonöt esztendőn keresztül? Vagyont költöttek ostoba és felesleges „propagandára”, de az eszükbe sem jutott, hogy mindennél nagyszerűbb kezdeményezés lett volna Shakespeare-rel kezdeni. Igen! Ilyen különös „bennszülötkek” kerültek össze. Akik azt kérik tőlük számon, hogy miért nem voltak méltók önmagukhoz?

El kellett ezt mondanunk, ahhoz, hogy megértsük, miért csak az állami függetlenség kivívása után kezdődött meg a Shakespeare-kultusz Izrael földjén?

De megkezdődött. És ez a lényeg.

Ennek egyik bizonyítéka az a könyv, amelyet dr. J. A. Klausner, a jeles irodalomtörténész jelentetett meg a közelmultban „Shakespeare, chajáv vi-jöcirotáv” címmel. Forrásmunkaként megemlíti

— többek között, — Feuerstein Emil Shakespeare monográfiáját is. Ez is az, ami érthetetlen volt és marad az „arab romantikában” elmerült angoloknak. Megjelenik egy zsidó Magyarországról és a „romantikus” sivatagok határolt országban, héberül rajong Shakespeareért!

De ugyanezt mivel most dr. J. A. Klausner is, aki szegéről-végről-országi zsidó ösökkkel rendelkezik. Eppen ez a szép a könyvében. Ugy ír héberül Shakespeare szimfoniáról, mintha olyan tömegekhez intézné szavait, akik ugyanúgy lelkesednek Shakespeareért mint ő.

Dr. Klausner nem abból indul ki, hogy felfedeznie kell olvasói részére a „Velencei Kalmár” alkotóját. Ennél többre becsüli olvasóit. Ő valóságos tesz Shakespeare előtt. Már ami a bevándorolt népet illeti...

De szava van az ország szülőitől is.

Be akarja bizonyítani nekik, hogy az angolokat nem azok képviselik, akiket ok ismertek itt meg, mint hekusokat, zsarukat, rendőrkopokat, alamuszi bajkeverőket. Anglia Shakespeareval kezdődik. Az angol szellemet „Romeo és Julia” képviselik. Anglia nagysága „Julius Caesar”-ban nyilatkozik meg. Shakespeare előbb és hatalmasabb területet hódított meg, mint az angol imperializmus minden furfangja. De az is biztos, régen elvessz még a nyoma is, az angol imperializmusnak, de — Shakespeare még mindig uralkodni fog az emberiség szívében. Csak az angol katonaság tér vissza „ködös Albionba.” Shakespeare nem vonul vissza! Ellenkezőleg. Most érkezett el az ő ideje. Életében is a milliókhoz akart szólni. Honfitársai mint hódítók, azonban nem akarták az ő szavait eljutatni a milliókhoz. Ugy lát-szik, minden népnek, saját erejéből kell felfedeznie Shakespeare-t. Felfedezni, megérteni — és játszani.

A megértés élményét tükrözi vissza dr. Klausner könyve. Kisebbségi érzéstől mentes írás ez. Tanára az olvasónak? Nem! Több annál. Partnerre a közös élményhez...

Sztelmách: „Tyiricsért küzdötünk”

Milován Tyirics, az izraeli válogatott edzője a jelek szerint lényegesen népszerűbb a válogatott keret tagjai körében, mint a futballszövetség berkeiben. Röviddel azután, hogy a labdarugó szövetség a már részletezett botrányos körülmények között úgy szavazott, hogy nem hosszabbítja meg a világhírű jugoszláv edző szerződését. Náchum Sztelmách, az izraeli válogatott vátk kapitánya, összegyűjtötte a csapat játékosait, és a Finnország elleni mérkőzés előtt néhány perccel, az öltözőben felhívta játékosait, hogy ezúttal vessék latba minden erejüket, küzdjenek Tyiricsért, és bizonyítsák be, hogy a jugoszláv edző által elvetett magvak termékeny talajra hullottak. A játékosok a mérkőzés után nyíltan meg is mondták a sportújságíróknak, hogy szeretett edzőjük, Tyirics presztíziséért küzdöttek.

Maga Tyirics igen dicsőítő szavakkal emlékezett meg nevelője szerepléséről: „Az izraeli válogatott modern, effektív játékot mutatott. A futók egyszerűen játszottak ugyan, de sokat löttek a kapura, ami fontos újumot jelent. Mindannyian latbavetették minden erejüket, és véleményem szerint a csapat, amely tegnap játszott, ma Izrael legjobb tízenegye, és legálább a közeljövőben erre az összedállásra kell alapozni a munkát. Minden alap megvan arra, hogy optimista legyek az izraeli válogatott jövőbeni szereplésével kap-

SPORT

Végső küzdelem — a kiesés ellen

Holnap játsszák le a futballbajnokság 27-ik fordulóját, amely után már csak három forduló marad hátra a liga befejezéséig. Miközben a bajnokság kérdése már több-kevesebbé eldőlt, a kiesési zónában levő csapatok elkeseredetten küzdenek, hogy ne „kiszérjék le” a Betár Tel-Avivot az A-Ligába. Ugy tűnik, hogy a Betárt már a csoda sem mentheti meg, de a második kieső kérdése még teljesen bizonytalan és ezért a közönség figyelmébe inkább az alsó régiókban szereplő csapatok mérkőzései kerülnek fel. Ebből a szempontból a legérdekesebb a Hákoách-Hápoél Beér-Séva mérkőzés, amely a Gálé Gil-pályán kerül lebonyolítására.

A részletes program:

Hápoél Petach Tikva — Makkábi Sárájim (Hápoél Petach Tikva pálya, 3.30 óra, játékvezető Mose Mizráchi). A petach-tikvai csapat a táblázat harmadik helyén áll, de mint ellene, így győzelmet jósolnánk számára, minthogy azonban a hosszú idő óta távollevő Kapitolyik és Celniker a jelek szerint a héten játsznai fognak, a mérkőzés véleményünk szerint döntetlenül végződik, bár a Hákoách győzelme sem volna meglepetés.

Hápoél Haifa — Makkábi Tel Aviv (Kirját Chájim, 3.30 óra, játékvezető Zohár). A hetedik helyezett a negyediket látja vendégül. A két csapat pontszáma azonos, a haifaik azonban saját pályájukon ugyiszlán verhetetlenek. Egyik csapatnak sincs miért küzdenie, s így a mérkőzés valószínűleg nyugodt légkörben folyik le. A hazai pálya előnyét figyelembe véve, Hápoél-győzelmet kell tippelnünk.

Hápoél Jeruzsálem — Betár Tel Aviv (Jeruzsálem, 3.30 óra, játékvezető Klein). A fővárosi fiúk jó formában vannak, amint ezt több ízben be is bizonyították az elmúlt két hónap folyamán. Ezeknek a sikereknek a nyomán a jeruzsálemiek már a gyakorlatban meg is menekültek a kiesés veszélyétől. Szilárdan állnak a 9-ik helyen. A Betár viszont valószínűleg feladta már a küzdelmet, és feltételezzük, hogy apatikusan fog játszani Ha Jeruzsálem holnap nem szerezne meg mind a két pontot, úgy ez hatalmas meglepetésnek számítana.

Simson — Makkábi Petach Tikva (Bloomfield pálya, 1.30, játékvezető Handwerk). Hápoél Tel Aviv — Bné Jehuda (Bloomfield pálya, 3.30 óra, játékvezető Menáchem Askenázi). Két, jó formában levő csapat mérkőzése ez. A Hápoél négy ponttal vezet ugyan, de még nincs abban a helyzetben, hogy könnyelműsködhessen. A Bné Jehuda ezzel szemben még nem menekült meg a kiesés veszélyétől és ezért elkeseredetten fog küzdeni. Ennek dacára nem hisszük, hogy ez segíteni fog a Hápoél taktikai fölényével szemben, és véleményünk szerint a két pont Tisék birtokában marad.

Hákoách — Hápoél Beér-Séva (Gálé Gil pálya, 3.30 óra, játékvezető Mose Askenázi). Nagy kérdőjel ez a mérkőzés. A Hákoách erősen formán kívül van és sorozatos kudarcai nyomán az élcsoporthoz egészen a tizedik helyig jutott le, úgy, hogy helyzete már veszélyessé vált. A beér-sévai csapatnak két ponttal kevesebbje van, te-

netelt a labdarugóidény. Nem hiszem, hogy a helsinki visszavágón is ilyen könnyű dolgnak lesz.”

Menáchem Heller, a futballszövetség elnöke is dicsőítő szavakkal emlékezett meg a válogatott erőletről, technikáról és taktikai felkészültségéről, mondván, hogy már néhány is látszik az, hogy európai futball próbáink játszani.

A finn csapat vezetői nem is próbálták magyarázni kudarcaikat, bár hangsúlyozták, hogy az izraeli időjárás igen meleg volt számukra, és a pálya sem hasonlított a Finnországban szokásoshoz. A finn válogatott edzője, Olvi Larksonen annak a véleményének adott kifejezést, hogy az izraeli válogatott jobb, mint a dán, vagy a norvég csapat. A finnekkel együtt érkezett zsidó újságíró, Theodor Slocky, aki a múltban már járt Izraelben, szkeptikus hangon nyilatkozott, és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a magyar győzelem ellenére is, jobban játszott az izraeli válogatott a Makkábia zárónapján egyenlőre a Torino ellen.

tek el. Helytelen volna különösebben kiemelni egyik, vagy másik játékost, mindenképp jól, odaadón játszott, és a válogatott ilyen arányban is megérdemelte a győzelmet. Ami a finnekkel illeti, korrekt, de gyenge futball láttunk részéről, aminek oka valószínűleg az, hogy Finnországban ös 6 óta szü-

Technikai vezetőt KERESÜNK KÖTŐGÉSZTÁLYUNKBA
Csakis kitűnő szakember jelentkezzen, aki ért a kör- és crochet kötőgépek javításához és mintakészítéshez is. Kitűnő fizetés a megfelelő embernek. „DERBY-KNIT” Tel-Aviv, Náchál Jicchákok-u. 68. Telefon: 252013. (Autóbuszok: 53,63).

A Kerem Hátémánim válogatottja meglepően jól szerepelt az utóbbi időben, és a multheti vereség ellenére is, az ötödik helyen áll, ami igen tiszteletre méltó eredmény. Ezzel szemben ellenfele, a Makkábi Petach Tikva az utolsóelőtti helyen áll, és a jelen pillanatban ő a legkövetkező kiesőjelölt a már „eltemetett” Betár mellett. Ezért a Makkábi holnap minden tudását, igyekezetét latba fogja vetni, hogy eredményt érjen el Chodorovékkal szemben, akik legfeljebb csak azért küzdenek, hogy minél jobb helyezést érjenek el a táblázaton. Véleményünk szerint a mérkőzés a papírforma ellenére, Makkábi-győzelemmel végződik.

Makkábi Natanja — Hápoél Rámát Gán (Natanja, 3.30 óra, játékvezető Marin). A natanjai csapat az elmúlt két hét folyamán meglepetésszerűen három pontot vesztett a Hápoél Jeruzsálemnél, és nem sok hiányzott, hogy mind a két mérkőzésen teljes kudarcot valljon. Ennek nyomán szertefoszlott minden natanjai remény, és ezt feltételezhetően Spieglerék is belájták. A Hápoél Rámát-Gán viszont ugyancsak helyezésre törekszik csupán. Pillanatnyilag a hatodik helyen áll 28 ponttal. Erzsébetünk szerint a mérkőzés döntetlenül fog végződni.

Hápoél Máchane Jehuda — Makkábi Jaffa (Makkábi Petach Tikva pálya, 3.30 óra, játékvezető Priesner). A petach-tikvai külvárosi legények lejutottak a kiesési zónába. Holnap két pontra van szükségük ahhoz, hogy véglegesen felleljezzenek. A jaffaiak viszont 27 ponttal nyugodtan játszanak. Mint hogy ezen a mérkőzésen csak a vendéglátó csapatnak van vesztelivalója, a Máchane a jelek szerint ki fogja használni a hazai pálya által biztosított előnyt és győzni fog.

A LIGA ALEF PROGRAMJA

ESZAKI CSOPORT: Makkábi Haifa — Hápoél Náchál, Hápoél Kfár Szábá — Hápoél Nazáret, Hápoél Chedera — Hápoél Kfár Blum, Makkábi Chedera — Hápoél Tibériás, Hápoél Natanja — Hápoél Akko (1.30), Betár Haifa — Hápoél Herzlia (Kirját Eliezer, 1.30), Hápoél Kirját Smoná — Betár Natanja (1.30), Hápoél Cfat — Hápoél Kirját Chájim.

DELI CSOPORT: Hápoél Lud — SK Nesz Ciona, Hápoél Kfár Sále — Betár Jeruzsálem (10.30), Betár Rámale — Makkábi Amidá, Betár Kirját Ono — Hápoél Askeilon, Hápoél Givatájim — Hápoél Marmorek, Hábirá Jeruzsálem — Hápoél Kirját Ono (11.00), Hápoél Rison Lecion — Betár Lud, Makkábi Cholon — Hápoél Cholon (10.30). Ahol nincs más-keppen feltüntetve, a mérkőzések 3.30 órakor kezdődnek.

SPORTHIREK

★ Bukaresti futballválogatottja tegnapelőtt az „Augustus 23” pályán meglepetésszerűen 2:1 arányú győzelmet ért el a magyar fővárosi válogatottságra. A szenzációsabb menő mérkőzés hóse Porkoláb volt, aki a 4. és 85. percben érte el a románok számára a gólokat, míg a magyar csapat részéről Farkas volt eredményes. A román csapat a mérkőzés 20. percében egy 11-es is a kapu mellé lött, míg a magyarok igen gyengén játszottak.

★ Az angol ligában szereplő Astonvilla csapata meglepetésszerűen 1:1 arányú döntetlent ért el a Manchester United ellen. A Liverpool 1:0 arányban legyőzte a Sheffield Wednesdayt.

★ A Hápoél Rámát Gán futballistái június végén Európába utaznak és a kirándulás során egy-egy barátságos mérkőzést játszanak Hollandiában, Svájcban és Luxemburgban.

★ A Makkábi Sárájim a héten meglepetésszerűen elbocsátotta edzőjét, Jicchá Szimchit, aki helyett Dimitrij Dimitrov, a Hápoél Akko volt bolgár edzője trenirozza a csapatot.

Szép és olcsó bőr- és antilopkabátot készítettünk hozott anyagból is. — Pontos kiszolgálás „TRANSZILVANIA” bőrkabát-szalón **BRAUN LEÓ és LEHNER DEZSÓ** Oradea (Nagyvárad) TEL-AVIV, FIN-U. 8., TACHANA MERKAZITNAL

8 Uj Kelet 1966 IV 8

A F

Hippokratész több mint kétezer évvel ezelőtt lefektette a gyógyászat szabályait. Ő nevet visel az orvosok — Keleten és Nyugaton — és Délben, még a Kupát Cézárban is...

Van az orvosok hány alapvető szabálya — tétel. A z orvos azért pályáját és hivatását választja, mert a legény. Mindig a legények között „szám” kerül el a biztosított intézetben, a pacientiájukból, akár „ma” kerül színe elé.

Az orvos nem hinni akarjuk, tesz — semmitget a kezeléssel az orvosi hivatásban a pillanatnyi dől ez az alapvető egyáltalán beteg közötti bizalom. Mindig és minden belül volt Bizonyára akadnak között is a jobbban emlékeztetnek egyenlőre hipokratészi azonban távolról azt, mintha bábában állana a földön orvostól hogy eltérő hivatásból hoznak, mint a keretében jelennek. Aki ugyan tette módon nyújt ennek a a begyűjtözték, jót kézzel vág, amelyre egész tunk felépül.

Nem megalapozott Kupát Cholimrainak az a bulgárosan kicsen, hogy a betegítő tozó kórházak főorvosainak alálása az orvosos felelőssége az, aki olyan dat próbál elütni lelkében, vezető főorvosnak, szakmai felségek legj: vágyaitására, csak fehérek ágyon történetesen beteg. Ha a Kupaminisztrativ gőcsei ezt nem így, ilyen kifelgal, mégis ez ébresztették felelősségben, amikor a beér-séva háborúsokas” tulajdonképpen kezelés” biztos tak sikra.

Hibás az érvelés kétélű felvétel választ Cholim központi rohamra indulóan „kisérlet” betöltő két bevezető főorvosdál meglelőnek kidobor a Kupát Cholim az orvosok k formális munitíje értelmében szerződésszegés egészen más lentkezne a n rüli vita k ugyanis kizárne szó, mikérintelmezni egy kamegállapodCholim azonlóan érezte, h társban nem le

OLVASSA EL amely geresztre

A FŐORVOS ÉS PRAXISA

Irta: Dán Ofry

Hippokratész volt az, aki több mint kétezer évvel ezelőtt lefektette az orvosi hivatás gyakorlásának első etikai szabályait. Mai napig az ő nevét viseli az orvosi eskü. Keleten és Nyugaton, Északon és Délen, sőt mi több, még a Kupát Cholim kórházában is...

Van az orvosi etikának néhány alapvető — írott és íratlan — tétele. A legfontosabb: az orvos azért választotta pályáját és hivatását, hogy embertársai segítségére legyen. Mindig és minden körülmények között. Akár egy biztosító intézet végeláthatatlan páciéntárájának a sorából, akár „magánbetegként” kerül színe elé a beteg.

Az orvos nem tehet — és hinni akarjuk, hogy nem is tesz — semmiféle különbséget a kezelésben, a szakmai, az orvosi hozzáállásban. Abban a pillanatban, ha megdől az alapvető tétel, néhány egyáltalán az orvos és betegek közötti elengedhetetlen bizalomról beszélünk.

Mindig és minden társadalmon belül voltak kivételek. Bizonyára akadnak az orvosok között is olyanok, akik jobban emlékeznek bankszámláik egyenlegére, mint a hippokratészi esküre... Ez azonban távolról sem jelenti azt, mintha bárkinek is jogában állana en bloc azzal valódi orvostársadalmunkat, hogy eltérő kezelést ad a hivatalból hozzáférző betegeknek, mint a magánpraxisa keretében jelentkező pácienseknek. Aki ugyanis akár közvetlen módon is segítőkészséget nyújt ennek a pszichózisnak a begyökeresítéséhez, — saját kezével vágja azt a fát, amelyre egészségügyi hálózatunk felépül.

Nem megalapozott tehát a Kupát Cholim adminisztrátorainak az a burkolt — de világosan kicsendülő — vádja, hogy a betegbiztosítóhoz tartozó kórházak osztályvezető főorvosainak magánpraxisa alázza az orvosi etikát. Súlyos felelősséget vesz magára az, aki olyan kollektív vádat próbál elültetni az emberek lelkeiben, mintha egy vezető főorvos nem adná tudását, szakmai felelősségvisselésének legjávát egy beteg gyógyítására, csak azért, mert a fehér ágyon fekvő páciens történetesen nem „fizető” beteg. Ha a Kupát Cholim adminisztratív gépezetének bölcsői ezt nem is mondták így, ilyen kifejezett nyíltsággal, mégis ezt a gondolatot ébresztették fel a nagyközönségben, amikor azzal érveltek a beér-sévi „magánpraxis háborúskodás”-ban, hogy ők tulajdonképpen az „egyenlő kezelés” biztosításáért szálltak síkra.

Hibás az érvelés. Jobb, kevésbé kétélű fegyvert kellett volna választani a Kupát Cholim központjának, mielőtt rohamra indult a nyilvánvalóan „kisérteti nyúl” szerepét betöltő két beér-sévi osztály vezető főorvos ellen. Ha például megelégedtek volna annak kidomborításával, hogy a Kupát Cholim központja és az orvosok között létrejött formális munkaszerződés beüti értelmében a két főorvos szerződésességét követett el, egészen más beállítással jelentkezne a magánpraxis körüli vita kérdése. Ekkor ugyanis kizárólag arról lenne szó, miként lehet és kell értelmezni egy bizonyos munkamegállapodást. A Kupát Cholim azonban nyilvánvalóan értezte, hogy ilyen beállítással nem lenne elég „nép-

szerű” a főorvosok magánpraxisa elleni hirtelen kirohanása.

Ezért alkalmazták a kollektív gyanúsítás kétes eszélyes kétségeit és kételyeit a látszólag „közérdeket” képviselő Kupát Cholim magatartása körül.

A magánpraxis-vizsoly története igen egyszerű és dióhéjban így fogható össze: A Kupát Cholim a kezelésében álló kórházak orvosai által olyan egységes munkaszerződéseket köt, amelyeknek egyik szakasza kizárja a magánpraxist az orvosok számára. Ez a tilalom olyan kórházi orvosokra vonatkozik, akik teljes állásban működnek. Nem köti azonban a rendelőkben szolgálatot teljesítő orvosokat, akik a bejáró rendelők betegek kezelése mellett — ha akarnak — magánpraxist is folytathatnak. Ez a séma. Ez az írott betű.

Mi azonban a valóság? A valóság az, hogy a Kupát Cholim egyrészt kifejezetten engedélyt adott számos kórházi osztályvezető főorvosnak magánpraxis folytatására, másrészt pedig hallgatóságosan, ténylegesen, de facto tudomásul vette, hogy a többi osztályvezető főorvos egyrésze is rendel a kórház falain kívül.

Tegyük hozzá mindjárt, hogy nem egyedülálló ezen a téren a Kupát Cholim. Az egyetemi kórház például, amelynek szakmai és beteg iránti felelősségvisselési erkölcsi színvonala bizonyára nem marad el a Kupát Cholim sajátos erkölcsi kódexe mögött, — szintén megengedi osztályvezető főorvosainak a magánpraxist.

Es az állami kórházak vezető főorvosai ugyancsak jogosultak otthon is fogadni betegeket.

Röviden, — az országban begyökereszt tényleges praxis, hogy a főorvosok magánpraxist folytatnak.

Olyan valóság ez, mint amilyen kézzel foghatóan helytlen áll a beér-sévi Kupát Cholim kórház és a petáchtikvai Beilinson.

Nem véletlenül alakult ki ez a gyakorlat. Egy kórházi osztály élén álló főorvos az esetek túlnyomó többségében olyan színvonalú szakértő kell legyen, aki mögött hosszú évek tudományos és gyakorlati tapasztalata áll. Egy kórházi főorvos az esetek túlnyomó többségében olyan színvonalon álló személyiség, aki a fiatal orvosok nemzedékét készíti elő a beteggyógyítás feladatára. Az osztály élén álló főorvos a priori olyan szaktekintély kell legyen, akinek döntése, diagnózisa, kezelése a kórház falain belül megfellebbezhetetlen. Hiszen azért került az osztály élére, mert szaktudásában valamennyi kollégája és beosztottja fölött áll. Egy ilyen embernek erkölcsileg, emberileg is kijár annyira bezzal, hogy feltételezzék róla, — nem fog semmiféle kivételezést tenni beteg és beteg között.

Ha ezt a feltételezést nem fogadja el a Kupát Cholim központja, — ahol sok esetben begyepesedett szocialista doktrínák századfordulóból ittmarradt tanításain rágódó személyiségek irányítják az ügyeket, — nem segít sem-

miféle szerződés sem. Ha formális szerződésre van szükség ahhoz, hogy egy főorvos lelkiismeretesen és részrehajlás nélkül foglalkozzék az osztályán fekvő betegekkel, jaj azoknak a betegeknek...

Aki egy kissé is jártas a kórházak világában, tudja, mennyire alaptalan és nevetésgés ez az egész érvelési fabrikáció. Aki látja például a Tel Hásomérről állami kórház óriási orvostársadalmát irányító és nevelő nagytudású osztályvezető professzorokat, főorvosokat, tisztában van azzal, mennyire nélkülöznek minden ténybeli alapot a Kupát Cholim adminisztrátorainak „agodalmai”. Regényt lehetne írni különböző főorvosokról, akik jöllehet magánpraxist is folytatnak, mégis ünnepnapjaikat, szombatjaikat, éjszakaiikat, nyugodt perceiket áldozzák fel egy-egy problematikus eset megoldására. Miért nem töltöttek a Kupát Cholim adminisztrátorai egy-egy éjszakát, hétvégi ünnepnapot az ország különböző kórházában, hogy saját szemükkel is lássák, mit jelent főorvosnak lenni — magánpraxissal együtt.

Ha ugyanis bevonulnának egy ilyen obszervációra, hamarosan ők is látnák, hogy a kezelőorvosok pánkeken és szombatok, fogadóórák alatt és fogadóórák után, vizit előtt és operációs nap után, chamszinban és viharban egyaránt szüntelenül tanácskoznak, utasításokat kérnek az állandó „készültségben” lévő főorvostól. Es ha az eset bonyolult, vagy kritikus fordulatot vesz, soha még nem volt példa arra, hogy az osztályvezető orvos ne szállt volna ki akár éjnek idején is kórházába, hogy az ügyelet orvos segítségére legyen akár diagnózisban, akár az életmentő sebészkezéssel.

Ez is a valósághoz tartozik. Ez is a magánpraxis kérdésének egyik oldala. Majdnem azt mondtuk, hogy a magánpraxis érdemének a másik oldala.

Mert hiába rendel otthon is a főorvos, abban a pillanatban, hogy a beteg és fájdalommal, panaszal, problémával áll elő, eltűnik — mint hogy el kell, hogy tűnjön — minden más megfontolás. Aki ezt nem hiszi, nem adhat hitelt egyetlen orvosnak sem.

Szerencsénkre nálunk még más az orvostársadalom morálitása, mint Amerikában. Nem egyszer hallottam olyan „bemondásokat”, hogy egy amerikai kórházban „addig operálják a beteget, amíg egy-

centje fekszik a bankszámláján...”

Anélkül, hogy érdembelileg kitérnénk most az amerikai orvosok közéleti profiljának a megvitatására, leszögezhetjük, hogy ez az akasztófahumor jellemző is nyilvánvalóan a túlzásokból meríti forrásait. Valószínű, hogy az amerikai orvos anyagiassabb, mint az európai, vagy az európai gyökerekből kiemelkedő izraeli orvos. De ne felejtjük, hogy Amerikában az egész társadalom szintén sokkal anyagiassabb, pénz-tudatosabb, mint bárhol a világon. Nem meglepő tehát, hogy az orvos is, aki a társadalmi organizmus egy részét képezi, szintén nem „idegen test” abban a világban, amelyben él. Az orvos is idomul sokban környezetéhez, társadalmának fogalmához.

Nálunk azonban még nem intézményesítették, még nem „káserolták” azt a nézetet, hogy a pénz előbbre való az egészségnél, az emberélet szentségénél.

Es ha ez így van, — tilos a főorvosokkal szembeni igazságtalan gyanúhintés is.

Különbön is a két beér-sévi főorvos ügye nem elszigetelt. Elvi jelentőségű, országos kihatású ügyvé nótte ki magát annak az eldöntése, jogos és indokolt-e, hogy egy kórházi főorvos magánpraxist folytasson. Es mielőtt az érdekeltek tényezőik dülőre vinnék ezt a kérdést, egyet még hozzáfűzhetünk: Nem lehet kiragadott módszereket alkalmazni. Lehetetlen állapot, hogy egyik főorvosnak engedélyezzék a magánpraxist, a másiknak nem. Érthetetlen, hogy a Beilinson osztályvezető főorvosainak szabad ugyan az, amiért Beér-Séván menesztetni akarják a másikat.

Es még valami. Ha elfogadjuk azt a tételt, hogy nem jár külön díj és díjazás azért, mert valaki történetesen a Negevben él, ugyan akkor azt is el kell ismerünk, hogy nem jár külön büntetés sem azért, mert X. vagy Y. főorvos Beér-Séván telepedett le és nem Tel Avivban, vagy Petáchtikván...

Különösképpen nem jár ez a hátrányos diskrimináció olyan állapotok idején, amikor a fejlesztési övezetek, a Negev, Beér-Séva valósággal kiéhezett a szakorvosokra, a megfelelő egészségügyi személyzetre.

Ilyen körülmények között a legvatosabb megítélés szerint is hibás volt a beér-sévi főorvosok elleni kampány. Hibás volt a támadás módja, indokolása, elhibázott volt annak időzítése is.

Dr. HERSKOVITS FÁBIÁN

— AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG ÉRDEMEI-RENDEJÉNEK LOVAGJA

— Az olasz államelnök kitüntette a Bné Herzl helyettes elnökét —

Olaszország tel-avivi nagykövete a héten ünneplés szertartás keretében nyújtotta át dr. Herskovits Fábión volt budapesti főrabbinak, a tel-avivi város-háza kulturális ügyosztálya igazgatójának és a Bné Herzl helyettes elnökének az Olasz Köztársaság érdemrendjének lovagjaként való kitüntetéséről szóló díszoklevelet. Ezt a megtiszteltető kitüntetést az olasz államelnök dr. Herskovits Fábión azon hervedhatatlan érdemeinek az elismerésé-
ként juttatta el Tel Avivba, amelyeket Izrael és Olaszország baráti együttműködésének, kulturális és szellemi kapcsolatainak az elmélyítése érdekében fejtett ki.

Dr. Herskovits Fábiónak hosszú évekre visszanyúló „multja” van az olasz kultúrával és az olasz zsidósággal. Már 1933-39 között Rómában élt, ahol az országos rabbiképző intézet tanára és könyvtárosa volt. A világháború után, amikor dr. Herskovits a budapesti Dohány-utcai templom főrabbijának székeében ült, a római hitközség elöljárósága egyhangú határozattal az olasz főorvos helyettes főrabbijának választotta meg, David Prat professzor főrabbi mellett, egyben a római rabbiképző intézet professzorává is kinevezte. Jóllehet dr. Herskovits nem fogadta el a megtisztelő kinevezéseket, három évvel később — professzor David Prat főrabbi halála után — a római hitközség egyhangú döntéssel az olasz főorvos főrabbijának hívta meg. A volt budapesti főrabbi azonban ez alkalommal sem fogadta el a meghívást, és kitartott amellett, hogy helye Izraelben van.

Nem segített álláspontjának megváltoztatására Ginoszár akkori izraeli római nagykövete rábeszélése és közbenjárása sem. Hiába hangoztatta dr. Herskovits előtt, hogy a római abbszék elfoglalása kivételes fontosságú a világ zsidósága szempontjából is, mert dr. Herskovits személyében egy izig-vegig cionista lelképásztorn kerülné az olasz zsidóság élére. Dr. Herskovits a meghívást és a közbenjárást udvariasan elhárította — és Rámácht Chéneben telepedett le.

Egy évvel később a firenzei, majd pedig a triestini hitközségek hívták meg főrabbijuknak — eredménytelenül. Dr. Herskovits csak arra volt hajlandó, hogy az állam és a Sochnut különböző szerveinek a megbízásából, különböző megbízatású küldetéseket töltson be az olasz zsidóság körében. Izraeli otthonát azonban véglegesen nem volt hajlandó feladni.

Amióta hat esztendővel ezelőtt átvette Tel Aviv város kulturális ügyosztályának igazgatói tisztességét, állandó kapcsolatot tart fenn az izraeli olasz nagykövetséggel és működése során hervedhatatlan érdemeket szerzett az izraeli-olasz kulturális kapcsolatok kiépítésében. Ezeknek az utóbbi években végrehajtott akcióknak és korábbi tevékenységeknek az elismerésé-
ként tüntették most ki az Olasz Köztársaság érdemrendjének lovagi címével. (d. o.)

Egy kitünő kezdeményezés:

A „MÁSZÁDÁ” KIADÓ KÖNYVKLUBJA

A Mászádá kiadó — az ország legnagyobb kiadó vállalata — elhatározta, hogy felújítja egy régi intézményt, a könyvbarátok klubját. Az a célja a klubnak, hogy szervezett módon és kedvező feltételek mellett segítsen megteremteni magán-könyvtárunk alapjait. Jó és hasznos olvasnivalóval, a legnépszerűbbetlenebb könyvekkel látta el az izraeli családokat.

A gyerekek számára amúgy is gondoskodunk kell a tanulmányok anyagát kiegészítő könyvekről, s a család felöltött tagjai is szívesen frissítik fel ismereteiket a mérföldes léptekkel haladó tudomány legfontosabb területein. Jó olvasnivalóra, nívós szépirodalomra pedig mindenkinek szüksége van, ehhez nem is kell erősítő érv.

Mind ezt biztosítja a Mászádá könyvbarátok klubja a tagjai számára. Köztudomás, hogy a héber könyv nem olcsó mulatság. Eppen az az értelme a könyvklubnak, hogy országos arányban, a közönség valamennyi rétege számára biztosítja nívós soroztait, tehát a kalkuláció elnyós az olvasók minden rétegének.

Nem egészen 200 font ellenében — kényelmes részletfizetés mellett — megalapozhatjuk könyvtárunkat.

A Mászádá kiadó elhatározta, hogy a könyvbarátok klubja tagjai között értékes nyereményeket sorsol ki, mert ezen az uton is ösztönözní akarja a leendő tagokat. Ötzer nyeremény kerül kisorsolásra, s mivel a könyv klub tagságát tízezer főre limitálták az első évben — vi-

lágos, hogy minden második tag nyer. Televíziós vevőkészülék, mosógép, mixer, magnetofon, rádió, varrógép, fényképező-gép szerepel a nyeremények listáján. A fonyeremény: kirándulás Európába.

A Mászádá könyvkiadó — mivel nagyra becsüli a magyar-zsidó olvasókat, akik egyre messzebb jutnak a héber nyelvben — az Uj Kelet hasábjain — március 31-iki számunkban — egy egész oldalas hirdetésben adott tájékoztatást a könyvbarátok klubjár programjáról, a csatlakozási feltételekről, s a nyereményekről. A hirdetés tartalmazta a megrendelő szelvényt is, amely kivágandó, kitöltendő és postai uton juttatandó el a kiadóhoz.

Ha nincs birtokában lapunk március 31-iki példányra, írjon egy lapot az Uj Kelet kiadóhivatalának, s postafordultával elküldjük címére a Mászádá hirdetését.

Érdemes mielőbb csatlakozni a könyvbarátok klubjához, mert az első nyeremény sorsolásra már április huszadikán sor kerül.

Megjegyezzük, hogy az izraeli idegen nyelvű lapok közül csak az Uj Kelet kiadóhivatalával kötött megállapodást a Mászádá, a legnagyobb héber könyvkiadó vállalat a hirdetés közzétételére, annak a feltételezésnek az alapján, hogy a magyar-zsidó publikumot erősen érdeklí a könyvbarát-klub, ez a fontos és szerencsésnek ígérkező kulturális vállalkozás.

(h. s.)

Iriyat Tel Aviv-Yafo

KÖZLEMÉNY TANÁCSADÓ IRODA NYITÁSA TÁRGYÁBAN

Tanácsadó iroda nyílt a városháza épületében, a Kikár Málché Jiszráélon.

Az iroda, megszakítás nélkül, 12 óráig, este 8-ig, reggel 8-tól, este 8-ig.

A tanácsadó iroda, a 11-ik emeleten a 1154-1155-ös szobákban, a városházaival, annak ügyosztályaival és intézményeivel kapcsolatos minden kérdéssel és problémával foglalkozik. — Minden érdeklődőt személyesen is fogad az iroda vezetője, kivánságra.

Telefon érdeklődés: 225257.

Személyes és írásbeli panaszok és ajánlatok benyújthatók a városi információs irodák útján is, amelyek a város különböző kerületeiben működnek.

Városi információs irodák:

Központi városháza épület - Kikár Málché Jiszráé -	243311
Frischmann-u. 42	223692
Rámát-Aviv - irodaház a Kupát Cholim mellett	445176
Schunát Hátikva - Háhágáná-u. 75.	32845
Schunát Sapira - Stomo-u. 136.	826776
Jaffa - Sd. Jersusáajim 45.	821133
Kikár Hámósavot - földalatti aluljáró	612395
Tácháná Merkázit	39603

MA MEGJELENT LEGFRISSEBB SZAMAT

Alkét

amely gazdag hírsanyagot, riportokat, filmrovatot, keresztretjvényt, horoszópót és az aktuális képek egész sorát tartalmazza.

15x15 crossword grid with numbers 1-90.

Vízintés: 1. Iskolások... 2. Izzólások... 3. Izzólások... 4. Izzólások...

1514-1564. Legnagyobb érceme, hogy a tudományos boncolási eljárást kidolgozta... 18. Két szó: 1) a megítélés szempontjából egyező; 2) főzélékéféle.

halaszt. 60. Félig ember, félig foka, vad és idétlen rab-szolga. Shakespeare Viharjának szereplője. 64. Konkáv. 65. Magról kikelt fiatal, első kockában duplahangzó. 66. Vissza: eszméletlenség. 68. Akadály. 69. Nemesi udvarház. 70. Testvériesen megoszt. 71. Az ókori Perzsia fővárosa.

Nyereménykönyv Stefan Zweig: Legszebb írásai

UJ KELET

REJTVENYPALYAZAT SZELVENY 1590

Név: ... Cim: ...

AZ 1587. SZ. KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE Vízintés: 1. ACEL. 5. KÉKES. 14. MIHAIL SADOVEANU. 33. CLARA ZETKIN. 54. KLIMA. 57. ADAMS. 64. VADASZ. 76. PARIPA. 77. AUGIAS.

Ketten beszélnek

Miért fogja a fejét? Legalább azt tudom, hogy hol áll a fejem. Ejjnye, pészách hetében miért ez az elkészeredés? Uram, van magának fogalma arról, hogy egy ilyen pészáchi rokoni összefutás mit jelent nálatok? Na, na, nyugalom, magánál sem jelenthet mást, mint másoknál.

Az üzleti toto? Az mi? Elmondjuk szépen sorban, hogy ötven évvel ezelőtt hol milyen üzlet volt, ki mit keresett, min ment tönkre. Persze, ez sem zajlik le vita nélkül és még nyeremények sincsenek. Tényleg elég szépen játszódik le magunknál az ilyen ünnep. Hogyan szokott végződni egy ilyen találkozó? Mindenki megállapítja, hogy milyen nagyszerűen kiemlékezte és kivéselkedte magát és azután felszedelőzködik a társaság és a szélrózsa minden irányába hazatartnak. Sohase dől el, hogy Sári volt-e jobban az ügyvédbojtárral, vagy Mácsi...

PÉSZÁCH Bir Hácheim poklában

Az olasz „Trieste” hadosztály 1942 tavaszán öt napon keresztül ostromolta Bir Hácheim erődjét — eredménytelenül. Rommel utasítása szerint, már az első napon végezni kellett volna a támaszponttal, de a védők makacs ellenállásán minden támadás meghiúsult. Mikor Rommelnek jelentették az olaszok hiábavaló erőlködését, elhatározta, hogy saját maga vezeti a támadást a támaszpont ellen. Utasította Fritz Bayerlein alezredest, hogy a 90. könnyű hadosztályt, a 33. felderítő-osztagot és a legendás hírhedt „Afrika Korps”-ból a páncélosokat vezényelje Bir Hácheim térségébe. A haditanácsos mosolyogva mondta: „Majd megmutatjuk az olaszoknak, hogy néhány óra alatt elintézzük az egészet.” De Rommel tévedett. A „néhány óra alatt”-ból az afrikai háború legelkeseredettebb küzdelme lett. Bir Hácheim erődje volt a kulcspontra, mely a Tobruk felé vezető utat védte három ezer francia önkéntessel és egy zsidó zászlóaljjal, Pierre Koenig francia tábornok vezetésével.

Irta: Alex May te Ritchie: „Küldjön vadászgépeket!” A vadászgépek megérkeztek és a könnyű, gyorsan mozgó egységek elkergették, vagy lelőtték a stukákat. Rommel megrémült, nézte a zuhanóbombázók pusztulását. Kesselring kétségbeesve repült Rommel hadiszállására. „Ez nem megy így tovább — mondotta —, támadjon minden rendelkezésre álló szárazföldi csapattal, mert az egész légi erő elpusztul.” Rommel felállította a 135. ágyúszázadot Alwin Wolz ezredes vezetésével és a század támogatására oda-rendelte a 43-as, a 25-ös, a 18-as és a 6-os légvédelmi tüzérséget is. A szárazföldi csapatokat kiegészítette a 33. páncélvadászokkal és a 3. felderítő századdal.

A támadás megindult és Rommel legnagyobb meglepetésére, ami, Got el-Ualebnél, a 150. angol brigáddal szemben könnyűszerelem sikerült, itt semmi eredmény nem vezetett. Ha a német utászok kora éjszaka megtisztították egy utszakaszt az aknáktól, a támaszpontot védő pionirok a hajnali órákban újra elaknásították. Rommel rakétái egész éjjel nappali fényvel árasztották el az erőd környékét, hogy megakadályozza a zsidó és francia utászok munkáját, de amikor reggel támadni kezdett, kénytelen volt megállapítani, hogy az aknák ismét a helyükön vannak és lehetetlen az erőd közelébe férkőzni. „Ördögök védik ezt az erődöt”, mondta Rommel ezekben a napokban és újabb erőstést hozatott, a 33-as, a 200-as és a 900-as utászszázadokkal és ezzel a hatalmas haderővel bekerítette az egész támaszpontot. Ritchie tábornok a hátsó vonalakból közömbösen nézte az elkészeredett harcot s még ma sem derült ki, milyen okoktól zavartatva, semmi segítséget sem küldött a túlerővel szemben hősiesen küzdő maroknyi sereg segítségére. A stukák több, mint 1000 esetben bombázták az erődöt minden eredmény nélkül. Pészách első napján általános támadás indult az erőd ellen. Rommel nyitott autóbán áll és vezényli a csapatokat: „Avanti! Avanzate! — Vorwärts!” A támadás lendületbe jön. De a védő csapatok ágyúit és aknáit egész sorokat kaszálnak le az ellenségből. A hat olasz rohamcsapatból három elpusztult és 11 német páncélosból hatot kilőnek, négy pedig aknára fut. Mikor az este beállt, a támadók 500 méterre közeledtek meg Bir Hácheim felé. A hegyvádaszok este is folytatják a támadást. Oriási veszteségek árán, sikerül az első vonalakat elérni. Akkor szünet állt be a támadásban. Másnap reggel, pészách második napján, ismét bevetik a stukákat, mielőtt a gyalogság roham megindul. Hecker ezredes vezeti az első csapatokat, de egy gépfegyver-sorozat elkapja és súlyosan sebesült mentik ki visszavonuló csapatát. Akkor érkezik a csata színhelyére Baade alezredes, a 115. páncélgránátos hadtesttel és Rommel őt is beállítja a támaszba. Megin-

Izrael Szólisták ink dicsereték külföldi sajtó a művészekről külföldön tele rólág ott do „Izrael” szót delmi védjeg ják, hanem közöttünk él dig a legrozs nyek között kat, művész ban Izraelben tik. Művész nem élhet ország határ A török s gadtásban „Kol Jiszráé karát, amely vezénylete a hangverseny rában és Is ankarai konc a török min garagruy ka jami főtisztv Inonü, az Az izraeli es főnyi közön csi Konstan rádió kama Ben Chájim ményét is j

Mirike Fiatal, cs autobszban kétség, a m ben az emb feledkezzék ifjú hölyg m bolátnan haj ugyanezt ter mek is. Emlékeim rejttem el tiben szertr feszítés hiál hölyg jóval tolvaj-kulcsá de így csupá latlanul a b Hát r gyöngyfogsó rán csilinge Mirike... ta Mint am reflektorfé az emlékezé lyamatosság pek Mirikér fabábujáról öt évvel ez ban. A hitler kölésével m taik meg r országutain hon feldült a anyjával, ha sunkba, va Az apát elm nek rögei a A zsidó jában húzó vid időt sz kével, csup amíg kilát végre haza Nem tud kéje, mert ciális segíts ajánlott. — Jutt alig oйдó táson van itt vagyunk Es ottm sektől leror állni, a kis kel, értete mely meg el anyukáj

Az „Egged” egyelőre nem rendel külföldről turista-autóbuszokat Szó volt róla, hogy az Egged 20 nagyméretű, lég-hűtőberendezéssel felszerelt turista-autóbuszt rendel külföldről, még a turista-idény előtt. Most elhatározta az igazgatóság, hogy késlelteti a megrendelés realizálását. Ertesülésünk szerint adó-ügyek vannak a határozat mögött, ugyanis az Egged nem tudta kijárni a megfelelő vámkedvezményeket, amelyek nélkül nem tartják érdemesnek az ügyletet. Van egy olyan technikai terv is az Egged vezetésége előtt, hogy beszerelnek minden buszba hűtő-fűtő készülékeket. Az sokkal olcsóbb lenne, mint a külföldi apparátus, mert hazai gyárban rendelnék meg.

Az „Egged” egyelőre nem rendel külföldről turista-autóbuszokat Szó volt róla, hogy az Egged 20 nagyméretű, lég-hűtőberendezéssel felszerelt turista-autóbuszt rendel külföldről, még a turista-idény előtt. Most elhatározta az igazgatóság, hogy késlelteti a megrendelés realizálását. Ertesülésünk szerint adó-ügyek vannak a határozat mögött, ugyanis az Egged nem tudta kijárni a megfelelő vámkedvezményeket, amelyek nélkül nem tartják érdemesnek az ügyletet. Van egy olyan technikai terv is az Egged vezetésége előtt, hogy beszerelnek minden buszba hűtő-fűtő készülékeket. Az sokkal olcsóbb lenne, mint a külföldi apparátus, mert hazai gyárban rendelnék meg.

Izraeli művészek külföldön

Szólisták és zenekarok dícséretével van tele a külföldi sajtó. Nem azokról a művészekről van szó, akik külföldön telepedtek le, kizárólag ott dolgoznak és az „Izrael” szót csak kereskedelmi végjegyzetnek használják, hanem azokról, akik közöttünk élnek, nem mind a legrosszabb körülmények között — és tudásanyagukat, művészetüket elsősorban Izraelben gyümölcsöztetik. Művészember azonban nem lehet mindig egyetlen ország határai között.

A török sajtó meleg fogadtatásban részesítette a „Köl Jiszráel” kamarazenekart, amely Mendi Rodán vezénylete alatt jól sikerült hangversenyt tartott Ankarában és Isztambulban. Az ankarai koncerten megjelent a török miniszterelnök, magasrangú katonatisztek, államfői fotisztviselők és Izmet Inönü, az ellenzék vezére. Az izraeli zenészekre ezernyi kíváncsi Konstantinápolyban. A rádió kamarazenekara Paul Ben Chajim néhány szerzeményét is játszotta. A szó-

lista Idil Birát zongoraművésznő volt.

A Köl Jiszráel kamarazenekara — amelynek egyhónapos európai hangversenykörútja az izraeli külügyminisztérium és az Izrael—Amerikai kulturális támogatásával jött létre — Törökországból Olaszországba, Svájcba és Belgiumba folytatja útját. Az együttes, amelynek Frank Pelleg (csemmalló), Gideon Rohr (viola) és Micháel Rudjakov (cselló) a szólistái, Svájcban három hanglemelt is készített. A kamarazenekar tagjai: Simon Misori, Zia Braker, Ráfáel Frenkel, Sulamit Alkalaj, Simon Gurvitz, Paula Nagler, Juvál Hárári, Uri Szegál, Jehiel Salomon, Arje Mirkin és Mirjáam Schein.

Magyarországon, Hollandiában és Belgiumban hangversenyezett Lengyel Vera zongoraművésznő. Lengyel Vera az első izraeli művész, akit másodszor hívtak meg Budapestre, ahol most két fellépése is volt. Első fellépését Beethoven C-dúr zongoraversenyét játszotta ze-

kari kísérettel, a második önálló zongoraest volt, amelyen többek közt Jozsef Tál jeruzsálemi zeneszerző egyik szonátáját játszotta. A holland rádióban valóságos „bérlete” van Lengyel Verének, mert az elmúlt nyolc év alatt most tartotta itt kilencedik fellépését. A népszerű művész pészách előtt egy nappal érkezett haza.

Ugyancsak Budapest vendégszerelt Eljáhu Inbál, a tehetséges fiatal karmester, aki májusban a Szovjetunióba utazik az izraeli filharmonikus zenekarral és néhány koncerten a karmesteri dobogón fog állni. Budapesti fellépésének kritikáit még nem láttuk.

A budapesti születésű Mose Ácmon karmester, a hawaii szimfonikusok koncertmestere a múlt héten Londonban a „Royal Philharmonic”-t vezényelte és a szólista Pnina Salzmannel volt. Az Erzsébet anyakirályné védnöksége alatt megtartott koncert műsorán Csajkowszki Patétikus szimfóniája és

Hacsaturján zongoraversenye szerepelt. Ácmon olyan élő interpretálásban mutatotta be a „patétikus”, amelyet London még nem hallott — írja a Times. Sikereit lenyűgöző drámai feszültséggel telítette Csajkowszki érzékiségű tüntető lírikus művét.

Pnina Salzmannel Zürichben kezdte el egyhónapos európai turnéját és Ácmonon kívül Barbirolli dirigálásával játszotta Mozart zongoraversenyét Manchesterben. — Utban hazafelé Milánóban lesz koncertje a művésznőnek.

Mordecháj Ben Sáhár (bariton) egész évadra írt alá szerződést a zürichi operaházzal. Ben Sáhár az Izraeli Opera v. tagja már egy éve szerepelt Svájcban, ahol a rádióban és a televízióban lépett fel néhány opera koncertelőadásán szerepelt.

Rafaél Sommer, a világhíró ifjú csellista fogja az idén Izraelt képviselni a „Csajkowszki” moszkvai nemzetközi versenyen, amelyet júniusban rendeznek meg — fiatal művészek részvételével. Sommer, aki néhány hónappal ezelőtt Santiagóban második lett egy nemzetközi csellista versenyen, jelenleg európai körúton van. Angliában öt hangversenye volt, közöttük négyeszer a liverpooli filharmonikusokkal lépett fel, majd Franciaországban és legutóbb Pnina Salzmannel együtt Zürichben szerepelt.

A „Megila” — Icik Manger versei után készített jiddisnyelvű zenés-játék bemutatásra kerül a Broadwayn is, mégpedig azokkal a szereplőkkel, akik ezt a kedves előadást a jaffai Chámám zsebszínházban játszották. A szerződést a napokban írták alá Gotesmann és Einhorn amerikai producerekkel. Ez lesz az első eset, hogy a Broadway jiddisnyelvű előadást tartanak, eddig csak az „of Broadway” kis teremben került ilyesmire sor. A Megila musical-változata Izraelben született meg Smuél Bunim rendező keze alatt és a kis társulat a kitűnő Burstein család főszereplésével megérdemelt erkölcsi és anyagi sikert aratott.

A Megila mégis pihenni fog szeptemberig, mert a Broadway összes termei addig le vannak foglalva.

A hollandia Tillburg város színháza volt az első külföldi színpad, ahol a „Salamon király és Sámálj, a cipész” című izraeli népiess, zenés játék bemutatásra került. A címszerep Rámszesz Szápi, egy évek óta Hollandiában élő egyiptomi származású színész játszotta. Mary Dresselhuys volt Bátséva (az anyakirály né), Náama a cipészfeleség szerepében pedig Jenny Arian brillírozott. Nátán Altermann ragyogó szövegét agyonlítottá a fordító. Smuél Bunim rendezése, Arje Návon dísztelt és Alexander Argov kísérőzenéje dícséretet kapott a kritikusoktól.

A „Szálách Sábati” vetítésével ért véget a múlt héten Bécsben a „Wienale-1966”, amelyen 15 ország vett részt legjobb vígjátékkával. A Szálách meghódította a wienálét, írja és rendezője, tehát a szülőpajza — Kishont Ferenc pedig egész Bécsbe, hódította meg könyveivel és egyéb írásaival, amelyek most egymást követő kiadásokban látnak napvilágot Ausztriában. — Az egyik előkelő fogadáson Bécs polgármestere kijelentette, hogy Kishont hódolói közé tartozik, Jónás köztársasági elnök pedig Kishonttal való hosszas beszélgetésekor, a hat évvel ezelőtti Tel-Avivban tett látogatásáról beszélt és elmondotta, reméli, hogy a közeljövőben

Kár volna érte...

Írta: Kármel Jochánán

Nem világrengető fontosságú esemény. Jelentősége alig terjed túl egy ország határain. Amennyiben határozatból valóságga lesz, akkor sem fog jelentős változást hozni az emberek életében, mégis érdemes egy pillanatra megállni és elgondolkozni egy rövid hír felett, amely alig-alig foglalkoztatta a világsajtót.

A svéd szociáldemokrata párt legutóbbi kongresszusán ismét felvette programjába a köztársasági államforma bevezetését Svédországban. Ez a programot tulajdonképpen nem új. Szerepelt már a párt eredeti programjában is, azután feledésbe merült. Most nem túl nagy többséggel iktatta programjába ismét annak a pártnak a kongresszusa, amely már több mint hatvan éve az ország kormányzó pártja és amely abszolút többséggel rendelkezik a svéd parlamentben.

E sorok írója maga is a szociáldemokrata politikai iskola neveltje. Egyénileg is közel állnak szívéhez a skandináv szocialisták eredményei és módszerei, azonkívül meggyőződéses republikánus is, akitől igazán távol áll minden royalista, királypárti szentimentalizmus. Mégis, ez alkalommal azt az egyéni különvéleményét akarja kifejteni, hogy nem örül a svéd szociáldemokraták határozatának. A skandináv királyság intézménye — és közöttük a svéd trón is — az utolsó fél évszázadban különös és egyedülálló módon fejlődött. Ma már alig hasonlít a királyság történelmi fogalmához. Ez az újszerű, polgármunkás királyság, vagy ha úgy tetszik, koronás köztársaság, nagyon jól funkcionál és ha megszűnne, kár volna érte.

A századforduló idején Európa képét még királyok, császárok, cárok, századok óta létező hatalmas dinasztiák uralták. Az első világháború végével egymásután tüntek el az uralkodóházak Európa térképéről. Ami megmaradt belőlük, azoknak nagyrészt is elsöpörte a második világháború. Ez a folyamat természetesen nem volt véletlen. A királyság intézménye, eredetileg, szorosan összefonódott a rendi államával. Egy olyan társadalmi rendszerben, ahol minden hatalom forrása a leszármazás és az öröklődés volt, természetesnek számított még, hogy az ország föltti uralom is egy családon belül öröklődjön. A mai modern államban — legalábbis Európában — már aligha van helye egy olyan uralkodónak, akinek csak az a jogcíme a hatalomra, hogy már az apja és nagyapja is király volt.

A második világháború után már csak néhány uralkodóház maradt fenn, Angliában, a Beneluk államokban, Görögországban — bár ott a dinasztia igen gyenge lábon áll — és elsősorban a skandináv államokban: Svédországban, Dániában és Norvégiában.

Ha a skandináv királyságokat összehasonlítjuk a történelmi királyság intézményével, csak az a közös nevezőjük, hogy a trónra öröklés útján kerül a király. Más a helyzet a hatalommal. Mert a svéd királynak semmi hatalma és befolyása nincs és ebben rejlik ereje.

Persze hosszú út telt el, amíg a mai helyzet kialakult. Valaha a svéd királyság semmilyen sem különbözött a többiétől. Nem egy jelentős és világszerte is nagy szerepet játszó uralkodó viselte a Wasa Gusztáv koronáját, mint például II. Gusztáv Adolf és XII. Károly. A francia forradalmi marsallból XIV. Károly János svéd királlyá lett Bernadotte még meg is erősítette a királyok egyeduralmát. A múlt században a svéd polgárságnak lépésről lépésre kellett kiharcolnia uralkodóitól az alkotmányos jogokat.

A történelmi fordulatot 1912-től számíthatjuk. A trónon V. Gusztáv, a politika iránt teljesen érdektelen, tenisz-bajnok-király ült. Ekkor történt — első alkalommal a világon — hogy egy szociáldemokrata párt szabad választásokon többséghez jutott. Ma ennek már semmi forradalmi jelentősége nincs, de akkor ez még világszenzáció volt. Németországban és sok más országban a szociáldemokraták még hazátlan bitangoknak számítottak. V. Gusztáv volt a világon az első koronás fő, aki parlamentjében szociáldemokrata többséggel találta szemben magát. Egész Európa feszülten figyelte, mit fog cselekedni. A szociáldemokraták kezében volt a parlamenti többség, de minden más hatalmi tényező — a hadsereg, az államapparátus — még konzervatív, királyhű kezekben volt. Gusztáv király magához kérte Brantingot, a szocialista vezért és a következőket mondta neki:

— Uram, én nem tudom, mi a maga programja, de nem is érdekel. A svéd nép magának többséget adott és az én népem tudja, mit cselekszik. Megbízom a kormányalakítással.

Igy jött létre az első szövetség egy uralkodóház és az ország munkásosztálya között. A svéd király példáját követték néhány év múlva a norvég és a dán uralkodók is. És ez a különös szövetség tartotta fenn a skandináv trónokat akkor is, amikor máshol megintogtak.

A király tényleges hatásköre még kisebb, mint sok ország köztársasági elnökéé, mégis — éppen jelenlegi, sajátos helyzetében — sok tekintetben előnyösebb a demokrácia számára egy király, mint egy elnök. A köztársasági elnök választott személy. Minden esetben politikai multja van, támogatói és ellenzői vannak. Ha a legpártatlanabb akarja is lenni, multjánál fogva valamelyik politikai csoportozhoz kapcsolódik. A király — legalábbis a skandináv országokban — tényleg minden fajta pártpolitikán kívül és felett áll. Nincs politikai multja és általában azt sem tudja az emberek, hogy mint magánember, milyen világnézetet vall. Ennél a különleges helyzeténél fogva, minden választott személynél alkalmasabb az egész nemzet szimbolizálására. A kormánypart is előnyben részesíthet egy ilyen, valóban pártatlan államfőt, még egy saját pártjábanél is, mivel egy szabad országban a kormánypart hónap ellenzékké vonulhat és akkor nem szívesen találna szemben magát egy alapvetően más elveket valló elnökkel.

Mesterségesen megteremtési egy ilyen királyságot persze nem lehet. Létének alapfeltétele, hogy az országban ne legyenek egyáltalán királypártiak. Minden, egyszer már eltávolított dinasztia restaurációja, a visszatérő uralkodót automatikusan az őt visszahozó párt függvényévé teszi. Ezért a skandináv példa nem exportképes és nem követhető tetszés szerint.

A svéd kormánypart még nem tett elvi köztársasági határozatánál erőteljesebb lépést. Lehet, hogy nincs is szándékában. Tőlünk senki sem kért tanácsot, mégis azt hisszük, nehéz lenne jobb elnököt találni, mint a svéd király.

Újra Izraelbe látogat.

Kishontot természetesen a rádióban és a televízióban is meginterjúválták. Arra a kérdésre, hogy magyar-e, Kishont mosolyogva vála-

szolta: magyarországi születű és zsidó vallású izraeli vagyok...

Fuchs Ávrám

1966 IV 8 Új Kelet 11

Mirike, a jó emberek és a fabábú

Írta: Plesz Artur

Fiatalkorban csinos katonalány mosolyog az autóbusszban. Óvatosan körülnéz, semmi kétség, a mosoly nekem szól. Adott esetben az ember hajlamos arra, hogy megfedkezzen öszülő halántékáról. Nos, az ifjú hölgy mosolyog, az egypensapka alól zábolatlan hajfürtök incelkednek és mintha ugyanazt tennék a pilláktól árnyékolat szemek is.

Emlékeim trezorjait nyitogatom: hová rejtettem el a leány kedves vonásait? Seb-tiben szeretném meglelni, de minden erőfeszítés hiábavaló. Nem mondom, ha a hölgy jóval idősebb lenne, az emlékezők tolvaj-kuleszt is sorompóba állíthatnám, de így csupán a katonalány derül palástolatlanul a bizonytalanságomon.

— Hát nem ismer meg? — kérdi és a gyöngyfogsor tájáról magas fekvűsű szoprán csilingel. — Mirjáam vagyok... vagyis Mirike... talán mégis emlékszik?...

Mint amikor sötét éjszakában hirtelen reflektorfény gyúl, úgy villan tudatomba az emlékezés. Csoportosan, filmkockák folyamatosságában világosodnak meg a képek Mirikéről, a jó emberekről, a gyermek fabábujáról. Arról az időszokról, ami tizenöt évvel ezelőtt pergett le szülővárosomban.

A hitleri fenevadak, megvert ebek szükösével már rég elkortródtak, de áldozataik még mindegyre szívórogatok Európa országait, keresték, kutatták a régi otthon felűlt nyomait. Így került Mirike édesanyjával, hosszú hanyódtatás után, városunkba, valahonnan Transznisztria felől. Az apát elnyelte az ukránjai hőmező, amelyek régi alatt alussza örök álmát.

A zsidó utca egy kicsiny, dohos kamrájában húzódtak meg. Az özvegy csak rövid időt szándékozott itt tölteni gyermekeivel, csupán addig, amíg új erőre kap, amíg kilábal súlyos betegségéből, hogy végre hazatérhessen távoli otthonába.

Nem tudni, honnan akadt némi pénzcsékeje, mert elhárított magától minden szociális segítséget, amit a zsidó közösség felajánlott.

— Juttassák másoknak — mondotta alig oldódó szomorúsággal —, elég kitar-tásom van erre a néhány napra, amíg még itt vagyunk, sőt utköltésére is telik.

Es ottmaradt — örökre. A szenvedésként leromlott szervezet nem tudott ellenállni, a kis Mirike karikára nyílt szemekkel, értetlenül állt egy földkupac előtt, amely megmagyarázhatatlanul választotta el anyukájától...

Ujra nyár lett. Az emberi érzelmek fagyos útvesztőjében a zsidó utca mélyen érző, dobogó szíve úgy hatott, mint dermedt kövillágban szikrázó izzó naplütés. Miriket egyszerűen nem adták oda az akkor még létező zsidó leányvárosoknak. Nem, a kislány az övék, majd ők gondozzák. A szegények szegényei között valóságos küzdelem indult meg, kinél legyen Mirike, végül is a legszegényebb győzedelmesskedett, Rajze, a koldusasszony. Leg-döntőbb érve: ő volt az, aki első pillanat-

tól kezdve hajlékot adott az anyának és Mirikének.

Az emberi készséget nem lehet formába szükíteni, ez előtt meg kell hajljon mindenki. Rajze nem fogadott el sem a hitközségtől, sem másoktól segítséget, Mirike tartásának fejében. Mirike az övé, tehát egyedül ő gondoskodik felőle. Persze, más a koldulás. Ezt hivatásszerűen űzte, de azt is felette büszkén; csaknem rátartian. És tudvalevő, hogy szerény koldusnak szerény alamizsnát lehet adni, így hát nem tellett szép hajszabára Mirikének, aki annyira vágyódott ilyen után. De ahogy a ninste-lent a képzéletero lendíti át vágyain, Rajze is tudatalatt így cselekedett: fadarabból, kőből és rongyokból alkotott Mirikének egy fabábút. Az elképzelt arc tájárá még szemeket és szájat is festett. És ha a mű-nem is volt éppen iparművészeti alkotásnak mondható, a gyermek orcáján mégis felszikkadtak a könnyek.

— Ne félj kincsem — biztatta védenéct Rajze —, csinálók én majd neked még egy szebbet is!

Hogy ez az ígérete nem valósult meg, valóban nem Rajzen, a koldusasszonyon múltott. A hatalom új urai fel akarták számolni a régi világ csökevényeit. A koldulás intézményét is. Egy razzia során Rajze „lebukott” és dologháza került. Azután végleg nyoma veszett.

Mirike immár másodszer maradt anya nélkül...

A szegények hadállásaiban újra fellángoltak a harcok: kinél legyen most már a kislány? Mindenki szerette, mindenki akarta. Új, csodás hajszabát is kapott, meg ruhácskákat, mert végül is abban állapotok meg, hogy Mirike mindenkié. Az egész zsidó utcáé! A mindegyre megjelenő árva-házi kiküldötteket sodrófájl fenyegették meg. Nem, Miriket nem adják!

Csupán Vogel bácsi, az egyedülálló öreg kárpitos mosolygott olykor hóféhér bajusza alá. Tudta, hogy végül előtérbe kerül majd a józan ész és Mirike az övé lesz. Kié is lenne? Ki biztosíthatna boldogabb otthont Mirikének a már meglévőnél, amelyet Lake Succesben már megítéltek számára? Mirikének, százezreknek, millióknak. A földkerekség minden zsidójának.

Ezért mosolygott Vogel bácsi a bajusza alá, mert ő már javában készült birtokba venni új otthonát. Csakhamar el is indította Mirikéért az offenzívát. Viták, harcok, érvek és ellenérvek, végül is lángszórók hevével vetette az utca közútudatába ezt a jelszót: Mirike jövője!

Ezzel szemben nincs helye semmilyen más érvek. A zsidó utca, tehát most már egyengette az öreg kárpitos utazását. Formaságok és egybek rendre megteremtődtek. Sirtak és nevettek a szegények szegényei, amikor elbúcsúztak a kislánytól. De a könnyek szivárványában a viszontlátás éltető reménye csillogott.

— Ezért voltak könnyesek az én szemem is azután, hogy fűrge ugrással lepat-tantál az autóbusszról, te édes, te boldog, te gyönyörű zsidó katonalány...

ban

tüzérségi tá-
zalmas ereje
és ügyösövek
okádnak. A
felduzzadt el-
natalmas vesz-
edett erőnek
eménye a vét-
stukák ismét
a védők ismét
zántságán min-
negtörök.

madik napján
már kiadta a
a támadásra
olok végre el-
gukat a segít-
y tábornok, a
los hadosztály
vidhullámú
ett „nyílt be-
utasítást ad a
gádnak, hogy
Bir Hácheim
a német le-
lát — amely
dik — végig-
beszélgetést s
lkészülve vár-
és érkező bri-
kapja és visz-
mikor később
számolnak a
rletről, a né-
szöglatát is-
a a tábornok
sét és a jelen-
apcsolja a sa-
„Thank you
your valuable
köszönjük az
rosítást!”
yedik és ötö-
méteket mind-
nak a támasz-
A védő egy-
lásokba állás
Koenig tábor-
csba adja;
tatunk, hogy
lehetetlen kö-
ött is tudnak
kell, az életü-
ák!” A zsidó
tiszt napi-
int: „Harcol-
cepp vérün-
a a világ zsi-
nem hagyjuk
semmisíteni!”
dik napján a
n behatolnak
alakba és az
t erő utolsó
nak. Minden
ért meg kell
den erejüket
hogy csak
el is előbbre

rnok rádió
tábornokot:
llunk. Az el-
ső vonalakat

tud más ta-
Próbáljon ki-
adt egységek

dik napjának
a németek
st és lánc-
ak a körül-
az aknamező-
ágnak. A be-
bombákat lö-
övetkező pill-
adul a pokol,
bbbanásból és

ellen harcol,
errel és kézi-
erképes egy-
a többszörös
ellenség gyű-
hetedik nap-
7. angol bri-
ek az erődben
aláltak és jó-
ennivalót.
rc végén meg
franciák jól
amit a zsidó
avítottak, az
ával.”

külföldről

előlé vámked-
melyek nélkül
demesnek az

an technikai
ed vezetősége
zerelnék min-
elő-fűtő készü-
okkal olcsóbb
külföldi appa-
azai gyárban

előlé vámked-
melyek nélkül
demesnek az

Wilson diadala

A N.Y. Herald Tribune tartózkodó tárgyilagossággal értekelte ki Harold Wilson és a munkáspárt látványos győzelmét Angliában.

Az általános tendencia az, hogy a Labour párt elsőprő győzelmét elsősorban a pártvezér, Harold Wilson miniszterelnök javára írják. Bár ez a magyarázat túlságosan leegyszerűsíti a dolgokat, hogy az események nem szolgálnak semmiféle más bizonyítékkal arra nézve, hogy a brit nép ily fölényes többséget adott a munkáspártnak.

Britannia elkerülte a font válságát — de nem végeleges. A külkereskedelmi deficit problémája súlyos marad. Bár munkanélküliség nincs, a brit ári termelés fokozásának alapvető kérdése éppoly távol áll a megoldástól, mint akkor, amikor Wilson először foglalta el tisztségét 17 hónappal ezelőtt. Külpolitikai téren sem valami rózsás a helyzet: Britannia nem tagja a Közöspiacnak; az angol nép tekintélyes része béktől akar Vietnamban és háborút követel Rhodesiában. A jelek tényleg azt mutatják, hogy a választáson nem Wilson eddigi politikája, hanem egyénisége győzött.

Természetesen ez nincs egészen y. A Labour diadala részben a konzervatívok gyengeségének köszönhető, akik képtelenek voltak össze fogni Heath vezetésével.

A nagy kérdés most, hogy

Wilson — a rendelkezésére álló tekintélyes többséggel — nem esik-e a baloldali kísérletek kísértésébe. Valószínűleg nem; Wilson eddigi politikáját éppennyű diktálta a vezületett óvatossága, mint az a szóvány, mindössze három mandátumból álló többség, amely a parlamentben rendelkezett. Amde a munkáspárt harcias balszárnya ezentúl szabadabban kellemtelenkedhet a kormányban, mint eddig, amikor néhány hónapja távolléte a kormány megbuktatásához vezethetett. És Wilson bizonyos külpolitikai elkötelezettségei (Amerika mellett Vietnamban) kétségtelesen kiprovoálják majd a szélsőbaloldali villámokat.

Ami az Egyesült Államokat illeti, Wilson jó barátának bizonyult, a párt számos tagjának véleménye szerint — túlságosan jó barátjának. A kritikus kérdés azonban az, hogy milyen teljesítményeket mutat majd fel Wilson a belpolitikai fronton, elsősorban a nemzetgazdaság szanalása terén. Ha sikerül letörnie azokat az elavult hagyományokat, munkatörvényeket és gyakorlatokat, amelyek eddig megakadályozták a brit ipari termelés fejlődését, ő lesz a második gazdasági csoda megteremtője a háború utáni színen. De ennek megvalósításában partja inkább zavarni, mint segíteni fogja.

Afrikai visszhangok

A kairói sajtó savanyú visszhangjából ítélve, az arabok nem sokat remélnék Wilson-tól. Akár munkáspárti, akár konzervatív — Anglia az egyiptomi sajtó szemében megrögzött imperialista állam marad.

Az Observer kairói tudósítója megjegyzi, hogy a diplomáciai kapcsolatok megszüntetése óta (amelyeket Nasziszter mondott fel Rhodesia miatt) — az angol-egyiptomi viszony jéghideg ellenségeskedéssé fajult. A brit nagykövetség épülete Kanada védnöksége alatt áll, lecsökkentett számú személyzettel vegetál és teljesen el van vágva a külvilág pezsgó életétől. A cikkíró szerint az angol-arab barátság újjáépítéséről nem lehet szó mindaddig, amíg Britannia véglegesen fel nem adja olajérdekeltségét

Arábiában.

Délafrikában, a kormánypárti Die Vaterland figyelmezteti Wilson-t, ne tekintse választási győzelmét egy „Rhodesia letiprására kötelező mandátumnak”. És a lap az „európai szolidaritás erélyes kimutatására” szólít fel, „az afrikai kontinensenk erre a részére törő destruktív erők ellen”. Országunk életbevágó nemzeti és nemzetközi kérdésekkel áll szemben az elkövetkező hónapokban és években — írja a lap.

Délafrika szavazati joggal rendelkező választópolgárai egyébként annak a rendje és módja szerint kimutatták „fehér” szolidaritásukat dr. Verwoerdnek, akinek uralkodó pártja a parlament 166 mandátumából 126-ot szerzett meg a mult heti választásokon.

A K.P. 23-ik kongresszusán

Solochov támadja az elítélt írók védelmezőit

Michail Solochov, a Nobel-díjas szovjet író, a doni kózákok kemény nyelvén lehardta a nemrégiben kényszermunkára ítélt Andrej Sinyavszkij és Julij M. Daniel védelmezőit, amikor szólásra emelkedett a kommunista párt 23-ik moszkvai kongresszusán. Solochov közvetlenül Malinovszkij tábornagy hadügyminiszter expozéja után, a nép „morális” felügyelőségéről beszélt. A nyugati sajtó moszkvai képviselői — amennyire a cenzúra engedélyezi — felháborodásuknak adnak kifejezést, amiért Solochov olyan durva hangon támadta már különben is leterített írórsáit. És megjegyzi, hogy bár az 5000 szovjet delegátus viharos tapsal fejezte ki helyeslését, néhány prominens külföldi pártvezér tüntetően tartózkodott a tapstól. Ezek között volt a francia Waldeck Rochet, az olasz Luigi Longo, a lengyel Wladiszláv Gomułka és a csehszlovák Antonín Novotný. De nemcsak a külföldi pártok haladó elemei, hanem a moszkvai intelligencia egyes rétegei is kritizálták a két szovjet író elítélését — írja a párizsi Figaro tudósítója.

Solochov többek között ezeket mondta: „Szégyellem magam azok miatt, akik meghazudtolják

hazánkat és sarat hánynak mindenre, ami a legszentebb elöttünk. Szégyellem magam azok miatt, akik megpróbálták és megpróbálják védeni őket, bármily ürüggyel is magyarázzák meg állásfoglalásukat.

Duplán szégyellem magam azok miatt, akik felajánlják szolgálataikat, akik kezessékedni akarnak az elítélt kiállításukért.

Drága árat fizettünk mind azért, amit elértünk. Nagyrebcsüljük a szovjet hatalmat és nem engedhetjük meg, hogy azt bárki is büntetlenül rágalmazhassa és becsúszhassa.”

Azok között, akik kezességet akartak vállalni a két elítéltért, ott volt Konsztantín Pauszovszkij, akinek írói kalibere megközelíti Solochovét.

Solochov, aki többek között „rühös birkáknak” aposztrofálta a két bebörtönzött író, azt mondta, hogy, ha katonák lettek volna, a hadsereg hazaárulásért állította volna őket bíróság elé. Ha a huszas években éltek volna, nem részesültek volna abban az igazságszolgáltatásban, amit a mi korunkban kaptak. Akkoriban — mondotta — a büntető kodexet a forradalmi igazságérzet irányította és „azért ezekre a renegátokra mért büntetés is egészen más lett volna”.

Beér-sévai hírek

19 millió font az új költségvetés

A városi tanács legutóbbi ülésén jóváhagyták az 1966-1967-es költségvetési tervezetet, amely 18 millió 984 ezer font kiadást irányoz elő az új évre. A költségvetés, hasonlóan a tavalyihoz, kiegyensúlyozatlan: három és félmillió várható deficitet mutat ki. Ennek ellenére, a tanács, a koalíció szavazataival elfogadta a költségvetést. Egyedül a Chérut tanácsosa szavazott ellene, míg az „Achvá” és az Agudát Jiszráel tanácsosai tartózkodtak a szótól.

Az új büdzsé, — amely közel négymillió fonttal magasabb a tavalyinál — kiemelkedő tétele a közoktatás céljaira előirányzott 8 millió font, vagyis az összköltségvetés 42 százaléka. A közszolgáltatásokra (vizhálózat, utak, közvilágítás, csatornázás) 4 millió 200 ezer fontot fordítanak.

A vízmeleg fejlesztésére, az új vágóhid felépítésére, hárommillió fontot számít a város költeni. Kulturális célokra egymillió fontot, a szociális hivatal részére másfélmilliót, vallási szükségletekre 200 ezer fontot irányoztak elő. Administratív kiadásokra és az alkalmazottak fizetésére a költségvetés öt százalékát fordítja.

Elijáhu Navi polgármester, a költségvetési tervezet feletti vitát bezáró expozéjában kihangsúlyozta, hogy a három és félmillió hiány a mérsékelt adóemelés követelménye: csak 35 százalé-

kal emelték a városi adókat, a tervezett 60-70 százalékos drágulás helyett. A deficit eltüntetésére feltétlenül szükséges az, hogy az állam fokozottabb mértékben növelje anyagi hozzájárulását a város költségvetéséhez.

A polgármester közölte még, hogy a lakásügyi minisztériumnak az építkezéseket korlátozó irányzata nem érinti Beér Sévát: nem várható csökkenés a sikunok és a közintézmények építési terveiben. A takarékoság jegyében kidolgozott költségvetési keretek ellenére, a város végrehajtja a már korábban betervezett fejlesztési munkálatokat és építkezéseket. Felépítik a Himmelfarb középiskolát, a Málbén segítőszékvél az aggokházát, a mérnökök otthonát és folytatják az iskolák kibővítését is.

A város fokozottabb súlyt fektet a jövőben a szanitaris ellenőrzésre is: növelik a városi ellenőrkö számát, akik nagyobb szigorral foglalkoznak a piacokon, az egészségügyi szabályokat megszegő árusok ellen. A köztisztasági hivatal rövidesen új gépi felszerelést állít be az utcák seprésére és tisztasági akciót indítanak a lakosság körében és az iskolákban, a lakónegyedek tisztántartására.

A polgármester expozéja végén újabb megerősítette a már korábbi kijelentését, hogy még ebben az évben megkezdik a Chacérim-má-árára felszámolását.

Tizenöt év múlva 36 ezer autó ...

A város vezetősége dicsőretre méltó előrelátással tett tanúságot, amikor egy fél-évtel ezelőtt megbizta a Collin és Záhavi mérnöki irodát a feladattal, a jelenlegi statisztikai adatok alapján, számba véve a város termeléses szaporulatát, állapítsák meg azt, hogy 15-20 év múlva milyen lesz Beér-Séva közlekedési arculata? Milyen forgalmi problémák kell ellőre számolniuk? Ez annál is figyelemreméltóbb kezdeményezés volt, mivel nagyvárosaink csak akkor kerik a közlekedési szakértők segítségét, amikor már késő: amikor a nagyméretű autóforgalom már megbénítja a forgalmat, a város életét.

A lefolytatott kutatómunka eredményeiből kiderül az, hogy 1980-ban teljes közlekedési csőd fenyegeti a várost — abban az esetben, ha az elkövetkező évek alatt nem fektetnek le új főutakat és nem nyitnak új közlekedési útvonalakat.

A mérnöki iroda jelentése megállapítja, hogy 1961-ben, amikor 46 ezer lakosa volt a városnak, csak 900 jármű futott utcain. Három év múlva már 62 ezer lakosa volt, de ugyanakkor motoros járműnek száma meghaladta a háromezretet. Vagyis három év alatt a lakosság létszáma 50 százalékkal, de az autók száma 300 százalékkal emelkedett.

A statisztikai adatok alapján, figyelembe véve a lakosság motorizációra törekvő

tendenciáját, kiszámították, hogy — a város normális fejlődési folyamata esetén — 15 év múlva 36.000 jármű lesz Beér Séván. Ezzel szemben a jelenlegi főútvonalak csak legfeljebb napi 24 ezer autó közlekedését teszik lehetővé és így súlyos forgalmi zavarokra van kilátás.

A mérnöki iroda tervekét is kidolgozott a várható közlekedési anomáliák elkerülésére: további két sugárutat és négy főútvonalat építeni az óváros, illetve a lakónegyedek között, kiszélesíteni a jelenlegi főutakat és kettős útpályává átképezni azokat, valamint számos utcában bevezetni az egyirányú közlekedést. A fontosabb útálgázásoknál — 11 gócponton — aluljárók, illetve hidak építésével kell kiküszöbölni a keresztelő forgalmat és gondoskodni alternatív, úgynevezett terelő útvonalokról is.

A mai közlekedési helyzet kiértékelésénél a jelentés le- szögezi azt, hogy már jelenleg is hiány mutatkozik az óvárosban parkolóhelyekben és számolni kell azzal, hogy ez a helyzet egy-két éven belül, csak súlyosbodni fog. Felütnő a jelentésnek az a megállapítása is, hogy a város területén még egyetlen egy közlekedési jelzőlámpát nem szereltek fel. Ezek hiányában hat fontos útkereszteződésnél a csúcsforgalmak órákban, nagyszámú autót torlódik össze és közlekedési „dugók” akadályozzák a forgalom lebonyolódását. (b. gy.)

Egymás között ...

- MAGYAR-ZSIDÓ KURIR -

Katz Illés szlovákiai főrabbit 50-ik születésnapja alkalmából meleg ünneplésben részesítették Pozsonyban és az egész világról elárasztották szerencsekivá- totokkal. Katz főrabbi két évvel ezelőtt Izraelben járt hivatalos vendégként.

A Hisztádrut központi vezetősége a pozsonyi származása Chana Zemer (Sommer) nevezte ki a „Dávár” helyettes főszerkesztőjévé. Chana Zemer hosszú éveken át tudósította a Hisztádrut hivatalos lapját, a Dávárt az Egyesült Államokból, majd a nagy napilap politikai hírmagyarázója lett.

Feig Antal a Bécsben élő köztisztviselőben álló textilnagyparas és hitvese Friei, a pézszáchi ünnepek alkalmából, itt élő népes családjuk látogatására az országba érkeztek.

Nagy sikerrel lépett fel Rechovoton Peér Emmy énekesnő, Leichter Eli komikus és a Vaszkia házaspár. A háromórás sikeres műsort Drory Dávid vezette be.

Franciászok egyik legnagyobb hetilapja, a több, mint egymillió példányban megjelenő „Tele 7 Jours” kétféle nyelvű kiadványát a híres szilágysomlyói származású producerről, aki egyébként új filmjét készíti elő Lana Turner főszereplésével.

A szabadkai származású, ma Londonban élő A czéli György, világhírű képrestatőr értesítést küldött Izraelben élő rokonainak arról, hogy rövidesen az országba látogat.

A Londonban megjelenő Híradó megemlékezik arról, hogy Mikes György, a világ híru magyar-zsidó író a londoni Friend's Houseban szüfolt teremben tartotta megemlékezését Ince Sándorról. Mikes György megemlékezésében, amelynek nagy részét Ince Sándor „Színházi Élet” című lapjának szentelte, elárulta, hogy egy ideig ő írta a „Maga csak tudja Intim Pista” c. rovatot. Ez akkor volt, amikor a rovat szerkesztője, Stella Adorján hosszú szabadbárga ment. „Ezt a rovatot rendes ember nem olvasta. En sem olvastam. Csak írtam” — mondotta Mikes.

A haifai virágkiállításon a II. és a III. díjat Stern Juda Szde Warburg-i kertész nyerte szegfűvel.

Sikerült országnező kirándulást rendezett szerdán, az első felülnnepen a HOH tel- avivi szervezte a Nyugat-Gálilba. Az ötven főnyú társaság a többi között Chánitá, Ros Hánikrá, Achziv és Akkó nevezetességeit tekintette meg. Az idegenvezető tisztét Chum Jicchák látta el.

Harmadszor érkezett rokon- és baráti látogatásra Izraelbe Stern Ernő, az egykori orosházi zsidó közelet aktív tagja. Ezúttal felesége társaságában jött.

A Kol Jiszráél zenekarával, az izraeli rádióban szolistaaként szerepelt Hammer Mose, a magyarszármazású fiatal hegedűművész, Fehér Iona, a telavivi Zeneakadémia tanáranak tanítványa. A hozzáértők szerint a 20 éves Hammer Mose játéka- vával beigazolta, hogy az izraeli zenélet egyik kiemelkedő személyisége lett és hegedűseink élvonalába került.

Zürichből rokon- látogatásra és országnezésre érkezett Izkovits Alfréd és felesége, Szerén. Izkovits a magyarországi ortodoxiában fontos szerepet töltött be, a békéscsabai hitközségnek volt hosszú zsidó országos szervezetben töltött be vezető szerepet. A második világháború után Svájcban telepedett le, ahol régi szakmáját, az autókerekeskedést folytatja.

A Magyar Zsidók Világszövetsége amerikai tagozata április 3-ikán, vasárnap tartotta taggyűlését a new-yorki „Delmonico” hotel dísztermében. A taggyűlés napirendi pontjai során dr. Kardos László, szervezőbizottsági elnök tartott bevezetőt, megnyitót Nánási Miklós elnök mondott, a női csoport üdvözlését pedig Speed Ibolya tolmácsolta. A Világszövetség öt éves működéséről dr. Farkas Ervin főtitkár számolt be, a központi üdvözlét dr. Görög Frigyes tolmácsolta, a kulturális feladatokról dr. Braham L. Randolph adott tájékoztatást, a német kártérítési ügyről dr. Freeman Andrew beszélt és Sunshine Oszkár, az igazgatóság elnöke alapszabálymódosítási javaslatát smertette.

A budapesti származású Weisz Marianne zenetanár- nő énekkara, a hétfőn és kedden megartott jeruzsálemi énekkari versenyen kiváló eredménnyel szerepelt. Ennek alapján a közoktatásügyi minisztérium öt küldi ki két évi ösztöndíjjal a bostoni zenei kollegiumba.

Dr. Pinchász Arci, a Bár Ilán egyetem tanára a közelmúltban „A demokrácia kezdete az ókori Keleten” címmel tartott nagy tudásal felépített előadást Tel-Avivban, az Amerikai Cionisták Házában. Az előadót melegen ünnepelték és több kérdés hangzott el.

A bné-bráki Chug Chátám Szofer templomában péntek este a kábálát sábat ima keretében tartották meg az új frigyszekrény ünnepélyes felavatását. A bné-bráki templom új frigyszekrénye a budapesti Kazinczy utcai ortodox nagytemplom áron kődesének a másáára készült.

Az ünnep alkalmából a Chug Joeé Hungária jeruzsálemi csoportja többszáz új élelnek és arra rászorulóknak osztott ki pézszáchi bor, pázka- és élelmiszercsomagot. A nagyszabású akció a jeruzsálemi magyar jlsuv önfeláldozó hozzájárulásával vált lehetővé.

A nagyváradi származású Einhorn Béla, aki évek óta New-Yorkban él, az ünnep

* SZINK

HETI!

JUDITH

Megartották a című Paramount töbémutaójtát. A érthetően nagy adés, a sajtó anny hosszú hónapokon keresztül a közönségátak meneter cikk jelent meg világsztárokról, Sophia Lorenról. Sophia Loren oly színte visszautas- kedett és annyil arab bojkottól, h elemibb udvarias- lyokat is áthá- vendgülő látó or- annak mozilátog- ságával szemben.

Ez a film egy venyészetten és forgatókönyvből Mindent süríten a filmkészítő a címje szerint e a nézősereget ér- cept: Izrael ne- nek drámai elő- legális hajó érke- gol gyarmatosít- gének kijátszás- nek egyenkedő, nek elablása a felszabadító- cal, stb. Késés- a világot érdek- események. Az- tatlan, hogy a- sikere sokkal- ez érdeklődés- A Paramount- érette, hogy e- sikerrel tevés- Csakhogy míg- nek rendelkez- Leon Urís „E- könyvének dús- dig a Judith- Daniel Mannak- minősíthetetlen- ve volt, illetve- csak akkor, a- változtatott elu- dig újabbat és- delt meg a ki- mesteremberekt- Idő: a zsidó- születése előtti- önállóság kezd- Judith egy lá- do nő, akit- Schiller náci- sziválgal, Karllal- fialgaltatott a- nak. Judith át- borzalmaít, át- chaut, s csak- benne, hogy t- galád férjén, a- a Hagáná titi- biztosan tudja- az araboknak- páncélos eröket- Hagáná szeret- lanná tenni a- nős, náci tá- nem ismeri sz- és ezért illegá- pézsi egy lá- volt feleségét,- díthot, hogy i- a táborokot- szédos ország- ni. Judith me- lönös nő, nem- szülőben lévő- közömbös a ki- feláldozó har-

CSARDASKIRALYNO

Kálmán Imre 3 felvonásos operettje * A párisi "Chatelet" színház baletálja és kosztümjei. Főszerepben: Uli Schocken.

Péntek, ápr. 8., HAIFA „Orah” 8.30

Szombat, ápr. 9. JERUZSALEM „Binjáné Háumá” 8.30

Vasárnap, ápr. 10. CHEDERA „Chof” 8.30

Szerda, ápr. 13., PETACH-TIKVA „Héjchál” 8.30

Hétfő, ápr. 11., TEL-AVIV „Ohel-Sém” 6.45—9.15

Csüt. ápr. 14., RECHOVOT „Bét-Háám” 8.30

HETI FILMLEVÉL

JUDITH - Ron mozi (Jeruzsálem)

Megtartották a „Judith” című Paramount film sajtótöbéműtőjét. A film iránt érthetően nagy az érdeklődés, a sajtó annak idején hosszú hónapokon át tárgyalta a közönséget a forgatások menetéről és sok cikk jelent meg az ittlévő világsztárokról, elsősorban a Sophia Lorenról. (Kár, hogy Sophia Loren olyan ridegen, szinte visszautasítón viselkedett és annyira félt az arab bojkottól, hogy a leg-kelemből teraszán szabályokat is áthágta az öt vendéggel látó országgal és annak mozilátogató lakosságával szemben.)

Ez a film egy silány, hevenyészetten összezsakabált forgatókönyvből készült. Mindent sűrűn akartak, ami a filmkészítők koncepciója szerint e témakörben a nézősereget érdekelteti. A recept: Izrael megszületésének drámai előzményei, illegális hajó érkezése, az angol gyarmatosítók éberségének kijátszása, araboknál tevékenykedő, náci tábornok elrablása, kibucsi élet, a felszabadító háború harcainak, stb. Kétségtelen, hogy a világot érdeklik ezek az események. Az is tagadhatatlan, hogy az „Exodus” sikere sokkal járul hozzá az érdeklődés felkeltéséhez. A Paramount pedig úgy érezték, hogy e témakörben sikerrel tevékenykedhetik. Csak hogy míg Premingernek rendelkezésére állott Leon Uris „Exodus” című könyvének dús anyaga, addig a Judith rendezőjének, Daniel Mannnak csak egy minősíthetetlen forgatókönyve volt, illetve az is már csak akkor, amikor több változatot elutasított s mind újabbat és újabbat rendelt meg a kiégett „cinikus mesteremberektől.”

Idő: a zsidó állam megszületése előtti hetek és az önállóság kezdete.

Judith egy látványos zsidó nő, akit férje Gustav Schiller náci tábornok kísértésével, Karillal együtt kiszolgáltatta a hatóságoknak. Judith átélte a háború borzalmaival, átvészelte Dachaut, s csak egy vágy ég benne, hogy bosszút álljon galád férjén, akitől viszont a Hagáná titkos szolgálata biztosan tudja, hogy él és az araboknál dolgozik, a páncélos erőket instruálja. A Hagáná szeretné ártalmatlanná tenni a háborús bűnös, náci tábornokot, de nem ismeri személyleírását, és ezért illegálisan becsmérelni egy ládában annak volt feleségét, a zsidó Judithot, hogy majd az segít a tábornokot egyik szomszédos országban felismerni. Judith megérkezik, különös nő, nem érdekli a kétszülöbön lévő zsidó ország, közömbös a kibucnyitok önálló harcát iránt, vi-

ZENEÉLET

FILHAMONIKUS ZENEKAR

— A 8-ik bérelti sorozat —

Bartók „Zene hurok és ütőhangszerekre és celestára” című, nagyszerű kompozícióját, melyet 1936-ban Paul Sacher baseli kamarazene-kara számára írt, legutóbb Solti György kitűnő előadásában hallhattuk zenekarunktól. A zenekar maga vágyódott ismét hallani, s jóhiszeműen Serge Baudot kérte fel vezénylésére. Ami nem bizonyult szerencsés vállalkozásnak, mert az ambiciózus karmesternek erejét jóval felülmúlta.

Bartók legtöbb művéhez nem elég jól uralni a zenekart (bár ez esetben még ez sem állott fenn!), hanem ismerni, érezni kell azt a légkört is, melyben az illető mű megszületett. De mindenekelőtt óriási belső koncentrációt feltételez Bartók „Zene”-jének interpretációját, azt a rendkívül logikus kifejezőkészséget, mellyel ez a mű meg van írva.

Az első „Andante” tétel lassan kibontakozó fuga, amelyben hat és fél percen át marad a téma ugyanolyan fokozatban, míg aztán erős fokozással egy szenvedélyes fordulatot nem nyer. Milyen megrendítő rezignáció, szomorúság, életfájdalom árad ebből a zenéből!

A zenekar összetétele mutatja, hogy szerzője merőben új kifejezési lehetőségeket keresett: kettősített vonószenekar, mely a szinpad két szélén van felállítva, hárfá, zongora, celesta, ütődobok és xilofon. Némelyikük helyenként különleges módon szólal meg, páratlanul bizarr és izgalmas hanghatásokat érve el.

A fuga-téma végigvonul mind a négy tételen: gyakovri módszerre az Bartóknek, szorosabb egységbe foglalni az egész művet. Egy magávalragadó allegro után az adagio-tétel az „Ejszaka zenéjé”-nek misztikumával tárgyalja a természet rejtelmeit. A hegedű-tremolók, az ütődob-gliszandók, a xilofon sejtelmesen megismétlődő F-hangjai, hárfá-argpegiókkal összeforrvan az éjszaka tüneményes varázsát idézik. Bolgár ritmussal, de erősen magyaros akcentussal és tematikával szólal meg a záró allegro, elemi erőket szabadítva fel fékezett lendülettel.

Bartók itt a 20-ik század modern zenéjének számos irányzatát olvasztja be, köztük Schönberg 12 fokú skáláját is, de jellemző módon mindezek az idegenből átvett eszközök maradéktalanul beolvadnak roppantul egyéni nyelvezetbe. Kiszzevicki Bartók „Concerto”-ját zenekarra tartotta a 20-ik század legjelentékenyebb zeneművének, míg Paul Sacher, a nagy bázeli karmester-mecénás, nem egészen indokolatlanul, a „Zene”-t.

Kár, hogy a meghatóan igyekvő Baudot kezében annyira elmosódtak az élesen elhatárolt kontrasztok, főképpen a finálé „lassú” és „gyors” táncjellegének szembeállításában ebben a magyaros csárdás-reminiscenciában.

Vendég-karmesterünk valóságos konfekcióból nyújtotta aztán Schumann fiatalos romantikával, csapongó

A kiváló orosz vendéghegedűs, Valerij Klimov ráadás-ként Isáje 1-1-án, de elviselhetetlenül üres szólószónátját játszotta ragyogó technikával.

ÉVFORDULÓK

Zenebarátok nagy előszertettel emlékeznek meg híres komponisták, előadóművészek, vagy nevezetes bemutatók vissza-visszatérő évfordulójáról. A pécsi csókentett koncert-üzem módot nyújt nekem is rá, hogy az olvasóknak egy néhány ilyen évfordulót idézzek emlékeztülükbe.

10 éve, hogy Erich Kleiber, karmester és Walter Gieseking, zongoraművész meghalt.

15 évvel ezelőtt hunyt el Arnold Schönberg, a modern zene egyik legnagyobb úttörője; Szergej Kuszevickij, a feledhetetlen karmester és az új zene lelkes terjesztője; Fritz Busch hegedűművész, aki keresztény létére elhagyta a náciakat és soha nem tért vissza német hazájába; Artur Schnabel zongoraművész és Hugo Leichtentritt, kiváló zeneesztéta.

20 éve Leo Slezák operatőr és ragyogó tollú író hagyott el bennünket; 25 évvel ezelőtt pedig Ignác Paderewski, aki a koncert-zongorát a lengyel állam elnöki tisztjével cserélte fel.

Hogy születésekről is beszámoljak: 40 éve, hogy Bartók „Csodálatos mandarin”-ját Szentkari Jenő nyotányok közben Kölnben bemutatta, s annak folytatásának előadásait az akkori polgármester, Conrad Adenauer filálmáster mondta le; Kálmán Imre „Cirkuszherceg”

jének bemutatóját 1926 március 26-án tartották Bécsben. Fél évszázaddal ezelőtt született Jehudi Menuhin (április 24-én, New Yorkban), — míg a veszteséglistán Max Roger zeneszerző és Hans Richter, korának egyik legkiválóbb karmestere található.

60 évvel ezelőtt született Dimitrij Sosztakovics, a jelenleg élő legkiválóbb orosz zeneszerző, míg Jasi Heifetz ebben az évben (február 2-án) töltötte be 65-ik életévét.

70 éves Jaromir Weinberger, „Svanda, a dudás” szerzője, ugyanúgy Rudolf Kollisch, a róla elnevezett híres vonóségyes primhegedűse, valamint Serge Jaroff, a Don Kozák-kórus alapító karnagya. — Bruckner Antal 70 éve halt meg, ugyanígy Schumann Klára zongoraművész, a nagy zeneszerző hitvese.

Szentkari Jenő karmester április 9-én ünnepli 75-ik születésnapját, míg egykori honfitársa, a szintén budapesti születésű Ivogün Maria, egykor híres Mozart-énekesnő, november havában.

Rubinstein Artur január 28-án töltötte be 80-ik életévét, melyet nekünk különös okunk lett volna kellőképp megünnepelni — és 100 évvel ezelőtt született Franciaországban Romain Rolland, író-zeneesztéta.

Folytathatnám az érdekes naptárt, ha helyem volna rá... Befejezésül még Rossini „Sevillai borbély”-ának 150-ik évfordulójáról emlékezzünk meg, mely, sikertelen zeneszerzők vizsgálatára, tudvalevően csúfosan megbukott...

Pataki László

Fellépni, vagy nem fellépni

Vladimir Horowitz dilemmája

Fellépni vagy nem fellépni — ez a kérdés most Vladimir Horowitznál, akinek szándékai szinte naponta változnak. Pro és kontra. Két vasárnapi hangversenyre van opciója a Carnegie Hallban és néhány napon belül kell döntenie, hogy igénybe veszi-e mindkettőt, az egyiket, vagy egyiket sem. A sajtónak adott nyilatkozatában, először megtagyálja a világpolitikai eseményeket, majd elmondja véleményét a művészművészetéről.

FELELŐSÉGERZET MŰVESZETÉVEL SZEMBEN

Mielőtt még az ember meggyőződhetné, hogy 12 évi távollét után tavalyi megjelenése a hangversenydobogón bizonyította, hogy a zenevilágban egyedülálló, uralkodó zongoristája, mint ha hangosan gondolkodna, így folytatja:

— Akkor viszont nincsen szükségem újra a nagy igazalomra és feszültségre... Volt belőle elegendő egy életen át. Mit érhetek el vele? Pénzt? Akkor játszhatok valamely kisvárosban Amerika közepén, keresnek néhány ezer dollárt és nem kellene szembenézniem azzal a feszült, lázas légtérrel, mely egy new-yorki hangversenyre jár.

Érvelése ekkor erősen az új felépés ellen szól. Egy kényelmes karosszékben ülve, a művész előrehajol és kétségbeesett arkifejezéssel mondja:

— Néha leülök a zongora mellé és az egész egy nagy mondom, semmit nem hallok.

Aztán hirtelen átcsap a másik végletre s lelkes mo-sollyal folytatja

— Néhány órával később ismét játszani kezdek, és nagyszerűen megy a dolog. Mindig egy lelkes, meretős művész benyomását kelti, egy utólrhetetlen felelő-ségérzettel művészetet iránt, akit állandóan foglalkoztat a zenével és közönségével szembeni kötelessége. Néha

hogy tavaly novemberben egy kitűzött hangversenyt váratlanul lemondott. Annak a hangversenyének főpróbája akkor volt, amikor New York fénye kialudtak és Horowitz sötét tereben zseblámpák fénye mellett fejezte be műsorát.

MAGAS BEVÉTELEK

Ó ugyan erősen hangoztatja, hogy nem a hirtelen elsötétülés okozta lemondását. Napokkal az elsötétülés után a város és a világyanyművek beismerték, hogy bizonyos körülmények össze-játszása folytán ismét be-következhet egy váratlan áramszünet. Ez okozta Horowitz elhatározását. Egy művész, aki 12 évig tudott vární fellépések között, az várhat még néhány hónapig, amíg elég megnyugtatónak találja a város világiatási helyzetét.

Az 1965 májusi fellépés bevételei nagyon biztatóak voltak. A hangversenyről készült lemezből nagyszerű üzletnek bizonyult, és edig 100.000 darabot adtak el belőle. Ennek alapján, szerény számítás szerint is, egyetlen hangverseny a lemezalbummal együtt, legalább 100.000 dollárt jövedelmezett Horowitznak. Ez még akkor is szép bevétel, ha az ember számításba veszi, hogy ilyen összegeket manapság divatos énekesek vágnak zsebre, és nem a világ legnagyobb elő művészei.

Vajon fellép-e áprilisban vagy májusban? Lehet találgatni, mindkét tippnek egyenlő esélye van, mert még maga a művész is találgat. Ha nem, akkor New York zeneszerető közönségének és a világ zenebarátainak nagy vesztesége lesz.

Reméljük, hogy a döntés reggelén nem ürességérzessel, hanem teli lelkesedéssel érkezik majd. Mert bármit is gondol, akárhogyan is érez Vladimir Horowitz, zenéje és játéka mindig a legmagasabb művészi szinten lesz és ő maga korunk legnagyobb zongoristája marad. Arkenazi Ervin

gátásra az...
A pécsi...
alkalmával...
afrikári új...
imádkozott...
jával elra-
it.
őzponti ve-
lyi szármá-
sára (Som-
a „Dávár”
szótjévé...
összű éve-
ta a Hisz-
lapját, a
ésült Alla-
nagy napi-
magyarazó-
Bécsben élő
álló textil-
vese Frici,
pek alkal-
pes család-
az ország-
lépett fel
er Emmy
er éli ko-
rika ház-
sás sikeres
avid vezet-
egyik leg-
a, a több,
példányban
7 Jours”
pesz ripor-
szternákról,
mlyői szá-
rról, aki
njét készíti
főszereplő-
származásu,
Élő A z e l
képzet-
különböző Iz-
nainak ar-
sen az or-
megjelenő
kezik arról,
gy, a világ
író a lon-
seban zsu-
totta me-
ze Sándor-
nyek megemlé-
nek nagy
dor „Zsin-
a lapjának
ta, hogy
a „Maga
a Pista” c.
or volt, a-
zkeresztje,
összű szá-
„Ezt a ro-
er nem ol-
olvastam.
mondotta
állításon a
Stern Juda
értész nyer-
néző kirán-
szerdán, az
a HOH tel-
a Nyugat-
főnyí tár-
zött Cháni-
Achziv és
egét tekin-
degenvezető
chák látta
rkezett ro-
látogatásra
nő, az egy-
idő közélet
tal felesége
91 - T. A.
9.30
tt szines,
tt filmen
RASZ
IEDMAN
re élete)
ERNER

UDVARIASSÁG

— Igazán nem nézel ki kövérnek.

TALALÓS KÉRDÉSEK

— Mi a legjobb a kór-
házban?
(Amikor elhagyhat-
juk)
*
— Mi az: fekete, vörös,
zöld?
(Néger görögdi-
nyét eszik a fűben)
*
— Miért vörösek a dísz-
halak?
(Mert olyan sokat
voltak a vízben,
hogy megrozsdásod-
tak)
*
— Hány foga van az
embernek?
(Amennyit még nem
húzott ki az orvos)

SZEGÉNY CSALAD

Kérdik egy kislányt, hogy
hányan vannak otthon:
— Tizennégy testvérem van
— feleli.
— Tizennégy! Hüha! Az
nem csekélység. Sok pénz
kell ahhoz.
— Nem, — feleli a kis-
lány, — nem kerül sokba, Mi
nem vesszük a gyerekeket,
hanem magunk neveljük.

MEGLEPETÉS

Dani mondja anyjának:
— Szeretnék egy kistest-
vért.
— Lehet róla beszélni —
feleli az anya — de várni
kell, amíg apuka hazajön
Amerikából.
— Ne várj. Legyen neki
egy meglepetés.

NEHÉZ HELYZET

— Mi a foglalkozása?
— Oroszlánvadász.
— Hol?
— Givátáimban.
— De ott nincsenek orosz-
lánok.
— Azért vagyok munka-
nélküli.

DEFINÍCIÓK

Kezdő orvos: Aki még nem elég határozott a téves
diagnózisában.
*
Vénkisasszony: Akinek nem sikerült egyetlen férfi
életét sem tönkretenni.
*
Születésnap: Magunknak bánat, másnak kiadás.
*
Főnök: Aki a hónap egyetlen napján fizet és azért
harminc napon át bosszút áll.

ELSŐ SEGÉLY

Goldbergerné elsősegély-
kursuson vesz részt. Kérdi
tőle az oktató, hogy mit ten-
ne, ha a gyermeke lenyelne a
lakáskulcsot. Habozás nélkül
feleli:
— Bemásznék az ablakon.

AMERIKAI PARBESZÉD

Két zsidó találkozik Brook-
lynban. Régióta nem látták
egymást. Kérdi az egyik:
— Hogy megy sorod?
— Köszönöm szépen. A fő
az egészség.
— Ajaj — legyint a má-
sik. — Hát semmi sem sike-
rült?

MODELL

A modell jelentkezik mun-
kára a festőművésznél.
— Ült már más művész-
nek is?
— Hogyne.
— Mikor?
— Rólam festette Szim-
choni a híres képét a Kleo-
patra és a kigyót.
— Igen? És ki ült modellt
a Kleopatrához?

A TÖRTÉNESEK
SORRENDJÉBEN

Az utcán temetési menet
vonul végig. Krausz látja,
hogy a halottas kocsit után
letörtén ballag Schlesinger.
Odamegy hozzá, megkérdezi,
hogy kit temetnek?
— A szegény feleségemet,
— válaszolja Schlesinger.
— De hiszen ő már régen
meghalt.
— Igen, csak hogy másod-
szor is megnősültem.
Ezt nem is tudtam. Hát
akkor fogadjátok részvéte-
met. Illetve előbb gratulálom kel-
lene...

UDVARIASSÁG

— Maga mindennap szebb
lesz, asszonyom.
— Maga hízelgő.
— Becsületemre.
— Túloz.
— Hát akkor minden más-
nap...

SZERELEM, HAZASSÁG

— Olyan szerelmes vagyok,
hogy megbolondulok.
— Vagy megnősülsz.
— Hát nem mindegy.

Szöveg nélkül.

TABLA AZ
ADÓHIVATALBAN

„Lehet, hogy ön nem tud
anyagil helyzetének megjavu-
lásáról, de az adóhivatal tud
róla.”

TABLA
A RENDŐRSÉG ELŐTT

„Parkolás csak autótólva-
joknak.”

TABLA A LOMESZÁRSZÉK
KIRAKATÁBAN

„Ha elvesztette pénztét a
lőversenyen, bosszulja meg
magát és egyen lőhúst!”

MEGFELELT

Gyermekek gyűjtenek az
utcán a Keren Kájjetnek.
Kérdi az öregúr, akinek a
mellére tűzik a Keren Kájje-
met papírjelvényét, hogy ki-
nek gyűjtenek?
— A Keren Kájjetnek,
— hangzik a válasz.
— Aztán minek kell a Ke-
ren Kájjetnek pénz?
— Hogy földet vásároljon
rajta.
— Földet? Honnan? Hi-
szen minden föld az övé az
országban.
A gyermek kivágja magát:
— Vesz külföldről.

VALÁS KÜLÖNÖS MODRA

— Válok a feleségemtől —
újságolja Schwarz a barátjának.
— Eppen ideje.
— Nekem mondd?
— Beadtad már a válópert
a rabbinátusra?
— Mitféle rabbinátusra?
Nem oda tartozik a dolog.
— Hát hová?
— Az állatvédő ligához.

MÁR SEJT VALAMIT

Az ötéves kisfiú hazajön az
óvodából, ahol első napját
nem elég kellemesen töltötte.
Kérdi az anyját:
— Meddig kell nekem még
odajárni?

Az anya így beszél hozzá:
— Egy évig jársz az óvo-
dába, utána iskolába kell jár-
nod, elvégzel nyolc osztályt,
azután még négyet, utána
pedig dolgozni fogsz, mint
apád és anyád.

A gyerek elkeseredetten fe-
leli:
— Jól be vagyok én csap-
va.

SZÍNÉSZNŐ

— Malvin néni, te színész-
nő vagy? — kérdi a kisfiú a
nagyanyját.
— Nem vagyok színésznő.
— Hát akkor a papa miért
mondotta rólad, hogy ha ide-
jössz hozzánk, akkor nagy
színházat rendezel?

KINOS HELYZET

A jampecot borotválják és
közben a szép manikűrös
a körmeit ápolja. Megkérdezi
a manikűrösöt:
— Nem volna kedve velem
vacsorázni?

A nő zavartan feleli:
— De kérem, férjes asz-
zony vagyok.

— Nem tesz semmit, —
feleli könnyedén az ifjú, —
kérdjeze meg a férjétől, hát-
ha elengedi.
— Kérdezz meg maga, —
mondja a manikűrös.
— En nem ismerem.
— Dehogy nem. Most bo-
rotválja a nyakát...

BITNIK LIDERCEK

Bitnik beszélgetnek:
— Szörnyű álmom volt.
— Mit álmodtál?
— Azt álmodtam, hogy
egy nagy vállalat irodájában
ülök, kitűnő állásom van,
tisztelttel beszélnek velem,
eelsején egy halom pénzt kap-
ok, reggelenként pedig meg-
mosakodom.
— Ez az egész?
— Ez.
— Hát ez semmi. En egy-
szer azt álmodtam, hogy
meg is borotválkoztam és ha-
jat is vágattam.

AZ ESTÉLY

Két bankfiú beszélget:
— Milyen volt Grünéknél
az estély?
— Szörnyű.
— Hogy lehetett szörnyű?
Grünék remek házigazdák...
— Igen, de az ültetési rend
volt szörnyű. Képzeld el, az
egyik oldalamon egy ragyo-
gó kis nő ült, a másikon pe-
dig az igazgató felesége...

EGY NAIV LEÁNYZÓ

— Ha bármilyen problémája van, feljöhetsz a legény-
lakásomra.
— A gépet hoztam magammal!

Képeslap

Az Egyesült Államok
Minnesota államában tör-
vényt hoztak, mely szerint
bűncselekménynek számít a
mogságban lévő gépkocsi
első ülésén mindennemű
enyelgés. Tilos továbbá me-
net közben udvarolni, ked-
veskedni az utitársnak és
egymást simogatni.
Ezek az előírások nem
vonatkoznak az 56-ik élet-
évüket betöltött személyek-
re, akik kedvük szerint
enyeleghetnek, simogathat-
ják egymást és minden-
mást is csinálhatnak moz-
gásban lévő gépkocsi, ami
nem ütözködik a közérkö-
rűsökhöz.

(Ladies' Home Journal)

William Dubay kaliforniai
plébános bérmozgalom indí-
tására hívta fel az ameri-
kai katolikus papokat. Azt
is javasolta, hogy érdekel-
megvédésére tömörüljön
szakszervezetbe, az 56 ezer
amerikai katolikus lelkész,
mert egységesen hatáto-
sabban tudnak lefolytatni
bértárgyalásaikat „közvet-
len munkaadójukkal”, a pü-
böksegekkel szemben.

A kaliforniai katolikus
egyházi hatóságok egyelőre
még nem reagáltak William
Dubay plébános kezdemé-
nyezésére, minden esetre,
első figyelmeztetéstként, ke-
vésb központi fekvésű pa-
róchiára helyezték át a sze-
rintük pogány-szocialista
eszméket hirdető plébánost.

(The New Yorker)

A Caritas, spanyolországi
katolikus jóléti szerv közö-
sége szociológiai vizsgálóda-
sainak eredményeit, melyből
kítűnik, hogy ötmillió spa-
nyol kalória-szegény étel-
kel táplálkozik, hárommillió
betegesen rosszul táplált és
hétmillió fogyaszt állati fe-
hérjékben krónikusan sze-
gény táplálékot.

(Oggi, Milánó)

Különös rekordot ért el
Sztánimir Petrovics misári
(Jugoszlávia) földműves, a-
ki harminckétszer nősült.
Legfiatalabb menyasszonya
16 éves volt, a legidősebb
28. Harmincharmadik házasa-
ságát 75 éves korában be-
következett halála akadá-
lyozta meg.

(Kvety, Praha)

A Zürichben megjelenő
Weltwoche egyik könyvkri-
tikájában többek között ezt
írja:

„Nem olyan könyv ez, a
melyet könnyedén félre-
tehetünk. Ezt a könyvet jó er-
ősen kell megragadni és tel-
jes erővel kell azt a sarok-
ba dobni.”

Apró bölcsességek

A legtöbb nő állatkedve-
lő; szeretik a macskát, a co-
bolyt, a kékrokkát és más
hasonlókat.
Az irigység igásló, mely
bort fuvaroz, de vizet kap-
tánni. (Szláv közmondás)
Van olyan férfi, aki olyan
gyakran kér kölcsön kisebb-
nagyobb összegeket, hogy
az ember szinte már úgy
érzi, mintha tagdíjat fizet-
ne neki.
A gyerekek a szüleiknek
sok hibát megbocsátanak,
de egyetlen hazugságot sem.
Minden ember bőre szí-
nes.
A jó férj türelmesen vár
óránok át, amíg a felesége
„két perc alatt” felöltözkö-
dik.

ZOMB
NAPTA

26. niszán 18.
26. niszán 8. pntel
26. niszán 19.
26. niszán 9. szom
26. niszán 10. ham
Sabát chol ham
Sir Hásirim - Er
szombatja
26. niszán 20.
26. niszán 10. vas
Erev chág.
26. niszán 21.
26. niszán 11. hét

GYERTYAGY

Jeruzsálem
Tel-Aviv
Haifa
Beer Séva
Ejlát
kimenetele:
Jeruzsálem
Tel-Aviv
Haifa
Beer Séva
Ejlát

HETI SZAK

Pészach utolsó
Mázkir

ÜGYELET
GYÓGYSZERT

TEL-AVIVB
Pntek: 17-től 2
Jani", Jehuda H
6885. Frenkel, Kin
tel: 223721. Kite
n 22. tel: 55566.
virol 147. tel: 4437
Szombat: 8-tól
Moskovitz, King
612650. Nordau,
3. tel: 242873. Ki
kon 22. Tel: 55566
ered 6 Jaffo, tel:
19-től 23 or
Blizsky, Dizengoff
6348. Hácáfon, J
akkabi 33. tel: 44
avid, Allenby 35.
riut, Hámered 6.
533.

Rámát-Ga
ntek: Alija, Biall
22340.
Szombat: Garmaza,
tel: 722237.

Rehovot
ntek-szombat: M
470. tel: 95-1310.

Rison Lec
ntek-szombat: Ká
Háam 21. tel: 94
3. tel: 242873. Ki
kon 22. Tel: 55566
ered 6 Jaffo, tel:
19-től 23 or
Blizsky, Dizengoff
6348. Hácáfon, J
akkabi 33. tel: 44
avid, Allenby 35.
riut, Hámered 6.
533.

ntek: Finkler, R
ba 12.
Szombat: Ráánáná
Rehovot Achuzá.
Szombat kimenetele
Brankier, Herzlia,
ehovszki 9.

Cholon
ntek: Senkin, Sz
Szombat: Merkáz,
mann.

Bat-Ján
ntek: Sulamit, D
Jám mozi mellett
Szombat: Vita, Sde
Rothschild sarok.
Natanjá
ntek-szombat: M
Beer-Sév
Szombat: Jona.
Chederá
ntek-szombat: B
mann 62.

ORVOSI SZO

Tel-Aviv
Dr. Eisen, Rech. S
5748. dr. Har-Ver
6. tel: 4428
avid, Rech. Bloch
dr. Szimon Saul,
Kájjet 43. tel:
riedler, Alexander
Hona 12. tel: 5707
fogol, Rech. Brodet
viv, tel: 44014.
gyebéket minden
enek szolgálatot.

ADÁS - V

FRIZSIDEREK.
TELEK és újak
tancia 8. évre.
Tel-Aviv, Hamelech
o. Fizyelem, F. U
arustása a gyári
vetténi a fogyas
úr. helyben. Tel-A
137 (9-1, 5-7).
PAROKA ELAI
urópai, vadonat n
61. gesztenye -
modern frizura.
1565 tel-avivi
öldberger Anca.
ürgős.
KITUNÓ ALL
szerszámgyeimeit
dom. Tel-Aviv,
sz. 1.
FOGASZATI UN
án gyártmány,
adó, Markovits,
ási 41.

MINDENKINEK...

Küldjön VAMMENTES IKKA CSOMAGOT

magyarországi rokonainak és barátainak
A pészáchra vállalt megrendeléseket már
április elsején kiosztották.
Május elején történő kiosztásra vesznek fel
rendeléseket a

MEGRENDELŐHELYEK:

JERUSALEM: Vajda Jolan (helyettese Boros Sándor) található a Sova kavéházban (télémelet), d. u. 5-7-ig. Hízdtrudt-utcai Hízdtrudt épületben.
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27., 1. emelet, d. e. 10-12 és délután 5-7 óra között. Telefon: 55052.
HAIFA: Léber elszertület, Nordan 21., délután 4-7 óraig.
Levelezést kizárólag: G. Kemény, Tel-Aviv Ben Jehuda 27., cunre kérünk.
IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség.

HABIMAH

Tel-Aviv, ápr. 8., péntek
d. e. 11-kor
OLIVER
Tel-Aviv, ápr. 9., szombat
OLIVER
A kisteremben
TALALKOZÁS A HATÁRON

Radio

PÉNTEK
6: Má tovú. 6:05: rövid hírek, 6:40: hanglemek, 6:57: műsor-
ismertetés, 7: hírek, 7:17: hanglemek, 7:45:
izraeli dalok, 8: rövid hírek,
lapszemle, 11:30: a vakációzó
gyerekek műsora, 12:15: dalok,
slágerek, 12:35: népszerű kon-
cert, 13:15: déli zene, 13:30. hí-
rek, 13:40: havá megvünk este,
14:04: rövid hírek, 15:16: sabbati
dalok, 15:30: szombat fogadása,
16: A fiatal halgatónak, 16:30:
„Páros meghívó”, 17: hírek, 17:05:
klasszikus zene kívánságversenye,
Beethoven: Kreutzer szonáta,
Beethoven: Szonáta No. 8. zongorára,
Borodin: vonósoké, kultúrától,
19: hírek, 19:20: Hová kirándul-
junk?, 19:25: Sabbat köszöntése,
19:45: „Egy csokorban”, 20:30:
hírek, 20:40: Binjamin Eliahu
kommentára, 20:45: operaszete-
tek, 21: „Atyámháza”, — 21:30:
Péntek esti koncert: Haydn:
Szimfónia No. 73. Sibellus he-
gedüversenye, Bartók: koncert
vonós-gyűjteményre és csembal-
óra, 23. hírek, műsorzárás.

Izraeli Opera

Szombat, április 9.,
ADRIANE LECOUVREUR

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MÜSORA

Előadások kezdete:
3:30 - 7:15 - 9:15
ALLENBY: Sylvia
ARMON DAVID: A rabszolga-
kereskedelem ma
BEN JEHUDA: Drága szív
CAFON: Viva Maria
CHEN: Telemark hősei
GAT: Paris titkai
GORDON: Bunny Lake eltűnt
ESZTER: Egyszer gyilkos, mindig
gyilkos
HOD: Mojse Ventilator
MAXIM: A vidám bolondok
MUGRABI: A zalogházas
ORHIE: Göttinger
ORION: Zatonyra futott
házaság
SZEROT: A vágy forgatja
a földet
ZAMIR: Még vasárnap sem
TCHÉLET: A madarasz
TEL-AVIV: Emberünk, Flint
YARON: Vakáció a hármben
BÁT-JAM
GREN: A fiatal kémnő
SAVYON: Az F. B. I. 117-es
ügynöke Braziliában
GIVATAJIM
HADAR: Börönd Kairoba
NOGA: Moll Flanders

A Hitachdut Oléj Hungaria közleményei

TEL-AVIV
Szenes Gizella, a magyarok
közönség kedvencének 30. éves
jubileuma alkalmából, április
19-án, hétfőn este nyegy 9 óra-
kor a HOH termében, Hájárkon
61. alatt bemutatásra kerül „A
Kikapós nagymama”, Szenes Gi-
zella és Molnár Pál fellépésével.
— Az est sikerét biztosítja
Heltai Jenő szellemessége. Tabi
László humorosa. — Bérczi György
aktuális tréfája: Hacek és Sa-
bor a Jeruzsálemi rendkívül ér-
deklődés miatt jegyét biztosít-
ja előre. Kapható a HOH irodá-
jában.
*
HAIFA IDŐSEBBER KLUBJA
Közöljük, hogy vasárnap, ápr-
ilis 10-én, nem tartunk össze-
gyűlést.
*
NAZARET-ILIT
Színifunk kultúrbirozsága fol-
tatja előadás-sorozatát és 1966
április 8-án, este 8 órakor, to-
vábbá 1966. április 9-én, d. u.
5 órakor a „WIZO” mozdomban
bemutatja a „LAZ” c. két órás
magyar filmet. Szereplők: Bes-
nyevy, Uray, Kiss Marjót és
Bára Margit. Számított helyek
jegyvétel: Rotim csemereg-
let és Fogel edényzetet. Költség-
hozzájárulás: 1 font.

TECHNION RESEARCH AND DEVELOPMENT FOUNDATION LTD.

SZÜKSÉGES
FIZIKUS vagy MÉRNÖK
AKI GYAKORLOTT KISERLETI GÉPEK
FEJLESZÉSEBEN. — BIOREOLÓGIAI
KISERLETEK KIVITELEZÉSEBEN. —
Készen állunk arra, hogy el-
adósítsuk a szükséges
A jánközias:
A diploma, gyakorlat és életrajz leírásával.
A Personal Technion Research and Development
Foundation Ltd., Technion City, Haifa No. 8/66.

A BNÉHERZL közleményei

Levelcim: P.O.B. 4472.
Jótekonycélú klubéletünknek
április 13-án, szerdán délután 5
órákor kezdjük Becél- u. 54 (Ibn
Gvirol sarok) alatt, a Bét dr.
Goldstein termében. Képvés tag-
társainkat, barátainkat — minél
ragyobb számban szeretettel el-
várjuk

MEGRENDELŐHELYEK:

JERUSALEM: Vajda Jolan (helyettese Boros Sándor) található a Sova kavéházban (télémelet), d. u. 5-7-ig. Hízdtrudt-utcai Hízdtrudt épületben.
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27., 1. emelet, d. e. 10-12 és délután 5-7 óra között. Telefon: 55052.
HAIFA: Léber elszertület, Nordan 21., délután 4-7 óraig.
Levelezést kizárólag: G. Kemény, Tel-Aviv Ben Jehuda 27., cunre kérünk.
IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség.

MEGRENDELŐHELYEK:

JERUSALEM: Vajda Jolan (helyettese Boros Sándor) található a Sova kavéházban (télémelet), d. u. 5-7-ig. Hízdtrudt-utcai Hízdtrudt épületben.
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27., 1. emelet, d. e. 10-12 és délután 5-7 óra között. Telefon: 55052.
HAIFA: Léber elszertület, Nordan 21., délután 4-7 óraig.
Levelezést kizárólag: G. Kemény, Tel-Aviv Ben Jehuda 27., cunre kérünk.
IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség.

MEGRENDELŐHELYEK:

JERUSALEM: Vajda Jolan (helyettese Boros Sándor) található a Sova kavéházban (télémelet), d. u. 5-7-ig. Hízdtrudt-utcai Hízdtrudt épületben.
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27., 1. emelet, d. e. 10-12 és délután 5-7 óra között. Telefon: 55052.
HAIFA: Léber elszertület, Nordan 21., délután 4-7 óraig.
Levelezést kizárólag: G. Kemény, Tel-Aviv Ben Jehuda 27., cunre kérünk.
IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség.

MEGRENDELŐHELYEK:

JERUSALEM: Vajda Jolan (helyettese Boros Sándor) található a Sova kavéházban (télémelet), d. u. 5-7-ig. Hízdtrudt-utcai Hízdtrudt épületben.
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27., 1. emelet, d. e. 10-12 és délután 5-7 óra között. Telefon: 55052.
HAIFA: Léber elszertület, Nordan 21., délután 4-7 óraig.
Levelezést kizárólag: G. Kemény, Tel-Aviv Ben Jehuda 27., cunre kérünk.
IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség.

MEGRENDELŐHELYEK:

JERUSALEM: Vajda Jolan (helyettese Boros Sándor) található a Sova kavéházban (télémelet), d. u. 5-7-ig. Hízdtrudt-utcai Hízdtrudt épületben.
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27., 1. emelet, d. e. 10-12 és délután 5-7 óra között. Telefon: 55052.
HAIFA: Léber elszertület, Nordan 21., délután 4-7 óraig.
Levelezést kizárólag: G. Kemény, Tel-Aviv Ben Jehuda 27., cunre kérünk.
IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség.

MEGRENDELŐHELYEK:

JERUSALEM: Vajda Jolan (helyettese Boros Sándor) található a Sova kavéházban (télémelet), d. u. 5-7-ig. Hízdtrudt-utcai Hízdtrudt épületben.
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27., 1. emelet, d. e. 10-12 és délután 5-7 óra között. Telefon: 55052.
HAIFA: Léber elszertület, Nordan 21., délután 4-7 óraig.
Levelezést kizárólag: G. Kemény, Tel-Aviv Ben Jehuda 27., cunre kérünk.
IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség.

SZOMBATI NAP TÁR

26. niszán 18.
26. április 8., péntek
26. niszán 19.
26. április 9., szombat —
Sabat chol hámoel
Sir Hásimur — Énekek éneke
szombatja
26. niszán 20.
26. április 10., vasárnap —
Erev chág.
26. niszán 21.
26. április 11., hétfő —

GYERTYAGYÚJTÁS

Jeruzsálem 5.25
Tel-Aviv 5.43
Haifa 5.36
Be'er Seva 5.41
Ejlát 5.41
Jeruzsálem 6.40
Tel-Aviv 6.38
Haifa 6.42
Be'er Seva 6.40
Ejlát 6.40

HETI SZAKASZ

Pészách utolsó napja —
Mázkir

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR

TEL-AVIVBAN
Péntek: 17-től 23 óráig
Jánai, Jehuda, Halévi 67, tel: 2395.
Frenkel, King George-u. 22, tel: 23721.
Kiteibitz, Hájár-
kon 22, tel: 55566.
Kasztel, Ibn
Gvirol 147, tel: 443716.
Szombat: 8-tól 19 óráig
Moskowitz, King George 25.
61:2650.
Nordau, Ben Jehuda
8, tel: 242673.
Kiteibitz, Hájár-
kon 22, tel: 55566.
Briut, Hájár-
kon 6, Jaffo, tel: 57533.
19-től 23 óráig
Biliszky, Dizengoff tére, telefon
6548.
Hácáfon, Jehuda, Há-
kikabi 33, tel: 449955.
Mágén,
Allenby 35, tel: 623826.
Hámered 6, Jaffo, tel: 57533.
Rámát-Gán
Péntek: Alijja, Bialik 4, tel: 722840.
Szombat: Garmaza, Bialik 50,
közti, Autóbussz 722237.
Rechovot
Péntek-szombat: Merkáz, Herzl
170, tel: 95-1310.
Rison Lecion
Péntek-szombat: Kárián, Achád
Dháam 21, tel: 941-025.
Petach Tikva
Péntek: Rassel, Rothschild-Herzl
szombat: Fischwein, Cháfec
Chájim 6.
Herzlia
Péntek: Finkler, Ráánáná, Akti-
a 12.
Szombat: Ráánánán, Ráánáná,
Rechov Achuzá.
Szombat kimenetele után: Dr.
Brankier, Herzlia, Cserni-
chovszki 9.
Cholon
Péntek: Senkin, Szokolov 68.
Szombat: Merkáz, Kikár Welz-
mann.
Bát-Jám
Péntek: Sulamit, Daniei 4, Bát-
Jám szülei mellett.
Szombat: Vita, Szerot Aemaut-
Rothschild sarok.
Natanja
Péntek-szombat: Merkáz.
Be'er-Seva
Szombat: Jona.
Chedera
Péntek-szombat: Buchner, Welz-
mann 62.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Tel-Avivban
Dr. Eisen, Rech. Samson 5, tel: 25748.
Dr. Har-Even Jákob Epe-
leia 6, tel: 44281.
Dr. Szegál
David, Rech. Bloch 12, tel: 247860.
Dr. Szimon Saul, Rech. Keren
Sajfemet 43, tel: 231374.
Dr.
Friedler Alexander, Rech. Nesz
Zona 12, tel: 57073.
Dr. Gideon
Szegol, Rech. Brodetsky 13, Rámát
Aviv, tel: 44014.
Fenti orvosok
egybénként minden éjjel teljesi-
ményes szolgálatot.

ADÁS - VÉTEL

**FRIZIDEREK, ALKALMI VE-
TELEK és önk. részlete, Ga-
francia 5 évre. „Kürur Aviv”
Tel-Aviv, Hámlelech George 29.
A Figyelem, FÜGGŐNYANAGOK
állítására a gyári lerakókból kü-
lönben a fogásztonak. Deko-
127 helyben, Tel-Aviv, Rothschild
127 (9-1, 5-7).**

ORVOSI SZOLGÁLAT

Jeruzsálemben
Péntek: Alba, Rechov Jaffo —
Kikár Cion, tel: 23703.
Szombat: Bét Hákereim, Rechov
Bét Hákereim 19, tel: 37099.
H A I F A
• **KOMOLY MEGBIZHATÓ,** köz-
épkorú nő elmenne délelőtti
grákra beteg vagy öregek, vagy
gyermek mellé, esetleg háztar-
tásba, Haifa vagy Krajotban.
„Szorgalmas” jellegű, Grünber-
ger, Haifa, Schapira 13.
• **VILLANYBOROTVÁJAT,** miszt,
porszivót, villanymotort és szerző-
nő felelősséggel javít, élestei Fein
Electric, Haifa, Hechaluc u. 33.,
tel: 525380.

Ortopéd fűzők

Legfinomabb
Gumiharisnyák
Könnyű betétek
Modern sérvkötők

K. LABO és FIAI

HAIFA
Arlozoroff-u. 8.
Péntek: Rasi, Bar-Giora 36, tel:
62266 (10-es autóbussz).
Szombat: Hamizrach, Herzl 87,
tel: 63211.

KOZMETIKA

• **FAJDALOMMENTES HAJ-
ELTAVOLÍTÁS** a legmoder-
nebb villamos módszerrel. Tel-
jes garancia. Díjmentes tanács
adás. **MIRJAM HARARI,** Tel-
Aviv, Geula-u. 11., tel. 56772.

• **FELELESLEGES HAJSZALAK** vég-
leges kiirtása, legmodernebb vil-
lanykezeléssel. — Hosszú gysko-
rai biztosítja az eredményt. Áre-
kezelés, Heilbrun Hermana, Tel-
Aviv, Szimját Bét Hásóvá (Al-
lenby 96 mögött) telefon: 611997.

ÚJ KURZUSOK INDULNAK

április 13 és 14-én
1.) **Szabás- és model-
ező** kurzus varrónők
konfektionalók, hala-
dók, szabásnők, tanitón-
nők számára.
Mérték és konfekció
2.) **Varró- és szabás**
kurzus kezdőknek.
Beiratkozás naponta
9-1 és 4-7-ig.
Siker biztosítva.

Leonore

iskolában,
TEL-AVIV
Slomo Hámlelech u. 72.
(Allatkertnél).

LAKÁS

• **KÜLÖNBEJÁRATU** bútorozott
szoba komoly férfinek kiadó. —
Telefon 447598 (T.-A.) délután 6
óráig.

• **LAKÁS,** üzleti helyiség a köz-
szert „EXPERESS” iroda úján tel
Aviv, Merkáz Baté Melachá 5.
sz. Tel. 615376 (10-1, 4-6).
• **LAKÁSAI BERBEADJA,** család-
Ezorsán és kedvezően Münz, Ellen-
berg és Farsa úján; Tel-Aviv,
Javne-a. 34. Tel. 611220. 612514.

• **KIADÓ BÁT-JÁMBAN** egy szobás
lakás, 6,500-ért. Máiká, Halper-u.
17. Egy szobás luxuslakás 9,000-ért.
Mose, Masaryk-u. 25., 13-15 óra
közti, Autóbussz 83.

• **ELADÓ 2 1/2 SZOBAS,** összkom-
fortos magánház, Givatájim köz-
pontjában, Berdicevski-u. 17.,
Rosenthal.
• **EGY-, KETTŐSZOBÁS** örök-
es kulcslenyes lakások. Frisch-
mann 12, földszint 1, d. u. 5-8-ig.
• **KERESEK** egy- vagy kétszobás
lakást, bútorozva havi bére, vagy
kulcslenyes üresen. Előre fizetek
10 hónapra. Lehet örökklás is.
Telefon 224577.

• **HADARON BERELNEK** két-
szobás, üres lakást, lehetőleg tel-
efonnal, Haifa, POB. 1396.

JERUZSALEM

• **VILLANYBOROTVAGEPEK**
cladására és javítására felelősséggel,
24 órában belül. Original alkatrés-
zek minden gyártmányhoz. —
Kaufmann, Jeruzsálem, Sansour
épület, 111-es szoba (Bejárat a
Lanz-utcából).

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR

Jeruzsálemben
Péntek: Alba, Rechov Jaffo —
Kikár Cion, tel: 23703.
Szombat: Bét Hákereim, Rechov
Bét Hákereim 19, tel: 37099.

H A I F A

• **BÉLYEGET,** régi osztrák-ma-
gyart és leveleket véss, cserél,
bélyeggyűjtő. Kovács Aladár,
Haifa, Zahal 13. Tel. 521024.
• **ELADOK ÉS BERELHETŐK**
lakások és üzletek, Zevv Kauf-
mann, Hanevim 20, 1. emelet,
telefon 65249.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR

Haifa
Péntek: Rasi, Bar-Giora 36, tel:
62266 (10-es autóbussz).
Szombat: Hamizrach, Herzl 87,
tel: 63211.

KÜLÖNFÉLE

• **HEINOVITS HOLGYFODRA-
SZAT,** elsőrendű fodrásznő vez-
zetése alatt. Szakszerű kintő
parókamósa és berakás is. Tel-
Aviv, Allenby — Montefiore 30.,
sarok.
• **A. ZUCKERMANN FOGASZATI**
LABORATORIUM, expressz javítá-
sások fél óra alatt, T.-A. King
George 5., tel. 612429.
• **RAMAT-JOSZEFBAN** hirdeté-
sek, mozi-, színházjegye elvétel,
ajándékok: DINA, virágüzlet,
Merkáz 37. Telefon: 847862.
• **VILLANYBOROTVAK** nagy va-
lasztékban. Javítás felelősséggel.
Üdvarias kiszolgálás. Magyarul
beszélünk. Rubín, Tel-Aviv, Je-
szod Hámaálá 6. Tel. 32161.
• **MCFOSOROK ÉS JAVÍTÁSOK**
telegcsőben, 30 perc alatt garan-
tálva, a legújabb módszerrel. Fo-
gadók bármely országban. Tel-Aviv,
Keren Kájiemet hármikéttől.
Emil Zola-utca sarok. Tel. 22450.
Autóbussz: 4, 5, 7, 1. 61. 62.

ÁLLÁS

• **ASSZONYT KERESEK** gyerme-
kek mellé. Irít tudás szükséges.
Kénán, Ramat-Gan, Joáv-u. 14., a
Napoleon-hegy mellett.
• **MEGBIZHATÓ,** vallásos assz-
zonyt keresünk napi 8 órára,
könnyű beteg ellátására. Fischer,
Givatájim, Katzenelson 133.
• **HÁZVEZETŐNŐ** KERES bent-
alvással, 4 tagú, telavivi család.
Kellően lakóhely biztosítva szá-
mára a lakásban. Irásbeli ajánlá-
kozás referenciával. T.-A., POB 1836, „Mesek bajit”
jellegűre.

eladónőt

keresünk azonnalra.
Bemutatkozás: 8-10, 4-6-ig.
ILKA LTD.,
Tel-Aviv Dizengoff 148.

PERFEKT

szakmabeli, nyelveket tudó
eladónőt
keresünk azonnalra.
Bemutatkozás: 8-10, 4-6-ig.
ILKA LTD.,
Tel-Aviv Dizengoff 148.

• **„RACHEL” KÖTŐGÉPEZ**
ÉRTO, mintakészítő kötésmes-
tert keres jó fizetéssel „Derby-
Knit”, T.A., Náchlát-Jechák-u.
68., tel. 252013, (autóbusszok 53-
63).

ÜZLET

• **ELADÓ MAKOLET** lakással,
+ teljes berendezés. Spipa, T.-A.,
Jád Eljáhu, Monás-u. 16. a., tel.
35341 szám.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Jeruzsálemben
Péntek:
Dr. Schorr Jechiel, Rech. Rasi
45. Mökör Báruch, dr. Leit-
mann Meir, Sikun Elchánáni,
Blok 2/g, Kirját Jovél, tel:
62514. Dr. Ilovics Ben Cion, Ro-
mema, Rech. Zichron Jákob 17,
tel: 21311. Dr. Moskovics Avra-
hám, Rech. Hápalmách 12, tel:
36997. Dr. Markovics Zalman,
Derech Bét Lechem 94, Baka,
tel: 37785.
Szombat:
Ugyanazok.

H A I F A

• **FRIZIDEREK, ALKALMI VE-
TELEK és önk. részlete, Ga-
francia 5 évre. „Kürur Aviv”
Tel-Aviv, Hámlelech George 29.
A Figyelem, FÜGGŐNYANAGOK
állítására a gyári lerakókból kü-
lönben a fogásztonak. Deko-
127 helyben, Tel-Aviv, Rothschild
127 (9-1, 5-7).**

Ortopéd fűzők

Legfinomabb
Gumiharisnyák
Könnyű betétek
Modern sérvkötők

K. LABO és FIAI

HAIFA
Arlozoroff-u. 8.
Péntek: Rasi, Bar-Giora 36, tel:
62266 (10-es autóbussz).
Szombat: Hamizrach, Herzl 87,
tel: 63211.

KÖNYVTÁRAK

• **JO ES UJ KÖNYVEKET** olvas-
hat **HARTSTEIN** (azelőtt Jám-
bor) köleskönyvtárból. T. A.,
Allenby 84. sz. udvarban, könyve-
ket a legmagasabb áron veszék.

HÁZASSÁG

• **FORTUNA** házasságközvetítő
iroda. Haifa, Pevzner-u. 13. tel:
62495.
• **„STELLA”** házasságközvetítő,
Tel-Aviv, Jona Hánavi 18., tel.
56643, 11-1, 5-8-ig. Jó partik min-
den korban és kategóriában.
• **NEGYVENKÉT EVES** elvált
ember, gyermekkel, lakással Tel-
Avivban, állandó munkahelytel,
korban hozzájáruló és ismeretsé-
gét keresi házasság céljából. —
„Szolid” jellegű, T. A., P.O.B.
831.
• **AMERIKAI ALLAMPOLGAR,**
nagyarájku nő, 50-es férjét keres
házasság céljából (mérnök előny-
ben). Telefon 720-460 (T.-A.) 5-7
óra között.
• **AKAR ON JO HÁZASSAGOT**
KÖTNI? Forduljon bizalommal
„Mirjámhöz”. Akadémikusok, tu-
risták, idősök, fiatalok, legszí-
gorebb diszkreció. — T.-A., Frish-
mann 12, földszint 1. — Kizárólag
5-8-ig.
• **AMERIKAI ÖZVEGY** turistá-
nő keres szakmavál bíró korrek
férjét 60 éves korig. Válaszokat
„Jelenleg az országban” Haifa,
POB. 4094.

KERESÉS

• **ORBAN VILMOS,** Budapest-
Mohács és neje Könyves Lili,
Miskolc-Budapest, ápr. 18-ig az
országban vannak. Szívesen ta-
lálkoznak barátaikkal, rokonai-
kkal. Címük: Naharia, „Eden” pen-
zió, tel. 920-146.
• **KERESEK TANUKAT** köles-
nő igazolásra: 1942 március
Aszó, onnan Esztergom-tábor
1943. Athélezés Budapest, Breit-
feld szárad, 1944 nov. deportál-
lás Fertőrákos, ahonnan vissza-
szöktém Budapestre s ott szabá-
dultam. Bettelheim Jenő, Zich-
ron Jákob, Sikun Dromi.
• **KERESEK TANUKAT,** akik
velem voltak 1

Erhard üzenetét hozta Eskolnak Erich Blumenfeld német képviselő

Jekutiel Federmann vendége — A keresztény-demokrata párt vezetőségének tagja

Dr. Ludwig Erhard német kancellárnak Lévi Eskol miniszterelnökhez intézett személyes levelével érkezett tegnap Izraelbe Erich Blumenfeld, a nyugatnémet keresztény demokrata párt zsidószármazású képviselője és a pártelnökség tagja — néhány nappal azután, hogy Adenauer volt kancellár nem időszerűnek mondotta Erhard és Erhard találkozásának tervét.

A német képviselő, aki pártjának hamburgi körzetében vezető szerepet játszik, csak annyit volt hajlandó közölni, hogy Erhard levele a két ország közötti kapcsolatok jövőbeni fejlődésére vonatkozik. Ennek alapján tehát fel lehet tételezni, hogy Blumenfeld útján a német kormányfő politikai jellegű üzenetet küldött Eskol miniszterelnöknek.

Erich Blumenfeld nevét már a német-izraeli diplomáciai kapcsolatok létrehozását előkészítő tárgyalások idején emlegették és Bonnban felmerült az a terv, hogy őt küldjék Izraelbe tárgyalni, de később nemcsak a bonni, hanem az izraeli kormány is előnybe helyezte olyan megbízott kiküldését, akit nem lehet természetesen részrehajlással vádolni.

A zsidószármazású képviselő, aki a keresztény-demokrata párt hamburgi körzetét képviseli a Bundestagban, 12 napig maradt Izraelben és többek között Aba Evién külügy miniszterrel is tárgyal. A német parlamenti képviselőt dr. Pauls nagykövet és Jekutiel Federmann nagypáros várta a reptől, akinek a Blumenfeld házaspár vendége lesz izraeli tartózkodása idején.

A ludi repülőterén adott nyilatkozatában Blumenfeld elmondta, hogy izraeli látogatásának első része magánjellegű és csak az utolsó hét nap lesz hivatalos látogatás. Az Eskolnak hozott levéllel kapcsolatosan kijelentette, hogy az az

Izrael és Nyugat-Németország közötti jövőbeni kapcsolatokra vonatkozik.

További kérdésekre válaszolva kijelentette, hogy nemcsak a gazdasági jellegű kapcsolatokról van szó a levélben. További részleteket azonban csak izraeli látogatásának befejezése után hajlandó feltárni Erich Blumenfeld. A képviselő elmondta még, hogy először Erhard kancellárt, majd a Bundestag tagjait és végül a sajtót fogja informálni izraeli útjának eredményeiről.

Az 51 éves Erich Blumenfeld, akit Izrael régi és színtelen barátjaként ismernek, zsidó származása miatt éveken át az auschwitzi koncentrációs táborban volt. Jekutiel Federmannal való ismeretsége többéves, és megfigyelők szerint, Blumenfeld és Federmann között néhány házassági ügyletről esik majd szó, tekintettel arra, hogy Federmannnak árdeklétsei vannak néhány házassági válalásban. Erich Blumenfeld, a Bundestagban kívül, tagja még a Strassbourgban székelő európai tanácsnak is. Blumenfeld izraeli útját a pártja is jóváhagyta.

A diákok támogatást kérnek az egyetem részére

A diákszövetség plenáris ülését tartott tegnap Haifán, amelyen felszólította a kormányt, hogy tekintettel a főiskolák nehéz helyzetére, fokozza az egyetemnek nyújtott anyagi támogatást. A diákok ellenzik a haifai Technion építései fakultásának kettéválasztását.

Ezenkívül több politikai jellegű határozatot is elfogadtak az egyetemi hallgatók. Szükségesnek látják az izraeli és az arab egyetemisták közötti közvetlen megbeszéléseket és felszólították az arab országokban tanuló diákságot, hogy hasonló erőfeszítéseket tegyenek kormányainknál.

Dr. Rolf Pauls német nagykövet egyébként tegnap nyújtotta át a külügyminisztériumnak az Erhard-kormány ismert „béketerület” tartalmú hivatalos jegyzékét, amelyre Németország valamennyi UNO-tagállam válaszára kéri. A kommunista államok által már elutasított tervnek, illetőleg a Jeruzsálemben átnyújtott jegyzéknek nem tulajdonítanak komoly jelentőséget.

Felavatták a Feinberg intézetet Rechovoton

A rechovoti Weizmann intézetben tegnap felavatták a néhai Jack és Eve Feinberg nevet viselő tudományos intézetet. Az ünnepségen Wolworth Barbour amerikai nagykövet felolvasta Johnson amerikai elnök üdvözlőtáviratát melyet Meir Weizmann intézet végrehajló bizottságának elnökéhez és az intézet alapító amerikai Feinberg-házaspárhoz intézett. A központi szónoklatot Golda Meir volt külügyminiszter, a Máj-paj főtájkára mondotta.

J. Gillisz professzor és az adományozó Lilian Feinberg asszony átnyújtották a doktori oklevelet az első 17 végzett filozófusnak.

Megválasztották a felújított Politbürot a moszkvai kongresszus zárt ülésén

Ma zárul az eseménytelen pártértekezlet

Moszkva (UPI, Reuter). — A Szovjetunió kommunista pártjának 23. kongresszusa ma, pénteken zárul. Az összehívott záróbeszédet Leonid Breznev főtájkára tartja, aki nyilvánosságra hozza majd a központi bizottság és a politbüro személyi összetételét is, amelynek megválasztására tegnap délután került sor a zárt ajtó mögött.

A zárt ülésen tegnap választották meg a központi bizottság tagjait és a központi bizottság szűkített első- és második tagjait is, amelyeket ismét — mint a szétválasztott bizottság tagjait — a politbüro nevet fogja viselni az eddigi első- és második helyett.

A politbüro és a központi bizottság, mint ismeretes, a kommunista párt legfelsőbb intézőszerve, amely a kongresszusok közötti időszakban, tehát a most következő négy évben, a szovjet párt és az ország központi bizottságát és a politbüro személyi összetételét is, amelynek megválasztására tegnap délután került sor a zárt ajtó mögött.

A zárt ülésen tegnap választották meg a központi bizottság tagjait és a központi bizottság szűkített első- és második tagjait is, amelyeket ismét — mint a szétválasztott bizottság tagjait — a politbüro nevet fogja viselni az eddigi első- és második helyett.

Az izraeli írókat aggasztja az idegennyelvű könyvek terjesztése

A Kol Jisraél dícséretet kapott, az iskolákat megrótták

A tel-avivi Bét Hászoférben tegnap vágot ért az izraeli írók 22-ik országos konferenciája. A következő konferenciát két év múlva Jeruzsálemben tartják.

A határozatok egyike aggodalmát fejezte ki arról, hogy az utóbbi időben igen elterjedt Izraelben az idegen nyelvű irodalmi termékek, ami veszélyezteti a törzsek egybeolvadási folyamatát. Az izraeli írók aggodalmukat fejezték ki a külföldi zsidók fokozódó asszimilációja miatt és figyelmeztették az illetékes intézményeket, hogy a zsidó lét fennmaradásának első feltétele a héber nyelv és irodalom terjesztése a diaszpórában.

Az írószövetség mély sajnálattal fejezte ki, hogy a Szovjetunióban elnyomják a héber kultúrát és nyelvet, majd aggodalmát fejezte ki, hogy irodalmi tevékenységeik miatt elítélték szovjet írókat, mint Sziniavszkij és Danielt. Az írók megdicsérték a Kol Jisraél't az adásonknál használt helyes héber kiejtésért, de ugyanakkor elégedetlenek voltak a központi bizottságban tanított irodalmi leckék nivója miatt.

50 EZER FONTOT NYERTEK: 352386 ÉS 036472

A Mifal Hápajisz tegnapi bűzasan a 352386 és a 036472 számú sorsjegyek egyenként 50 ezer fontot nyertek. A 397976 számú sorsjegy húsz ezer fontot, az 517010 és a 145888 számú sorsjegyek egyenként tízezer fontot nyertek. Öt ezer fontot nyertek a következő számú sorsjegyek:

377474 670074 106070 310057
462378 734292 116190 483245
Ezer fontot nyertek: 405464 709984 751963 000201
234870 020675 467058 568267
504474 789066 316061 633131
744423 763214 447294 345016
471454 061271 572847 446933
794842 590603 116367 587499
762748 512788 534832 107515
321313 317871 155611 504793
464907 700442 572419

500 fontot nyertek a következő végződésű sorsjegyek: 31643, 82636, 50621, 76687, 96210, 30487, 50252, 83222, 44319, 04634.

200 fontot nyertek a következő végződésű sorsjegyek: 34716, 98671, 09182, 67544, 59211, 73613, 91013, 98825, 75132, 78047, 38243, 19248, 10821, 86636, 12195.

100 fontot nyertek a következő végződésű sorsjegyek: 3487, 5667, 6378, 0765, 8817, 3879.

40 fontot nyertek a következő végződésű sorsjegyek: 5170, 7489, 4401, 1348, 9267, 1562, 8156, 6919, 3449, 9091, 8898, 1133, 1629, 6251, 7544, 3192, 7175, 9308, 6821, 0321, 5591, 7644, 1431, 2162, 0556, 4359, 2282, 1482, 6009.

A 0-val végződő sorsjegyek visszanyerték a 3 fontot.

● Szovjet kereskedelmi küldetés érkezett tegnap Pekingbe — közli a hivatalos kínai hírszolgálati ügynökség.
● Achmed Szukarno indonéz diktátor tegnap közölte, hogy országa nem tér vissza az UNO-ba, amíg a világszervezet nem megy át megfelelő reorganizáción.

A MÁSODIK BÉKEPROFÉTA

Cvi Dachbus tel-avivi vendégül megígyelte Abie Nathannak, a Kaliforniai vendéglő tulajdonosának népszerűségét és ő is felcsapott békeprofétának. Tegnap a korraesti órákban Dachbus „Salom-2” felírása magánautóján a jeruzsálemi Mandelbaum kapuhoz érkezett, ahol azt mondta a rendőröknek, hogy Jordániába tart. A Mandelbaum kapunál már nagyszámu hírlapíró várta Dachbust, aki előre jelezte jöttét. Rögtönzött sajtókonferencián jelentette, Husszein jordániai királlyal akar találkozni és tárgyalni az izraeli-arab békéről. A jeruzsálemi rendőrség azonban másként vélekedett és az újabb vendéglős-békeprofétát letartóztatta.

Pompidou Londonba készül

Wilson kezdeményező lépéseket tesz Európában

London, (Reuter, UPI). — A Georges Pompidou francia miniszterelnök és Couve de Murville külügyminiszter a nyár folyamán látogatást tesznek Londonban, hogy tárgyaljanak Wilson miniszterelnökkel. A francia miniszterek július 6-8 között látogatnak Londonba. Előzőleg Erhard nyugatnémet kancellár megy a Wilsonnal való találkozást végett Angliába. Erhard látogatását május 23-25 között tervezi. Megfigyelők szerint a látogatások kapcsolatban állnak Wilson azon törekvéseivel, hogy a munkáspárt nagyarányú győzelmé után kezdeményező szerepet töltsön be Európában a NATO problémáinak megvitatására, Franciaország csatlakozásának kiválása nyomán. Ugyancsak feljutja az angol kormány tárgyalásait az európai Közösséghez való csatlakozás lehetőségéről is.

BORUS IDŐ

A meteorológiai intézet jelentése szerint mára felhős idő lesz és az ország észak részében helyi esők lehetségesek. Maximális hőmérsékletek: Jeruzsálem 14, Tel-Aviv, Lud 21, Haifa 18, Cfat 15, Tibériás 24, Nazáret 17, Afula, Naharia, Be'er-Séva 20, Ejlát 27 fok.

KIEMELTÉK A TENGERBŐL AZ ELVESZETT H-BOMBÁT

Tíz heti küzdelem után végre sikerült a bonyolult művelet

Palomares (Reuter, UPI). Az amerikai haditengerészetnek közel 12 hetes megfigyelt kutatások és erőfeszítések után tegnap végre sikerült a tenger mélyéből felszínre hozni azt az 1.1 megatonna erejű hidrogénbombát, amely a Földközi-tenger mélyén, 2500 láb mélységben feküdt a spanyol partoktól 8 kilométernyire. A bomba ez év január 17 veszett el, amikor egy B-52 típusú lökhajtásos bombázógép, amelyen 4 H-bomba volt, a levegőben tankolás közben összeütközött egy tartálygéppel. A két gép legénységéből hét ember életét veszítette és a 4 H-bomba közül egynek nyoma veszett. A többi három órák leforgása alatt megtalálták.

Sulyos autóbaleset

Lili Korn 21 éves rámtárgáni lány sulyosan megsebesült tegnap amikor az éjláti országúton a 47-es kilométerkönel eddig ismeretlen okokból felborult egy magánautó. A kocsi Szálem Machmud Szálem El Chamda, az El Jazama beduintörzs tagja vezette, akinek semmi baja nem történt. A sebesült lányt egy más autó vitte a beér-sévi kórházba, ahonnan tegnap este jelentették, hogy állapota életveszélyes.

Tórával és zenekarral zárandokoltak Dávid sirjához

Tel-Avivban két helyen lesz a „Sirát Hájám”

A jeruzsálemi Cion hegyet tegnap a kirándulók és zarándokok ezrei lepték el. Tel-Avivból különvonat hozta a zarándokokat Jeruzsálembe, akik toratekeresekkel a kezükben zenekari és kóruskísérettel vonultak a Cion hegyre és Dávid király sirjához. A különvonaton érkező zarándokokat déli 12 órakor dr. S. Z. Káhána valóságügyi államtitkár, Abu-Chacera ramlei és Jedidja Fraenkel tel-avivi rabbik fogadták. A zarándokokhoz néhány turista is csatlakozott, ezek közül az egyik a new-yorki A. Gerber ezüstbél készített toratekereseket ajándékozott a cionhegyi vezetőségnek.

Pészách ünnepének 7-ik napján este Tel-Avivban ismét megtartják a hagyományos „Sirát Hájám”-ot, „A tenger dala” ünnepségeket. Este fél 10-kor az Operaház zal szemben lévő tengerparti részen lesz az egyik ünnepség, ahol Benjamin Ungar fókantor recitálja az imákat. A másik ünnepségre este 10 órakor kerül sor a Martani országúton lévő Jarkon hidnál. A Sirát Hájám ünnepségeken a vallásos alpolgármesterek és a város rabbik tartanak ünnepi beszédet.

Az ifjúsági biblia-verseny győztese

Az ásdodi Dagon moztérmeben megtartott országos bibliaudományi versenyen Eljáhu Muálem bnébráki diák lett az első, aki né sikerült megszerezni az összes 29 pontot. A második helyen 25 ponttal Joszel Tabib kadimai diák végzett míg a harmadik Eszter Kohen, bájosi haifai lány lett, 21 ponttal. Eljáhu Muálem két helyettese fogják Izraeli képviselni a nemzetközi ifjúsági Tnách versenyen, amelyet a Függetlenségi Napot tartanak meg Jeruzsálemben.

Klimov Ejn-Gevben

Az ejn-gevi fesztiválon szerdán este a Bót-Séva balettcsoport lépett fel új műsorával, közöttük három táncszervező műsorát is tartották meg. A fesztivál résztvevői tegnap este Valerij Klimov szovjet hegedűművésznek tapsoltak, aki a Filharmonikus Zenekar szólistája-ként lépett fel. Ma, péntek este Janperie Rampal fuvola művész lesz a fesztivál vendége, míg holnap, szombat este a Golden Gate együttes fellépésére kerül sor. Az ejn-gevi fesztivál izraeli tánc- és dalesttel az ünnep kimenetelkor zárul.

Külföldre készül?

TANÁCSKOZZA MEG UTIPROGRAMJAT VELÜNK. CSOPORTOS ÉS EGYENI UTÁZÁSOK MEGSZERVEZÉSE. DÍJMENTES TAJÉKOZTATÁS.

BESZÉLÜNK MAGYARUL

ALL TOURS LTD. Utazásiroda
HAIFA: Nordau-u. 1. Tel: 66951
és a Weiss szálloda épületében,
Smárjáhu Lewin-u. 2. Tel: 40501/2.

Tel-Aviv, 1966

(מזרח חדש)

ישיבה החרדית
נ. מרטון
ד"ר ש
מ"ר ז"א הנגב 11

XLVII. EVFOL

Főszerkesztő: D.
Felelős szerkesztő: M.
Kiadó: Mizrach
Hánevgeve
Tele

Kétna

A Bi a Ri

A Joanna

A Biztonság Anglia és az afrikai stratégia módjában két napig tart, mert közben a és némely afrikai messzebbmő. Tegnap este a a BT hatalmaz megakadályozta Joanna-5 testvértóan visszafordít gépei megfigyelt.

New York (UPI). — A Biztonság nap — kétnapig tart, mert közben a és némely afrikai messzebbmő. Tegnap este a a BT hatalmaz megakadályozta Joanna-5 testvértóan visszafordít gépei megfigyelt.

Lord Carado arra, hogy Antórtókra kérté hívását, annak Mussza Lao delegátus az az időt.

Az angol de és erélyes léteit a Biztonságól az angol j hajtására, ha azonnali cselekedet. A tályhajó még zambique-i Be horgonyoz, ah kilométeres tük indul R nem történik kérdés, más h szeghetik a t addig, amíg A felhatalmazás.

Szovjet érke

Chájim Gvátügyi miniszter gada a három gazdasági szlovényvédelmi geiket érkeba. A fogadás Dimitrij Csuvet is, akinek nyomán kerül gazdasági szlovényvédelmi látogatására. tudós: dr. J. Cgrádi növényigazgatója, a tudományos gazdasági int és dr. Habiba növényvédelmi vezetője, tanják az Izraeli fejtett rovarbiológiai véde tait.

● Andrej O külügyminiszter pokban Rómá találkozik fogval.